

BASIN YANSIMALARI

ESİAD III. YATIRIM ZİRVESİ

İş dünyasının geleceği İzmir'de 3'üncü Yatırım Zirvesi'nde konuşuldu Dijital dönüşümün önemi vurgulandı

Dr. Süleyman
Elban

Süleyman
Sönmez

Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD), iş dünyasının üretim, yatırım ve finansman ekosistemini güçlendirmek amacıyla 3'üncü Yatırım Zirvesi'ni İzmir'de gerçekleştirdi.

VALİ ELBAN: YATIRIMCILAR, BİLİMSEL GELİŞİMLERİ TAKİP ETMELİ

Açılıшта konuşan İzmir Valisi Dr. Süleyman Dr. Elban, "Yatırımcılık risk alan, çılgın, maceracı insan olarak adlandırılır, doğru. Çünkü yatırımcı olmak zor. Zamanını, sağlığını, sermayesini ortaya koyup, üretmeye çalışıyor. Son dönemde ekonomi kanallarında herkes yatırımcı diye değerlendiriliyor. Ama yatırımcı dediğimiz belli bir girdiyi kullanan, riski alan, sonunda ürün üreten kişi. Dolayısıyla bu kişilerin uzmanlığı ve tecrübesi oluyor. Yapılan işlerden olumlu sonuç bekliyoruz" dedi.

SÜLEYMAN SÖNMEZ: PARA POLİTİKASI TEK BAŞINA YETERLİ DEĞİL

Enflasyonun, Türkiye'nin en önemli sorunlarından biri olmaya devam ettiğini dile getiren Sönmez, "Yeni ekonomi yönetimi tarafından atılan doğru adımların olumlu etkileri olsa da, reel sektör ile hane halkında enflasyona dair kalıcı bir iyimserlik henüz oluşmuş değil" ifadelerini kullandı.

❖ Haberi 5. Sayfada

İş Dünyasının Geleceği İzmir'de 3'üncü Yatırım Zirvesi'nde Konuşuldu Dijital dönüşümün önemi vurgulandı

TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez, İzmir Valisi Dr. Süleyman Elban'ın Valilik makamında ziyaret etti.

Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD), iş dünyasının üretim, yatırım ve finansman ekosistemini güçlendirmek amacıyla 3'üncü Yatırım Zirvesi'ni İzmir'de gerçekleştirdi.

Zirvede İzmir Valisi Dr. Süleyman Elban, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı (İzBB) Dr. Cemil Tugay, ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Siber Zorlu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Başbakan Yardımcısı ve Turizm Kültür Gençlik ve Çevre Bakanı Fikri Ataoğlu, ESİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı **Bülent Akgerman**, TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, İzmir Ticaret Odası (İZTO) Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağhoğlu ve iş dünyası temsilcileri yer aldı. Zirvede iş dünyasının geleceği masaya yatırılarak, doğru yatırımların nasıl yapılması gerektiğini, dijital dönüşümün önemine ve enflasyonla mücadele konularına değinildi.

VALİ ELBAN: YATIRIMCILAR, BİLİMSEL GELİŞİMLERİ TAKİP ETMELİ

Açılıшта konuşan İzmir Valisi

İzmir Valisi Dr. Süleyman Elban: "Yatırımcı bilimsel gelişmeleri ve üstünlüğü iyi takip etmek durumunda"

Dr. Süleyman Dr. Elban, "Yatırımcılık risk alan, çılgın, mace-racı insan olarak adlandırılır; doğru. Çünkü yatırımcı olmak zor. Zamanını, sağlığını, sermayesini ortaya koyup, üretmeye çalışıyor.

Son dönemde ekonomi kanallarında herkes yatırımcı diye değerlendiriliyor. Ama yatırımcı dediğimiz belli bir girdiyi kullanan, riski alan, sonunda ürün üreten kişi. Dolayısıyla bu kişilerin uzmanlığı ve tecrübesi oluyor. Yapılan işlerden olumlu

TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez: "Teknolojiye dayalı büyüme stratejisi benimsenerek, yüksek katma değerli üretimi artırmak ve vergi adaletini sağlayarak kayıt dışı ekonomiyi kontrol altına almak, sürdürülebilir kalkınmanın anahtarı."

sonuç bekliyoruz. Onun için her alanın tam olarak tanımlanması gerekiyor. Herkes kendi alanıyla ilgili gelişmeleri doğru takip ederek, daha az risk alarak, daha verimli üretimler yapılarak teknolojiyi takip ederek daha iyi sonuçlar alacağını düşünüyorum. Ucuz ve temiz enerji konusunda Çin otomotiv sanayiinde liderliği ele geçirdi, Avrupa yenildi. Avrupa daha ucuz ve temiz enerji kullanan otomotiv sektörüne yatırım yapmadıkça üstünlük Çin'de. O yüzden yatırımcı

bilimsel gelişmeleri ve üstünlüğü iyi takip etmek durumunda" ifadelerini kullandı.

SÜLEYMAN SÖNMEZ: PARA POLİTİKASI TEK BAŞINA YETERLİ DEĞİL

Enflasyonun, Türkiye'nin en önemli sorunlarından biri olmaya devam ettiğini dile getiren Sönmez, "Yeni ekonomi yönetimi tarafından atılan doğru adımların olumlu etkileri olsa da, reel sektör ile hane halkında enflasyona dair kalıcı bir iyimserlik henüz oluşmuş değil. Merkez Bankasının uyguladığı sıkı para politikasını, elbette görmezden gelmiyoruz. Ancak şunu da biliyoruz ki, enflasyonla mücadelede para politikası tek başına yeterli değil. Kayıt dışı ekonomiyi mücadele, eğitim ve finansal istikrar alanlarında kapsamlı yapısal reformlar, bunun için esas olacak. Türkiye'nin önünde, bu riskleri fırsatlara dönüştürmek için, tarihi bir şans bulunuyor. Teknolojiye dayalı büyüme stratejisi benimsemek, yüksek katma değerli üretimi artırmak ve vergi adaletini sağlayarak kayıt dışı ekonomiyi kontrol altına almak, sürdürülebilir kalkınmanın anahtarı" dedi. (5 OCAK HABER MERKEZİ)

ESİAD Yatırım Zirvesi

Yatırım çekmenin
yolu hukukun
üstünlüğünden geçiyor
Sayfa **10**

ESİAD'ın Yatırım Zirvesi'ne Türkiye ekonomisine yön veren kuruluşların yöneticileri katılarak görüş ve önerilerini paylaştı.

ESİAD YATIRIM ZİRVESİ'NDE ORTAK VURGU

"Yatırım çekmenin yolu hukukun üstünlüğüdür"

DUYGU GÖKSU / İZMİR

Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD) tarafından, iş dünyasının üretim-yatırım-finance ekosistemini güçlendirmek amacıyla hayata geçirilen 3. ESİAD Yatırım Zirvesi'nde iş dünyasının ortak vurgusu hukukun üstünlüğü oldu.

Türkiye ekonomisinin en önemli sorunlarından öngörülebilirlik alanında, önemli göstergelerden biri olan risk priminin, ekonomi yönetiminin adımları karşısında ciddi bir düşüş kaydettiğini ifade eden Türk İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) Başkanı Süleyman Sönmez, "Ancak öngörülebilirliğin gerçek tablosunda, faiz gibi öngörülebilir araçlardan ziyade, yatırım ortamının iyileştirilmesi ve yatırımcı güveninin sağlanması önem taşıyor. Bunun da en temel yolu, ülkemizde hukukun üstünlüğü ilkesi üzerinde şüphe uyandıran tüm unsur ve uygulamaları geride bırakmaktan geçiyor. Bunun için yapılması gereken ifade ve düşünce özgürlüğünün anayasal güvence altında tutulduğu, hane halkından girişimciye kadar tüm toplumun yargıya ve adaletle güven duyduğu, bir düzeni tesis etmek" dedi. Türkiye'nin ekonomik yapısını güçlendirmek için çözmesi gereken önemli riskler bulunduğunu söyleyen Sönmez, "Ülkemizin en önemli sorunlarından biri olan enflasyonla mücadelede para politikası tek başına yeterli değil. Kayıt dışı ekonomiyi mücadele, eğitim ve finansal istikrar alanlarında kapsamlı yapısal

Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği tarafından düzenlenen Yatırım Zirvesi'nde hane halkından girişimciye kadar tüm toplumun yargıya ve adaletle güven duyduğu, hukukun üstün olduğu bir ortamda güven ortamı sağlanacağı, bu sayede yatırım ortamının iyileştirileceği ve yatırımcı çekileceği vurgulandı.

Orhan Turan

reformlar, bunun için esas olacaktır. Yeni OVP'de enflasyon beklentilerinin yukarı yönlü revize edilmesi, geçen yılki OVP beklentilerinin, iyimser olmasının bir sonucu. Reel sektörün ve iş dünyasının beklentisi, gerçekçi ve güven iklimini güçlendirecek yaklaşımlar sunuyor" ifadelerini kullandı.

"Erken faiz indirimi enflasyonla mücadeleye zarar verebilir"

Yatırımcıya, belirsizlik dönemlerinde, güven veren bir yatırım ortamının finansmanın kilidini kolayca açacağını dile getiren Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Başkanı Orhan Turan, "TÜSİAD üyesi şirketlerin yatırım kararlarında rol alan yöneticilerine daha rekabetçi bir yatırım ortamı için, neler gerektiğini sorduk. Yatırımcılar ekonomik istikrar ve serbest piyasa koşullarının yanı sıra,

Süleyman Sönmez

hukukun üstünlüğü ilkesinden taviz vermeyen; adil, şeffaf, sade, öngörülebilir mevzuat bekliyorlar" diye konuştu. Ekonomi yönetiminin son dönemdeki istikrarlı politikaları sayesinde, enflasyon ile mücadelede bir miktar başarı elde edildiğini söyleyen Turan, şunları söyledi: "Ancak, enflasyon rakamlarının hedeflenen seviyelere gerilememiş olması, bu süreçte hataya pay bırakmıyor. Erken göreceğimiz bir faiz indirimi, bu süreçte yakaladığımız başarının zedelenmesine ve sürecin uzamasına neden olabilir. Bunun maliyetini, özellikle sanayi tarafında, hem yüksek finansman giderleri, hem de talebin yavaşlaması açısından hissetmeye başlamışken, sürecin doğru yönetiminde çok dikkatli olmalıyız. Önümüzdeki yıl hedeflenen yüzde 21'lik enflasyona ulaşmak için, mevcut politikalarla fazlası gerekebilir."

"Hayatı sorunlardan, yatırımlardan uzak kalıyorlar"

Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünü ve kişi başına düşen milli gelirini artırmanın yolunun teknoloji ve inovasyona dayalı katma değerli üretimden ve verimlilikten geçtiğini dile getiren ESİAD Başkanı Sibel Zorlu, "Bu çerçevede, bilim-teknoloji-üretim-yatırım ekosisteminin oluşturulması son derece önemli. Finansmana erişim ve yüksek maliyetler bu hedeflere ulaşmanın önündeki en büyük engeller arasında. Yüksek faiz oranları iş dünyasını olumsuz etkiliyor. Yüzde 50'yi bulan faiz oranlarıyla yatırım yapmak neredeyse imkansız" dedi.

ESİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Bülent Akgerman, gelişmiş ülkelerin üzerinde yükseldiği iki temel unsurun, en basit ve kısa anlatımla bilim ve hukukun üstünlüğü olduğunu dikkat çekerek, dünya medeniyetinin gelişmesinde ve ilerlemesinde, özgürlük, demokrasi, insan hakları ve temel özgürlüklere saygı ile hukukun üstünlüğüne dayanan evrensel değerlerin etkili olduğunu vurguladı.

İzmir Ticaret Odası Başkanı Mahmut Özgener de, "Bugünün dünyasında demokrasi ve ekonominin karşılıklı ilişkisinin doğru bir şekilde işleminde hukukun üstünlüğü, şeffaf yönetim ve toplumsal güvenin gerek şart olduğuna tanık oluyoruz. Alınan ekonomik kararların eşitsizliklerin azaltılmasına katkı sağlayacağına dair umut ve inanç sadece, hukuk ve adaletle güvenin olduğu toplumlarda artabilir" diye konuştu.

TÜRKONFED BAŞKANI SÖNMEZ'DEN DÖVİZ ÇIKIŞI

■ TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez, döviz kuru ile ilgili ekonomi yönetimine tepki gösterdi. Sönmez, "Ekonomi yönetiminin hedefi döviz kuru düzeyini örtük biçimde belirlemek değil, volatilitiyi azaltmak olmalı" dedi. 4'te

TÜRKONFED BAŞKANI SÖNMEZ'DEN DÖVİZ ÇIKIŞI

İZMİR'DEKİ **ESİAD** Zirvesinde iş dünyasına hitap eden TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez, döviz kuru ile ilgili ekonomi yönetimine tepki gösterdi. Sönmez, "Ekonomi yönetiminin hedefi döviz kuru düzeyini örtük biçimde belirlemek değil, volatilitiyi azaltmak olmalı" dedi. İzmir'de Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (**ESİAD**) tarafından düzenlenen 3. Yatırım Zirvesi'nde konuşan TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez, döviz kuru konusunda ekonomi yönetimine tepki gösterdi. Türkiye'yi bir "ihracat makinesi" olarak nitelendiren Sönmez, "İhracat rekabet gücü ve imalat sanayi gücü açısından kesinlikle bölgemizde

öne çıkıyoruz. Ancak yeni OVP'deki dolar/TL seyrinde, geçmiş OVP beklentilerinin oldukça altında bir seyrir var" ifadelerini kullandı. TÜRKONFED Başkanı Sönmez, ekonomi yönetiminin hedefinin döviz kuru düzeyini örtük biçimde belirlemek değil, volatilitiyi azaltmak olması gerektiğini söyledi. İhracatçıların üç yıl daha bu durumu yaşaması halinde ihracata ve yüksek teknoloji üretilerine zarar gelebileceği uyarısında bulunan Sönmez, "Hedefimiz, katma değerli üretim ve başta KOBİ'ler olmak üzere işletme verimliliğini artırmak olmalı. Cari açık ve yüksek enflasyon sorunlarını orta-uzun vadede ancak bunlarla aşabiliriz" dedi. **HABER MERKEZİ**

ISS/Cavit Habib:

Giderek büyüyen
işgücü sorunu
yerelden çözülemez

Sayfa**10**

İSİ Ekonomik Buluşmaları'nın "Ekonomide Belirsizliği Yönetmek" başlığıyla gerçekleştirilen İzmir toplantısında iş dünyası bir araya gelerek görüş alışverişinde bulundu. Finansmana erişimden işgücü eksikliğine kadar sanayicinin sorunlarının masaya yatırıldığı toplantıya katılan iş dünyası temsilcileri hem panelistlerin görüşlerini dinlediler hem de kendi görüşlerini katılımlarla paylaştılar.

"EKONOMİDE BULUŞMALARI" NDA KONUŞAN İSS TÜRKİYE CEO'SU CAVİT HABİB

"Giderek büyüyen işgücü sorunu yerelden çözülemez"

Türkiye'de 45 bin çalışanla faaliyetlerini sürdürdüklerini söyleyen dünyanın önde gelen tesis yönetimi firmalarından ISS'nin Türkiye CEO'su Cavit Habib, bu rakamın olması gerekenin çok altında kaldığını belirterek, son 10 yıldır eksik işgücü ile çalıştıklarını, bu sorunun yerelden çözülemeyeceğini vurguladı.

DUYGU GÖKSU / İZMİR

İSS Türkiye ve EKONOMİ Gazetesi tarafından düzenlenen İSS Ekonomi Buluşmaları'nın İzmir ayağı Swisotel Büyük Efes'te, "Ekonomide Belirsizliği Yönetmek" başlığıyla gerçekleştirildi. İSS Türkiye CEO'su Cavit Habbib, EKONOMİ Gazetesi Yönetim Kurulu Başkanı Hakan Güldüz, Yayın Kurulu Başkanı Şeref Ögüt ve Genel Koordinatör Vahap Munyar'ın konuşmacı olarak yer aldığı toplantıda, finansmana erişim, finansman maliyetleri gibi sorunların yanı sıra işgücü eksikliğinin altı çizildi. İSS Türkiye CEO'su Cavit Habbib, giderek büyüyen iş gücü sorununun altından yerel çözümlerle kulumakayacağını dile getirdi. Toplantıya, Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, **Ege Sanayicileri** ve İş İnsanları Derneği (**ESİAD**) Yönetim Kurulu Başkanı **Sibel Zorlu**, İzmir Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (İZSİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Cengiz, Lider Yaratıcı Katılımcılık Derneği (LİYAKAT) Yönetim Kurulu Başkanı Gülçin Güloğlu ve çok sayıda iş dünyası temsilcisi katıldı.

Toplantıdayaptığı sunumda Danimarka'da 1901 yılında kurulan tesis yönetim firması ISS'in 2005'te Türkiye pazarına girdiğini söyleyen ISS Türkiye CEO'su Cavit Habib, "Herhangi bir yapıdaki ihtiyaçları pazarlayan, sunan, son kullanıcıya en iyi hizmeti ulaştırma çalışan bir kuruluş. Faaliyetlerimiz arasında, güvenlik, temizlik, yemek, teknik hizmetler, bahçe bakımı, enerji yönetimi gibi hizmetler bulunuyor. Türkiye'de şu an 48 bin çalışanımız olması gerekirken bu rakam 45 bin dolayında. Olması gerekenden eksik bir kadro ile çalışıyoruz. Bu da son 10 yıldır başlayan ve günden gününe bilyenen işgücü sıkıntısını gösteriyor. Bunun yerel çözümlerle halledilemeyeceğini anladık" dedi.

"İnsan yetiştirmeyi önemsiyoruz"

Danimarka'da şirketin yüzde 100 halka açık olduğunu söyleyen Cavit Habib, 'Türkiye'nin ise tek yerel ortak ol-

Cavit Habib: Evde oturan 20 milyon kişi iş gücü için iyi bir fırsat. Büyük kısmı genç olan bu atıl iş gücünü iş hayatına nasıl daha iyi şartlarda çekebileceğimizi düşünmeliyiz. Çalışma ortamı gençleri mutlu etmeli.

duğunu belirterek, "2005 yılında 40 milyon dolar civarında geliri olan ISS bugün 900 milyon dolar ciroya ulaştı. Bu tarz bir büyümeyi ISS hiçbir ülkesinde yaşamadı. Türkiye'nin bu büyümeyi birlikte sektörler ve bizim de iç hacimimiz büyüttü. Türkiye'nin 4'üncü büyük işvereniyiz. ISS çatısında 3'üncü önemli ülke olduk. Türkiye'nin her yerine ayak basıyoruz. Bizim boyutta ve bizim kadar hizmet yapan çok az firma var. Aynı zamanda 3'üncü en büyük kadın istihdamı sağlayan firmayız. Bizim açımızdan en önemli toplumdaki doğru bir işveren olabilmek, kendi içimizde insanı yetiştirebilmek" diye konuştu. Evde oturan 20 milyon kişinin iş gücü için bir fırsat yarattığını dile getiren Habib, "Bu 20 milyonun büyük kısmı m. genç. Bu aile içi gücünü iş hayatına nasıl dahil iş şartlarda çekebileceklerimizi düşünmeliyiz. Özellikle gençleri istihdam edebilmek için çalışma ortamının her anında onları mutlu etmesi gerekiyor. Gençlerin iş hayatına bakiş açısı çok farklı. Bizler de yönetici veya işveren olarak, gençleri de kazanabilmek için alışkanlıklarımızı bir bölümünden vazgeçmeliyiz" dedi.

**"İşsizliği fırsata çevirmek
şirketlere düşüyor"**

Devletin verdiği mesleki eğitim burslarına önemine değinen Cavit Habib, "Biz bu desteği çok iyi kullanıyoruz. Kendi içimizdeki eğitimlere önem vermemiz gerekiyor. Biz online eğitim 15 yıl önce geçtik. İşıklıydı fırsatı çevirmek için asıl görev şirketlerin üzerine düşüyor. İnsanlar işe keyifli olarak gitmeli" ifadelerini kullandı. Mültecilerin de doğru entegre ederek topluma kazandırmak gerektiğini dile getiren Habib, "Mülteciler de bizim sorunlarımızın bir parçası. Bununla ilgili olarak İçişleri Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıkları ile görüşmelere başladık. Bu işgücünden de doğru bir şekilde faydalananabil-mek, istihdamda katabilecek için bir entegrasyon paketi planlıyoruz. İşgücü Türkiye'de giderek daha büyük bir problem olmaya devam ediyor. Globalde olduğu gibi Türkiye'de bunun çözümü nü hep beraber bulmamız gerekiyor" diye konuştu.

Zorlu: Bu ortamda sanayicilik çok zor

Ege iş dünyası temsilcileri de yaptıkları değerlendirmelerle toplantıya katkı sundular. Finansmana erişimin zorluğundan, finansman maliyetlerinin yüksekliğinden mustarip olduklarını dile getiren **Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD)** Başkanı **Sibel Zorlu**, "Yatırım ihtiyacımız yok. Böyle bir ortamda sanayicilik çok zor. Üstüne üstlük enflasyon muhasebeyle beraber ciddi zararlar görüldü. Kama Gözetim Kurumu'ndaki şirket bilançolarına baktığımızda çoğunda sermaye kaybı görüyoruz. Bununla beraber, sürdürülebilirlik raporları gibi ciddi yükler de geldi" dedi. Niteklilik iş gücü bulmak bir yana kimsede çalışma isteği kalmadığını dile getiren Zorlu, bu tablo da kimsenin mutlu olmadığını belirterek, "Kısrak döngünün içerisindeyiz. Piyasada faiz indiriminin piyasayı gıcıklayacağı endişesi bir şey bile iş konuşması heyecanlandırarak noktaya getiriyor. İhracat tarafında maliyetlerimizi fiyatlarla yansıtamıyoruz. Yanlışlıkla noktada da

rekabetçiliğimizi çok ciddi bir oranda kaybediyoruz" ifadelerini kullandı.

Güloğlu: Rotamızı evde oturan kadınlara çevirelim

Kadın girişimciliği ve genç girişimciliği ile ilgili projeler yaptıklarımız beliren Lider Yararata Katılımcılar Derneği (LIYAKAT) Başkanı Gülçin Güloğlu, "15. seneye öznel bir isimle derneğimizi kurduk. Aslında hepimizi bugün konuştuklarımız ortak noktası Türkiye'nin liyakatsizliği. Gidersek de ilerleyen bir liyaketsizlik var. Çalışan kesimde kadınlar daha istikrarlı. Kadın çalışanlara prim uygulamasının da olması gerektiğini düşünüyoruz. 18 yaşından bir kadının derneklerinde aktif olarak çalışıyoruz. Kadın, eli ekmek tuttuğu zaman şiddetten de kaçabiliyor. Girişimci gençlerimizin de can suyunu ihtiyaçları var" diye konuştu.

Dirin: Bu koşullarda 20 seneye başarı hikâyesi kalmaz

Diğer ülkelerin yatırımcılarına sunduğu kredi desteklerinden örnekler veren Lupamat Kompresör Genel Müdürü Cın Dinler, şunları söyledi: "Türkiye'de verilen destek ve teşvik kriterlerini ancak çok büyük şirketler gerçekleştirebilirler. Destek ve teşvikler veriliyor ancak bunlardan büyük firmalar yararlanıyor. İmalat sanayi küçükten büyüğe doğru gidecek kalkınır. Önce küçük ve orta boyuttaki işletmelerimiz büyümeli. Türkiye'de şu an imalat yapacak büyük bir başarı. Bu kaynak altında 20 sene sonra başarı hikâyesi kalmayacak. Özellikle genç neslin temsilcileri imalat sanayide yer almak istemiyorlar. Kuryelerin yüksek maaş aldığı ortamda çocuklar mesleki eğitime yönlendiriliyor."

Cengiz: Para, güvenli liman ararken neden Türkiye'ye gelsin?

Türkiye'nin mevcut yüksek maliyetlerle rekabetçi altyapısının olamayacağını söyleyen İzmir Sanayici ve İş İnsanları Derneği (İZSİAD) Başkanı Hüseyin Cengiz, "Para, güvenli liman ararken hakkın, adaletin ve güdenin olmadığı yere, Türkiye'ye neden gelisin? Özledikmiş güvene kavuşmak için iş dünyası olarak üzerimize düşeni yapmalıyız. Unuttuğumuz güvene yeniden inanabiliriz" dedi.

İZMİR'İN FIRSAT YÜZYILI

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği'nin (**ESIAD**) bu yıl üçüncüsünü düzenlediği Yatırım Zirvesi'nde dünyadaki ekonomik gelişmelerle ilgili önemli mesajlar gündeme getirildi.

KATMA DEĞERLİ ÜRÜNLER

- Başkan **Sibel Zorlu**, "Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünün ve kişi başına düşen milli gelirimizin artmasının yolu teknoloji ve inovasyona dayalı katma değerli üretimden ve verimlilikten geçiyor" dedi. Zirvede, Türkiye'nin yatırım ikliminde hukukun üstünlüğü ve güvenilir bir finansal sistemin önemine dikkat çekildi.

YILDIZI GİDEREK PARLIYOR

- İzmir, girişimcilik ekosisteminde bir yıldız gibi parlamaya aday. Ancak bu potansiyeli hayata geçirmek için doğru adımlar atılmalı. İzmir'i geleceğin girişimcilik merkezlerinden biri haline getirmek elimizde. **Ege Sanayicileri** ve İşinsanları Derneği'nin düzenlediği bu zirveler özel sektörün vizyonunu ve önünü açan önemli buluşmalar...

DENİZ SİPAHİ

yazısı » 3. sayfada

DENİZ SİPAHI

desipahi@hurriyet.com.tr
twitter.com/desipahi
[facebook/desipahi](https://facebook.com/desipahi)

DOĞRU STRATEJİ ZAMANLAMA VE ELBETTE DOĞRU YÖNTEM

“ESİAD'nın düzenlediği Üçüncü Yatırım Zirvesi, dünyadaki ekonomik gelişmelerle ilgili önemli mesajları gündeme getirdi. İzmir, girişimcilik ekosisteminde bir yıldız gibi parlamaya aday. Ancak bu potansiyeli hayata geçirmek için doğru adımlar atılmalı. İzmir'i geleceğin girişimcilik merkezlerinden biri haline getirmek elimizde. ESİAD'nın düzenlediği bu zirveler; özel sektörün vizyonunu ve önünü açan önemli buluşmalar...**”**

Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği'nin (ESİAD) düzenlediği Üçüncü Yatırım Zirvesi'nde yine önemli mesajlar vardı. Zirvede dünya ekonomisindeki dengelerin ne kadar hızlı değiştiğinin mesajları verildi. Amerika ve Çin arasındaki güç mücadelesi, Avrupa'nın teknoloji açığını kapatma çabaları, Türkiye'nin yatırım ikliminde hukukun üstünlüğü ve güvenilir bir finansal sistemin önemi... Ancak bu meseleleri yalnızca haber başlıklarıyla geçiştiremeyiz; hayatımıza dokunan yönleriyle anlamaya çalışmalıyız.

ESİAD Başkanı **Sibel Zorlu** dedi ki...

"Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünün ve kişi başına düşen milli gelirimizin artmasını yolu teknoloji ve inovasyona dayalı katma değerli üretimden ve verimlilikten geçiyor. Bilim, teknoloji, üretim, yatırım

ekosisteminin oluşturulması son derece önemli. Finansmana erişim ve yüksek maliyetler bu hedeflere ulaşmanın önündeki en büyük engeller arasında. Sermaye ihtiyacı içinde olan firmaların değer yaratmasında sıkıntılar yaşanıyor. Yüksek faiz oranları iş dünyasını olumsuz etkiliyor. Yüksek enflasyonun devam ettiği ortamda sermayeler ve şirket karlıkları eriyor. Bu kadar hayatı sorunlarla uğraşan şirketler, küresel rekabette kendilerini oyunda tutacak yatırımlardan uzak kalıyorlar."

Bugün dünya, yatırıma karar vermek için bambaşka bir denklem sunuyor. Eskiden sadece sermaye-niz varsa harekete geçerdiniz; şimdi doğru strateji, doğru zamanlama ve doğru yöntem olmadan hiçbir şeyin garantisi yok.

Zirvede Çin üzerine yapılan analizler çok çarpıcıydı. 2000'lerin başında dünya milli gelirinde yüzde

3.5'lük bir paya sahip olan Çin, bugün 16.9'a ulaşmış durumda. Daha da ilginç, milli gelirinin 41.5'i dijital ekonomiden geliyor. Çin, teknolojiyi sadece üretken değil, aynı zamanda pazarlayan bir dev haline geldi.

Düşünün, Çin'de bir girişimciye-niz hükümetin dijitalleşmeye verdiği destekten faydalanabiliyorsunuz. Amerika ise, Çin'in bu yükselişini frenlemek için yatırımlarını yapay zeka ve yeşil enerjiye kaydırıyor. Avrupa ise aradaki farkı kapatmak için çok daha büyük çaplı yatırımlara yöneliyor.

Peki, Türkiye bu yarışta nerede? **Sibel Zorlu** nun yorumu şöyle...

"Bizim de büyük adımlara ihtiyacımız var, ama öncelikle yatırımcıyı çeken bir güven ortamı yaratmalıyız. Hukukun üstünlüğü, bağımsız yargı ve şeffaflık artık sadece iç mesele değil; küresel rekabetin temel koşulu..."

Her şey sadece teknolojiyle bitmiyor

■ Yatırımlarda en büyük çarpan etkilerden biri otomotiv sektöründedir. Zirvede konuşulan TOGG örneği, yalnızca elektrikli araç üretmek değil, teknoloji üssü olmak için büyük bir adım. Elektrikli araçlara yatırım yapan ülkeler, sadece otomobil değil, geleceğin batarya ve enerji depolama teknolojilerinde de yatırım yapıyor. Türkiye'nin İzmir-Manisa aksı bu anlamda müthiş bir potansiyele sahip... Ancak her şey sadece teknolojiyle bitmiyor. Bir başka önemli nokta sermayenin doğru yönetimi. Bugün dünyada yüksek faiz oranları yatırımcıların korkutuyor.

Dünyada yatırım deyince aklıma hep Singapur gelir. Bu küçük ülke, sadece finans merkezi olmayı değil, aynı zamanda teknoloji yatırımları için bir üs olmayı başardı. Hükümet, özel sektöre o kadar entegre çalışıyor ki, yatırımcının ihtiyacını daha söylemeden karşıyorlar.

İZMİR'İN FIRSAT YÜZYILI

■ Türkiye'nin girişimcilik ekosistemi, İstanbul'un merkezde olduğu bir yapı etrafında şekillendi. Ancak girişimcilik sadece bir şehirle sınırlı kalmaz. Dünya çapında dikkat çeken girişimcilik merkezlerine baktığımızda, inovasyonu besleyen ekosistemlerin birden fazla şehir ve bölgeye yayıldığını görüyoruz. Peki, İzmir bu hikayenin neresinde?

Ege'nin incisi İzmir, tarih boyunca ticaretin, kültürün ve üretimin önemli bir merkezi oldu. Bugün ise bu güçlü altyapısını yenilikçi girişimcilik ekosistemiyle taçlandırma potansiyeline sahip. Ama bu potansiyeli hayata geçirmek için doğru

Benzer bir örnek de Almanya'dan. Sanayi devrimine yükselen bu ülke, şimdi yeşil dönüşümle dünyaya örnek oluyor. Yenilenebilir enerji ve sürdürülebilirlik yatırımlarında liderler. Almanya'da bir yatırımcı, yalnızca finansman bulmakla kalmıyor, aynı zamanda çevreye duyarlı projeler geliştirdiği için teşvik ediliyor. Türkiye'nin bu başarı hikayelerinden öğreneceği çok şey var. Özellikle sürdürülebilir kalkınma ve inovasyon odaklı yatırımlarda ilerlememiz gerekiyor. ESİAD'ın düzenlediği bu tür zirveler, iş dünyasına yol göstermek için çok değerli.

Son söz şu... İklim değişikliği, dijital dönüşüm ve küresel ekonomik zorluklar... Bu büyük değişimlere ayak uydurmak istiyorsak, yatırım kararlarımızı sadece bugünü değil, geleceği düşünerek almalıyız. Çünkü yarını şekillendiren bugünkü stratejilerimiz olacak.

adımları atmamız gerekiyor.

İzmir, girişimcilik ekosisteminde bir yıldız gibi parlamaya aday. Ancak bu potansiyeli hayata geçirmek için doğru adımlar atılmalı. İzmir'i geleceğin girişimcilik merkezlerinden biri haline getirmek elimizde. Unutmayalım, girişimcilik sadece bireysel başarı hikayeleri yaratmaz; aynı zamanda bir şehrin ve ülkenin kaderini değiştirebilir.

İzmir, tarih boyunca yeniliklere açık bir şehir oldu. Şimdi, bu yenilikçi ruhu teknolojiyle ve girişimcilikle buluşturma zamanı. Geleceğin başarı hikayeleri neden İzmir'den çıkmıyor?

Derin teknoloji yeni bir alan yarattı

■ Dünya son 20 yılda girişimcilik açısından olağanüstü bir dönüşüm geçirdi. 2000'lerin başında, bir garajda başlayan teknoloji hikayeleriyle tanıştık. Steve Jobs, Bill Gates ve Elon Musk gibi isimler, girişimcilik dünyasının simgeleri haline geldi. Ancak bugün geldiğimiz noktada, girişimcilik yalnızca teknolojiyle sınırlı değil. Sağlıkta tıbbi aletler, yapay zekadan sürdürülebilirlik projelerine kadar uzanan geniş bir yelpazede yeni iş modelleri ortaya çıkıyor.

Son yıllarda girişimcilik, "derin teknoloji" adı verilen yeni bir alana yeniden şekilleniyor. Derin teknoloji, çözümü zor, bilim ve mühendislik temelli sorunlara odaklanıyor. Bu alanda genetik mühendislik, kuantum bilgisayarlar ve enerji dönüşümü gibi konular ön plana çıkıyor.

Örneğin OpenAI gibi şirketler yalnızca yapay zeka geliştirerek değil, bu teknolojiyi toplumun her alanına entegre ederek iş yapıyor.

Girişimcilik artık sadece gelir elde etmekle ilgili değil; dünya daha yaşanabilir bir yer haline getirmek isteyen, misyon odaklı bir ekosistem var.

Asgari ücrette ekstra şeyler yapılabilir

TEB Genel Müdürü Leblebici, asgari ücrette bir denge tutturmak gerektiğini belirtirken, gelecek yılın ana konusunun enflasyon olduğuna dikkat çekerek, “Görünen, önümüzdeki sene enflasyon hedef alınıp üzerine birtakım şeyler ekstra yapılabilir” dedi.

TEB Genel Müdürü Ümit Leblebici, Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) 3. Yatırım Zirvesi’nde Bloomberg HT’ye yaptığı açıklamalarla dikkat çekti.

Leblebici, döviz kredilerine bir eğilim olduğunu belirtirken, şunları söyledi:

“Döviz kredilerine şöyle bir regülasyonumuz var. Eğer yatırıma gidiyorsa yatırım ihtiyacı artıyorsa döviz kredilerini trendinin devam etmesi normal.”

“TCMB’DE DAHA FAZLA VERİ SETİ VAR”

Bankacılık sektörünün önde gelen isimlerinden Leblebici, para politikası ve faizlerin seyrine yönelik de Merkez Bankası’nın öncülüğüne işaret ederek şunları söyledi:

“Merkez Bankası’nın elindeki veri seti ile bizim elimizdeki veri seti asimetrik. Asimetrikten kastım, onda daha fazla veri seti var. Merkez Bankası’nın bize yaptığı rehberlikte bir değişim var. Mer-

kez Bankası’nın ne zaman faiz indireceği tamamen onun kararı, veri setine göre hareket ettiği için bir trendi gösterdiğini varsayıyorum. Birtakım şeylerin olacağını zaten bekliyorduk onu teyit etmiş olur hale geldiler.”

“ÖNÜMÜZDEKİ SENENİN ENFLASYON KONUSU ANA MADDELERDEN BİRİ”

Yıl sonu yaklaşırken 2025 zam tartışmalarının başladığı ve enflasyon üzerindeki seyrinin konuşulduğu bu süreçte asgari ücrete yönelik de değerlendirilmede bulunan Leblebici, “Asgari ücrette bir denge tutturmak gerekiyor. Anladığım kadarıyla önümüzdeki senenin enflasyon konusu ana maddelerden biri. Görünen, önümüzdeki sene enflasyon hedef alınıp, üzerine birtakım şeyler ekstra yapılabilir” dedi.

Makro ihtiyati uygulamaların baskı yarattığını ve bankalar olarak sorumluluklarını yerine getirdiklerini söyleyen Leblebici, “Gevşeme tamamen enflasyon süreci ile alakalı evet bizim üzerimize baskı yaratıyor enflasyon iniş trendiyse herkesin yüklenmesi gereken sorumlulukları var bankacılık kesimi de üzerine düşen sorumluluğu yerine getiriyor” diye ekledi.

**Dijital çağa
uygun
yatırım
zamanı**

8. Sayfada

◆ ESİAD 3'üncü Yatırım Zirvesi'nde, dijital dönüşüm ve yeşil ekonomi alanındaki gelişmeler dikkate alınarak küresel rekabet gücünün artırılması gerektiği vurgulandı

Dijital çağa uygun yatırım zamanı

BERFİN YAKUT

Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD), iş dünyasının üretim, yatırım, finansman ekosistemini güçlendirmek amacıyla hayata geçirdiği ESİAD Yatırım Zirvesi'nin 3'üncüsünü İzmir'de gerçekleştirdi. Zirveye, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Başbakan Yardımcısı ve Turizm Kültür Gençlik ve Çevre Bakanı Fikri Ataoğlu, İzmir Ticaret Odası (İZTO) Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, ESİAD Yüksek İstisare Konseyi Başkanı **Bülent Akgörmüş**, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağlıoğlu, Türkiye Ekonomi Bankası Genel Müdürü ve Görevli Yönetim Kurulu Üyesi Ümit Leblebici, İY Yatırım Kurumsal Finansman Direktörü Mete Gorbun, Yatırım Kurumsal Finansman Bölümü Başkanı Neslişül Onyedioğlu ve iş dünyası temsilcileri yer aldı. Zirvede konuşan katılımcılar, önümüzdeki dönemde iş dünyasının ve sanayicilerin dijital çağa uygun yatırımları yapmaması, dijital dönüşüm ve yeşil ekonomi alanındaki gelişmeler dikkate alınarak küresel rekabet gücünün artırılması gerektiğini söyledi.

■ **Ataoğlu: Birlik ve beraberlik içinde çalışmalıyız**

Ataoğlu, Türkiye'nin ileri gimesi için yapılması gerekenlerin KKTC ile birlik ve beraberlik içinde yapılması gerektiğini vurgulayarak, "KKTC olarak, küçük adımla kendi yağmurdan kendi çimenini kavuruyoruz. En azından 16 ay öncesinde açılan havasınımı, 5 yıl önceki Türkiye'den gelen suyunuzun önünüzdeki süre içinde var olduğunu, bundan sonra sadece içme değil kullan-

ma suyu olarak kullanacağımızı sağlayacağı katma değeri bilerek hareket ediyoruz" dedi. Turizm, yüksek eğitim ve inşaat sektörünün KKTC için önemli olduğunu vurgulayan Ataoğlu, açılan havasınımı ve uçakların sefer sayılarının artmasıyla turizmin boyutunun değiştiğini belirtti. Turizmün ülke ekonomisine ciddi şekilde katma değer sağladığını belirten Ataoğlu, turizm sektörünün bütçe açığının yüzde 60 kapattığını söyledi. 100'ün üzerinde ülkeden gelen öğrencilerin eğitim sektörüne katkı sağladığını vurgulayan Ataoğlu, inşaat sektörünün ciddi şekilde geliştiğini ve rağbet gördüğünü de söyledi.

■ **Özgener: Küresel rekabet gücümüz artırılmalı**

Türkiye ve İzmir örneğindeki yatırım ortamından bahseden Özgener, 2024'ün ilk 9 ayında Türkiye'deki Uluslararası Doğrudan Yatırım girişlerinin 7,7 milyar dolar olarak gerçekleştiğini, geçen yılın aynı dönemine göre de yüzde 8 artış gösterdiğini vurgulayan Özgener, "Yatırım sermayesi girişlerinde, en fazla pay yüzde 22 ile toptan ve perakende ticaret sektörü aldı. Bilgisayar, elektrikli-elektronik ve optik ürünler imalat sektörü ise yüzde 11 ile dikkat çekici bir yüzeye yakalandı. Yatırımın geldiği ülkeler arasında Hollanda en büyük payı aldı, ardından Almanya ve Amerika Birleşik Devletleri geldi. Bu bağlamda, 2025 yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Program'da açıklanan; kamu yatırımlarının verilmiş sektörlerde yoğunlaştırılması, katma değeri yüksek yatırımların teşvik edilmesi, enerji bulaşımının azaltılacak politikaların ve yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştiril-

İzmir Ticaret Odası (İZTO) Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener

ESİAD Yüksek İstisare Konseyi Başkanı Bülent Akgörmüş

mesinin öncelikli hedeflerimiz arasında yer alması gerektiğini dikkat çekmek istiyorum" diye konuştu.

■ **"Vergi sisteminde yatırım dostu düzenlemeler yapılmalı"**

Dijital dönüşüm ve yeşil ekonomi alanındaki gelişmeler dikkate alınarak küresel rekabet gücünün artırılması gerektiğini aktaran Özgener, "Özellikle yabancı sermayenin ülkemize daha fazla çekilebilmesi için yatırımcılara sunduğumuz imkanların daha net ortaya konulması gerektiği kanaatindeyim. Yüksek enflasyon ortamından çıkılmasıyla birlikte huzla yerli ve yabancı üretken yatırımcılara yönelmek zorundayız. Vergi sisteminin ve akülü teşvik programlarının yatırımlar üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu biliyoruz. Vergi ve teşvik politikaları, yatırımcıların kararlarını doğrudan etkileme gücüne sahip. Bu politikaların sık sık değişmesi, vergi sisteminde yatırım dostu düzenlemelerin yapılması ve yatırım teşvik sisteminin de Türkiye'nin Sanayileşme Stra-

tejisine uyumlu olarak planlanması gerektiği kanaatindeyim" ifadelerini yer verdi.

■ **Akgörmüş: Özel sektörde Ar-Ge harcamaları artmalı**

Gelişmiş ülkelerde Ar-Ge harcamaları GSYH oranının yüzde 3'ün üzerinde gerçekleştiğini ifade eden Akgörmüş, "Ar-Ge ve yenilik alanına yapılan yatırımların artması, hızlı teknolojik gelişmelerin de etkisiyle, rekabet dinamiklerini ve gücünü değiştiriyor. Türkiye, 2023 itibarıyla yüzde 1,42 olarak gerçekleşen Ar-Ge harcamaları GSYH oranıyla Avrupa'da orta sıralarda yer alırken, AB ortalamasının altında kalıyor. Ancak son 10 yıldır özel sektörün Ar-Ge harcamalarının çok ciddi bir artış kaydettiğini görüyoruz. Son veriyse özel sektörün Ar-Ge harcamaları yüzde 30 ile üniversiteler takip ediyor. Bu durum, Türkiye'de bilim-teknoloji-üretim-yatırım ekosisteminin güçlenmesi bakımından son derece umut verici. Bu çerçevede, önümüzdeki dönemde iş dünyamızın

ve sanayicilerimizin dijital çağa uygun yatırımlara yönelmesi, iki yönden çok önemli: Birincisi işlemleri ileriye taşımamın tek yolu, her ne kadar orta ve uzun vadede sonuç getirecek olsa da Ar-Ge ve inovasyona dayalı üretim stratejileriyle mümkün. İkincisi uluslararası yatırım fonları ve finans kaynakları yeni dönemde yeşil dönüşümün yanı sıra dijital dönüşüme yatırım yapan firmaları yönetiyor" diye belirtti.

■ **"Hayati yatırım beşeri sermaye yapılmalı"**

İleri teknolojiye dayalı yüksek katma değer üreten, dijital çağa sürdürebilir gelişmeyi yakalayan, istikrarlı ve güçlü bir Türkiye hedefi için yatırımların stratejik bir yaklaşımla planlanması gerektiğini vurgulayan Akgörmüş, "Bu noktada, ülkemizin geleceği için en kritik ve hayati yatırımın beşeri sermaye yapılması gerekiyor. Dijital dönüşüm-katma değeri üretim-nitelikli insan gücü formülünü en iyi şekilde uygulayamıyoruz. Ancak, bu formülün işlenmesi için eğitim konusundaki sorunlarımızı ivedi-

dikle ve kalıcı biçimde çözmemiz gerekiyor" ifadelerini kullandı.

■ **Dağlıoğlu: Sanayi yatırım hizmet sektörünün gerisinde kaldı**

Dağlıoğlu, İzmir'deki bir otelde düzenlenen ESİAD 3'üncü Yatırım Zirvesi'nde yaptığı sunumda, dünya genelinde uluslararası doğrudan yatırımların 2008'den sonra gelişmekte olan ülkelere doğru yoğunlaştığını söyledi. Türkiye'nin doğrudan yatırımlar konusunda Orta Avrupa, Doğu Avrupa, Kuzey Afrika ve Orta Doğu'yu kapsayan coğrafyadaki ülkelerle rekabet ettiğini belirten Dağlıoğlu, Türkiye'nin bu coğrafyada son 20 yıllık dönemde yüzde 9,8'ten fazla bir yatırımın çektiğini ikinci ülke olduğunu söyledi. Dağlıoğlu, sanayi sektöründeki yatırımların hizmet sektörünün gerisinde kaldığını belirterek, şöyle konuştu: "Sanayi, gıda, tarım ve hizmetler sektörlerindeki yatırımlarda Türkiye'nin payı arasında sanayi sektörü Türkiye'ye coğrafyada açık ara lider konumunda. Gıda, tarım sektörlerinde de açık ara lider konumunda. Hizmetler sektörlerinde birazcık daha çok çalıyız, daha çok yatırım çekme imkânımız olduğunu görüyoruz. 2004'ten 2014'e kadar olan dönemde Türkiye'nin imalat sanayi yatırımlarını bir sonraki on yıla göre kaydağımızda daha hızlı bir artış olduğunu görüyoruz. Yaklaşık 4 katın üzerinde artış gösterdi."

■ **"En fazla yatırım finans sektörü çekiyor"**

Türkiye'nin 2003'ten bu yana yaklaşık 270 milyar dolar civarında yatırım aldığı belirtilen Dağlıoğlu, "Önceki döneme nominal olarak bakmak yanlış olabilir bizi. Biz dünyadaki pastadan ne kadar aldığımıza bakalım. Çünkü dünyada da o yıllarda nominal değerler daha düşüktü. Biz 2002'ye kadar dünyadaki yatırımların kabaca binde 2'sini alırken, artık yüzde 1'e yaklaşmış bir payımız var. Yani performansımız beş kat arttırdığımızı söyleyebiliriz ve bu dönemde çektiğimiz yatırımların bizim cari açığımızın yüzde 40'ını finanse etti" dedi. Dağlıoğlu, en fazla yatırım çeken sektörün finans olduğunu, imalat ikinci sırada olduğunu ve bunları enerji, toptan ticaret ve perakendeciler bu sektörleri takip ettiğini, uluslararası şirketlerin 2006-2021'de istihdamın yüzde 8,8'ini, ihracatın yüzde 30'unu gerçekleştirdiğini söyledi.

Dağlıoğlu, Türkiye'ye gelmeyi planlayan uluslararası yatırımcılar için yer seçme hizmetleri sunduklarını belirterek, şöyle konuştu: "Yatırımcıya beraber çalıyız, onların önceliklerini, paradigmalarını, parametrelerini anlıyoruz, kendilerini bütün Türkiye ile ilgili sunum yapıyoruz. Yatırımcının talebi doğrultusunda farklı şehirlerde bu çalışmalarla odaklıyoruz. İşte yakın zamanda komşu şehride BYD'nin bir yatırım kararı oldu. Bunun gibi böyle bir süreçler neticesinde güzel yatırımların gerçekleştiğini duyuyoruz. İzmir ve Manisa'da özellikle Japonya, İtalya, Romanya, İspanya gibi diğer taraftan ciddi bir yoğunlaşma olduğunu da görüyoruz. Otomotiv sektörü, otomotiv yan sanayi, yenilenebilir enerji ekipmanları, makine, makinenin aletleri, tarım teknolojileri, enerji ekipmanları gibi alanlarda da çok yoğun bir yatırımın olduğu olduğunu da görüyoruz."

✓ Gorbun: Halka arza ilgi 2025'in yarısında artacak

Sermaye Piyasası İşlemleri ve Halka Arz konulu panel, Aygen Sermaye Piyasaları ve Finansal Danışmanlık Kurucusu Dr. Hakan Aygen moderatörlüğünde gerçekleştirildi. İY Yatırım Kurumsal Finansman Direktörü Mete Gorbun, halka arzlarda 2025 yılına dair öngörülerini paylaştı. Halka arz konusundaki Gorbun, "2018 öncesi halka arz piyasamız, borsamız daha çok yabancı kurumsal yatırımcıların ağırlıkta olduğu bir yapıydı. Devamı olarak halka arzlarda da yabancı yatırımcının ilginç çekmeye yönelik olarak modellediği bir süreç yaşadı. Önemli bir bireysel yatırımcı borsada aktif olarak olmayan büyük tutarlı yatırım yapan yatırımcılardı. Nitelikli yatırımcı diyebiliriz. Halka arzda en fazla 20-30 bin yatırımcı oluyordu. 2018'de 50-100 bine ulaşınca tabana yayıldı derdik. Senede 5-10 halka arzın olduğu bir modelimiz vardı. 2018'den sonra yabancı yatırımcıların borsadan çıkmasının ardından sessiz bir dönem yaşadık sonra 2020'den itibaren bireysel yatırımcıların getiri arayışı sebebiyle borsaya akmaya başlamıştık. 17 senede sisteme 300 bin kişi dahil edebildik ama 4 senede 7-8 milyon kişi dahil edildi sisteme. Bu halka arzlarla olan ilgilerde de yansılı. İlgili artıştı. En küçük halka arzlardan 250 milyon dolar kadar olan halka arzların olduğu bir süreç yaşadık. Ekonomik politikalar, faizlerin artması ve benzeri sebeplerle yatırımcının borsaya ilgisinin azalması ile kademeli olarak halka arzların ilgisinin azaldığını gördük. 4,5 milyon kişiden 2023'ün sonbaharında 2024'ün ilk çeyreğinde katılmanın 2 buçuk milyon olduğunu gördük. Kademeli olarak katılımların düştüğünü gördük. Bir süredir de ara vermiş durumda" dedi. Halka arz ilgisinin yeniden artacağını bildiren Gorbun, "Bir değişim taraftındayız yeni politikaların uygulanması ile beraber enflasyonun da kontrol altına alındığı noktada, dış indirimlerin belli bir seviyeye geldiği durumdaki yabancı yatırımcının ilgisini tekrar olacak. Ve ilkeye giriş yapacak. Bunun akabinde bireysel de tekrar borsaya giriş yapılmaya başlayacaktır" diye konuştu.

✓ Onyedioğlu: Halka arz hikayesi olan şirketler ön plana çıkıyor

Ak Yatırım Kurumsal Finansman Bölümü Başkanı Neslişül Onyedioğlu da halka arz hikayesi olan şirketlerin, yatırımcı için ön planda yer aldığını ifade etti. Onyedioğlu şöyle konuştu: "Yatırımcıların yakından takip ettiği sektörler var. Bunlar savunma sanayi şirketleri, teknoloji biyoteknoloji tarım gıda yatırımcıların halka arzlarına ilgi gösterdikleri sektörler. Çünkü bunların büyüme potansiyelleri yüksek. Ama burada yatırımcılar için önemli olan alında bir halka arz hikayesi olan şirketler. Hikayesi olan şirketler sektörden bağımsız olarak yatırımcı için ön plana çıkıyor. Halka arz hikayesi ile kastettiğimiz şu: Bu şirket bugüne kadar finansal ve operasyonel olarak neleri gerçekleştirdi? Halka arzdan sonra neleri gerçekleştirmeyi planlıyor? Halka arzdan aldığı parayla nasıl büyümeyi düşünüyor? Yatırımcısına ne vaat ediyor? Bunu en gerçekçi ve şeffaf şekilde anlatan şirketler alında ön plana çıkıyor yatırımcı nezdinde. Halka arz üç günlük toplamdan oluşmuyor asıl süreç halka açıldıktan sonra başlıyor. O hissin performansının istikrarlı bir şekilde yükselmesi lazım. Bunu sağlamak için de güçlü bir yatırımcı ilişkileri bölümünün olması lazım. Yatırımcı ilişkileri bölümü de şirketin finansal performansını halka arz sırasında anlatılan, halka arz hikayesinin ne olduğunu yatırımcılara en iyi anlatan bölüm oluyor. Güçlü bir yatırımcı ilişkileri bölümünün olması kurumsal bir yatırımcı sahip şirketler olması, şirketin kendi sektöründe öncü konumunda olması yatırımcının dikkate aldığı konular arasında yer alıyor."

✓ Leblebici: Türkiye ortak söylemini yeniden oluşturmali

Leblebici, finansa erişim, global, yerel hallerimiz başlıklarında konuşma yaptı. Ülke ekonomisine dair öngörülerde bulunan Leblebici, "Enflasyon düşer bir dokuz 9 ay daha var. 9 ay sonra daha rahat olacağız. Dövizle ilgili Kur artımı, ihracatımız artıyor" diyenlere kötü haberim var. Bir süre daha yatay gidecek gibi duruyor. Reel faiz yüksek oluncaya dövizde olan ilgi daha az oluyor. Orlar çok hareketlenemeyecek" dedi. Verimli çıkacak bir yapının kurulması gerektiğini vurgulayan Leblebici, "Bunun için Türkiye'nin ortak söylemini yeniden oluşturmamız gerekiyor. Bizim ortak söylemimiz ne? Biz nasıl bir ülke olmak istiyoruz? Ekonomik olarak ne yapmak istiyoruz? Hep beraber karar vermeliyiz. Eğer bu söylemi oluşturabilirsek ekonomi ve finansal kesim dışı sektörlerde beraber tüm regülasyonlar da ona göre gelecek. Ne kadar, hangi alanda büyümeyi hedefliyoruz? Yatırımcıyı yatırımcı yapmamız gerekiyor. Buradan konfederasyonlara, bize çok iş düşüyor. İş kötü değil, işye gidecek zamana ihtiyacımız var. Sonra iş prodüktivite dönüşür" dedi.

"Verimsiz şirketleri birleştirecek teşvik verilmedi" Bankaların da kredi vermek istediklerini belirten Leblebici, "Bankalar da işti. Mevduatlar geliyor. İhtidareye evimizimiz lazım. Bankalar paranın sahibi değil. Bankalar, arada aracı. Emanet edilen parayı, doğru, iyi işlere yönlendirmek için olan şirketlerdir. Bankalar kredi veren değil, mevduatı koruyan şirketlerdir. Mevduatı koruyup araya götürmek istiyoruz. İyi şirketlerimiz var. O iyi şirketler desteklemek istiyoruz. Önümüzdeki 1 sene içinde ekonomi yayılayıp şirketlerde problem olur mu düşüncesi var. Benim öngörüm çok olmayacak gibi. Özellikle büyük kurumsallarda olmaz. Kobi kısmında da bugüne kadar iyi yönetmişlerde sorun olmaz; kötü yönetmişlerde her zaman sorun var. Hükümet şöyle teşvikler çıkarmalı. Demek ki, büyük kurumsal şirketler: İçerde bazı verimsiz şirketler var bu şirketlerin birleşmesi için ben size birtakım teşvikler sunuyum, bu teşvikler faiz olur vergi, vade teşviki olur. Böylelikle Türkiye verimlilik problemini de çözebilir" diye konuştu.

TÜSİAD Başkanı'ndan erken faiz indirimi uyarısı

“YAKALANAN BAŞARIYI ZEDELER”

TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, “Erken göreceğimiz bir faiz indirimi yakaladığımız başarının zedelenmesine neden olabilir” dedi.

Ege Sanayici ve İş İnsanları Derneği'nin (ESİAD) 3. kez düzenlediği ESİAD Yatırım Zirvesi, iş dünyasını İzmir'de bir araya getirdi. Zirvede konuşan TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Turan, ekonomi yönetiminin son dönemlerdeki istikrarlı politikaları sayesinde enflasyon ile mücadelede bir miktar başarı elde edildiğini söyleyerek, enflasyon beklentilerinde ve hizmet enflasyonundaki katılığın yavaş yavaş kırılmaya başlaması ve enflasyonla mücadele konusunda

toplumsal mutabakat oluşmasını olumlu gördüklerini belirtti.

Enflasyon rakamlarında hedeflenen seviyelere gelinememiş olmasının bu süreçte hataya pay bırakmadığına dikkat çeken Turan, “Erken göreceğimiz bir faiz indirimi bu süreçte yakaladığımız başarının zedelenmesine ve sürecin uzamasına neden olabilir. Bunun maliyetini özellikle sanayi tarafından hem yüksek finansman giderleri hem de talebin yavaşlaması açısından hissetmeye başlamışken sürecin doğru yönetiminde çok ama çok dikkatli olmalıyız” dedi. Turan sözlerini şöyle sürdürdü:

“KAMU HARCAMALARI DAHA SIKI KONTROL EDİLMELİ”

“Enflasyonla mücadele şimdiye kadar temel olarak para politikası kanalı ile yapıldı. Bu alanda atılan doğru adımların olumlu etkisini görmüş olsak da önümüzdeki yıl hedeflenen yüzde 21'lik enflasyona ulaşmak için mevcut politikalardan fazlası gerekebilir. Özellikle mali politikaların süreci daha iyi eşlik etmesini sağlamalıyız. Bu anlamda kamu harcamalarının daha sıkı kontrol edilmesi ve daha verimli alanlara aktarılması, kayıt dışı ekonomi ile mücadelenin çok daha güçlü yapılması önceliklendirilmelidir.”

TEB Genel Müdürü Ümit Leblebici, asgari ücrette bir denge tutturmak gerektiğini belirtirken, gelecek yılın ana konusunun enflasyon olduğuna dikkat çekerek, “Görünen, önümüzdeki sene enflasyon hedef alınıp üzerine birtakım şeyler ekstra yapılabilir” dedi.

Leblebici, Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) 3. Yatırım Zirvesi’nde Bloomberg HT’ye yaptığı açıklamalarla dikkat çekti. Leblebici, döviz kredilerine bir eğilim olduğunu belirtirken, “Döviz kredilerine şöyle bir regülasyonumuz var. Eğer yatırıma gidiyorsa yatırım ihtiyacı artıyorsa döviz

kredilerini trendinin devam etmesi normal” diye konuştu.

“TCMB’DE DAHA FAZLA VERİ SETİ VAR”

Bankacılık sektörünün önde gelen isimlerinden Leblebici, para politikası ve faizlerin seyrine yönelik de Merkez Bankası’nın öncülüğüne işaret ederek şunları söyledi:

“Merkez Bankası’nın elindeki veri seti ile bizim elimizdeki veri seti asimetrik. Asimetrikten kastım, onda daha fazla veri seti var. Merkez Bankası’nın bize yaptığı rehberlikte bir değişim var. Merkez

Bankası’nın ne zaman faiz indireceği tamamen onun kararı, veri setine göre hareket ettiği için bir trendi gösterdiğini varsayıyorum. Birtakım şeylerin olacağını zaten bekliyorduk onu teyit etmiş olur hale geldiler.”

“ÖNÜMÜZDEKİ SENENİN ENFLASYON KONUSU”

Yıl sonu yaklaşırken 2025 zam tartışmalarının başladığı ve enflasyon üzerindeki seyrinin konuşulduğu bu süreçte asgari ücrete yönelik de değerlendirmede bulunan Leblebici, “Asgari ücrette bir denge tutturmak gerekiyor. Anladığım kadarıyla

önümüzdeki senenin enflasyon konusu ana maddelerden biri. Görünen, önümüzdeki sene enflasyon hedef alınıp, üzerine birtakım şeyler ekstra yapılabilir” dedi.

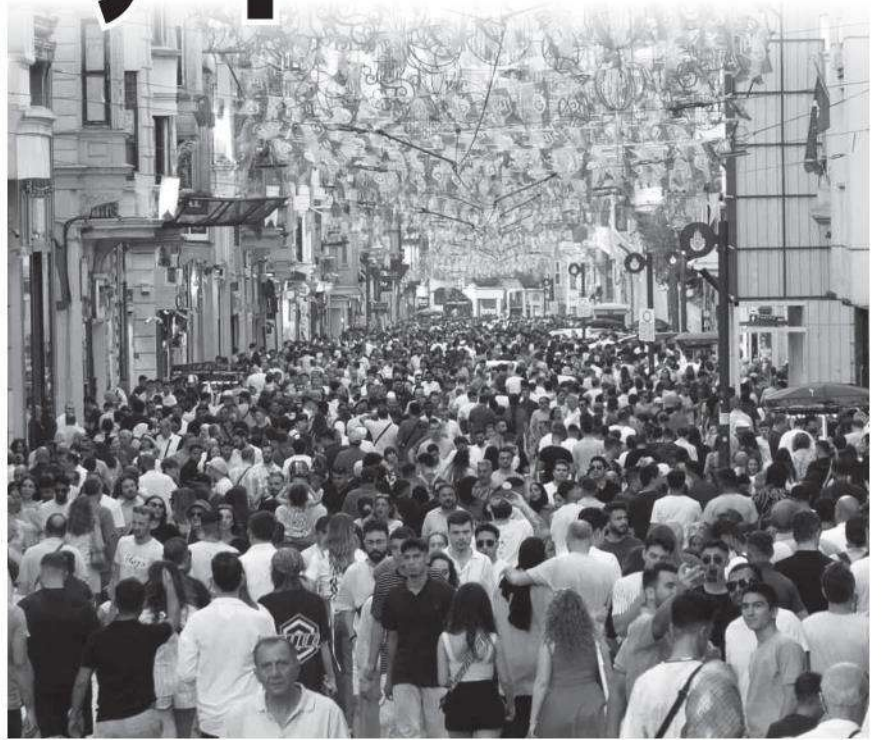
Makro ihtiyati uygulamaların baskı yarattığını ve bankalar olarak sorumluluklarını yerine getirdiklerini söyleyen Leblebici, “Gevşeme tamamen enflasyon süreci ile alakalı evet bizim üzerimize baskı yaratıyor enflasyon iniş trendiyse herkesin yüklenmesi gereken sorumlulukları var bankacılık kesimi de üzerine düşen sorumluluğu yerine getiriyor” diye ekledi.

Asgari ücrette ekstra şeyler yapılabilir

Yeni yılın yaklaşmasıyla birlikte asgari ücrete yapılacak zam oranına dair çeşitli değerlendirmeler geliyor. Asgari ücrette bir denge tutturmak gerektiğini belirten TEB Genel Müdürü Ümit Leblebici, gelecek yılın ana konusunun enflasyon olduğuna dikkat çekerek, "Görünen, önümüzdeki sene enflasyon hedef alınıp üzerine birtakım şeyler ekstra yapılabilir" dedi.

■ TEB Genel Müdürü Ümit Leblebici, Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) 3. Yatırım Zirvesi'nde açıklamalarda bulundu. Leblebici, döviz kredilerine bir eğilim olduğunu belirtirken, "Döviz kredilerine şöyle bir regülasyonumuz var. Eğer yatırıma gidiyorsa yatırım ihtiyacı artıyorsa döviz kredilerini trendinin devam etmesi normal" diye konuştu. Bankacılık sektörünün önde gelen isimlerinden Leblebici, para politikası ve faizlerin seyrine yönelik de Merkez Bankası'nın öncülüğüne işaret ederek, "Merkez Bankası'nın elindeki veri seti ile bizim elimizdeki veri seti asimetrik. Asimetrikten kastım, onda daha fazla veri seti var. Merkez Bankası'nın bize yaptığı rehberlikte bir değişim var. Merkez Bankası'nın ne zaman faiz indireceği tamamen onun kararı, veri

setine göre hareket ettiği için bir trendi gösterdiğini varsayıyorum. Birtakım şeylerin olacağını zaten bekliyoruz onu teyit etmiş olur hale geldiler" dedi. Yıl sonu yaklaşırken 2025 zam tartışmalarının başladığı ve enflasyon üzerindeki seyrinin konuşulduğu bu süreçte asgari ücrete yönelik de değerlendirmede bulunan Leblebici, "Asgari ücrette bir denge tutturmak gerekiyor. Anladığım kadarıyla önümüzde-

ki senenin enflasyon konusu ana maddelerden biri. Görünen, önümüzdeki sene enflasyon hedef alınıp, üzerine birtakım şeyler ekstra yapılabilir" dedi. Bloomberg HT'ye konuşarak makro ihtiyati uygulamaların baskı yarattığını ve bankalar olarak sorumluluklarını yerine getirdiklerini söyleyen Leblebici, "Gevşeme tamamen enflasyon süreci ile alakalı evet bizim üzerimize baskı yaratıyor enflasyon iniş trendiyse herkesin yüklenmesi gereken sorumlulukları var bankacılık kesimi de üzerine düşen sorumluluğu yerine getiriyor" diye ekledi.

EKONOMİ SERVİSİ

Ümit
Leblebici

Merkez Bankası kasım ayında da 8'inci kez faizi sabit tutarken açıklama metninde daha güvercin mesajlara yer verdi.

Blog yazısında kararı değerlendiren iktisatçı Dr. Mahfi Eğilmez, enflasyonun beklendiği şekilde düşmediğini belirterek faizin düşürülmesinin bu aşamada pek doğru görülmediğini kaydetti. Eğilmez, "Reel sektörün sakinleşmesi için aralık ayında faizin iki puan indirilmesi ve Hükümetin asgari ücreti yüzde 35 artırması sürpriz olmaz" dedi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) mart ayında beri faizi yüzde 50 seviyesinde sabit tutuyor. Enflasyonda belirgin düşüş olana kadar sıkılaşma mesajını yineleyen TCMB, son Para Politikası Kurulu (PPK) açıklama metninde güvercin mesajlara yer verdi. İktisatçı Dr. Mahfi Eğilmez, Merkez Bankası'nın kasım ayında 8'inci kez faizi sabit tutup aralık ayında bir indirimle göz kırptığı kararını değerlendirdi. Eğilmez, enflasyonun beklendiği şekilde düşmediğini belirterek "Baz etkisi dışında bir düşüş ortaya çıkmadan faizin düşürülmesi bu aşamada pek doğru görünmüyor" diye yazdı. Reel sektör ve çalışanların beklentilerine değinen Eğilmez, aralıkta hem faizin 2 puan indirilmesinin hem de asgari ücrete yüzde 35 zam gelmesinin sürpriz olmayacağını kaydetti. Enflasyon tahminlerin tutturulmadığını belirten Eğilmez, "Enflasyon, beklendiği şekilde düşmüyor. Hentüz baz etkisi ötesinde bir düşüş eğilimi ortaya çıkmadı. Baz etkisi dışında bir düşüş ortaya çıkmadan faizin düşürülmesi bu aşamada pek doğru görünmüyor. Anketlere dayalı beklentiler de enflasyonun hükümetin ve TCMB'nin tahmin ettiği düzeylere gerilemeyeceğini ortaya koyuyor. Öte yandan enflasyonu bahane ederek ücretlerde ortaya çıkan satın alma gücünün tekrar yerine konulmaması da emekçi kesime kolay açıklanabilecek bir durum değil. Ne var ki böyle bir artış yukarıda değinildiği gibi reel sektörü ayağa kaldırıyor. Hükümet ise bu iki tarafı baskı arasında sıkışmış görünüyor" ifadelerini kullandı. Asgari ücrette yapılacak zam hakkında da değerlendirmede bulunan Eğilmez, "TCMB'nin, Hükümete destek olmak amacıyla aralık ayında faizi iki puan indirmesiyle reel sektörü sakinleşmesi, ocak ayında Hükümetin asgari ücreti yüzde 35 oranında artırarak emekçilerin tepkisini bir nebze olsun azaltması ve böylece sermaye ile emeği asgari müşterekte buluşturması sürpriz olmaz" dedi. **EKONOMİ SERVİSİ**

Yüzde 35 zam ve faizde indirim sürpriz olmaz

'DAHA ÖNCE MALİYE POLİTİKASIYLA İLGİLİ BİR CÜMLE KULLANILMAMIŞTI'

Eğilmez, Para Politikası Kurulu'nun (PPK) 21 Kasım tarihli toplantısı sonunda açıklanan karar metninde geçmiş toplantılardaki karar metinlerinden farklı bazı ifadeler yer aldığını belirterek örnek verdi: "Örneğin bir önceki toplantıda enflasyonun ana eğiliminde yükseliş gözlemlendiği belirtilmişken bu son toplantı metninde enflasyonun ana eğiliminde düşüş olduğu vurgulanıyor. Maliye politikasının para politikasıyla eşgüdümünün artmış olmasına yapılan vurgu belki de PPK karar metninin en önemli parçası. Çünkü şimdiye kadar karar metinlerinde maliye politikasıyla ilgili bir cümle yer almamıştı. Maliye politikasının para politikasını destekleyici şekilde yönetilmediği üstü kapalı imalarla TCMB yetkililerinin yaptığı konuşmalarda ifade edilmişti." Eğilmez, ekonomide daralma eğilimi belirginleşirken sanayicilerin, KOBİ yöneticilerinin ve esnafın şikâyetlerinin de giderek arttığını belirtti.

'ENFLASYONDA İSTENİLEN SEVİYEYE GELİNEMEDİ'

Ege Sanayici ve İş İnsanları Derneği'nin (ESİAD) 3. kez düzenlediği ESİAD Yatırım Zirvesi, iş dünyasını İzmir'de bir araya getirdi. Zirvede konuşan TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, ekonomi yönetiminin son dönemlerdeki istikrarlı politikaları sayesinde enflasyon ile mücadelede bir miktar başarı elde edildiğini söyleyerek, enflasyon beklentilerinde ve hizmet enflasyonundaki katılının yavaş yavaş kırılmaya başlaması ve enflasyonla mücadele konusunda toplumsal mutabakat oluşmasını olumlu gördüklerini belirtti. Enflasyon rakamlarında hedeflenen seviyelere gelinebilmiş olmasının bu süreçte hataya pay bırakmadığına dikkat çeken Turan, "Erken göreceğimiz bir faiz indirimi bu süreçte yakaladığımız başarının zedelenmesine ve sürecin uzamasına neden olabilir. Bunun maliyetini özellikle sanayi tarafından hem yüksek finansman giderleri hem de talebin yavaşlaması açısından hissetmeye başlamışken sürecin doğru yönetiminde çok ama çok dikkatli olmalıyız."

'Çinli yatırımcılar heyecanlandırdı'

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) tarafından iş dünyasına farklı açılımlar sunmak amacıyla başlatılan **ESİAD Yatırım Zirvesi**'nin 3'üncüsü gerçekleştirildi. Bu sene zirvenin tematik oturumunun otomotiv ve elektrikli araç yatırımları olduğunu söyleyen **ESİAD Başkanı Sibel Zorlu**, "Bizler Çinli şirketlerin özellikle İzmir-Manisa aksına yatırım yapacağını duyunca çok büyük bir heyecan içerisinde olduk. Otomotiv endüstrisi sanayinin en önemli endüstrilerinden. Oradaki sistemler her zaman için üretimi çok fazla değiştiriyor ve ilerleyen sistemleri tanıştırmış oluyorlar. Buradaki değişimleri çok önemli görüyoruz" dedi. ➤ 3'te

HEDEFİMİZ DAHA FAZLA YATIRIMCI!

İZMİR VE MANİSA GÖZDE

Zirvede 'Vizyon Konuşması' yapan Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağlıoğlu, Türkiye'nin doğrudan yatırımlar konusunda Orta Avrupa, Doğu Avrupa, Kuzey Afrika ve Orta Doğu'yu kapsayan coğrafyadaki ülkelerle rekabet ettiğini belirterek, Türkiye'nin bu coğrafyada son 20 yıllık dönemde yüzde 9,8'lik payla en fazla yatırımcı çeken ikinci ülke olduğunu söyledi. Dağlıoğlu, "İzmir ve Manisa'da özellikle Japonya, İtalya, Romanya, İspanya gibi ülkeler tarafından ciddi bir yoğunlaşma olduğunu da görüyoruz" dedi.

İzmir'de 3. Yatırım Zirvesi'ne ev sahipliği yapan **ESIAD** Başkanı **Sibel Zorlu** finansman araçlarının artmasının Türkiye'ye daha fazla yabancı yatırımcı çekeceğine dikkat çekti

Seza Nur Alpdündar-Gökhan Kılıç-DHA

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (**ESIAD**) tarafından iş dünyasına farklı açılımlar sunmak amacıyla başlatılan **ESIAD** Yatırım Zirvesi'nin 3'üncüsü gerçekleştirildi. Zirveye İzmir Valisi Süleyman Elban, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Başbakan Yardımcısı ve Turizm, Kültür, Gençlik ve Çevre Bakanı Fikri Ataoğlu, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağlıoğlu, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Cemil Tugay, **ESIAD** Yönetim Kurulu Başkanı **Sibel Zorlu**, İzmir Ticaret Odası (İZTO) Başkanı Mahmut Özgener, Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) Başkanı Süleyman Sönmez, Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Başkanı Orhan Turan, **ESIAD** Yüksek İstişare Konseyi Başkanı **Bülent Akgerman** ve iş dünyası temsilcileri katıldı.

ESIAD Başkanı **Sibel Zorlu** açılış konuşmasında, "Zirve, gerçekleştirdiğimiz günden beri finansmana erişimde yaşanan zorlukları, finansmanın maliyetini, farklı finans arayışlarını, farklı araçları ve deneyimleri birlikte paylaşmak için bir platform yaratmamıza fırsat verdi" dedi. Zorlu "Son dönemde basında da yer alan Çinli firmaların Manisa'ya olan yatırımları bizleri heyecanlandırdı. Bu noktada otomotiv ve elektrikli araç yatırımlarıyla ilgili de bir panel düzenlemeye karar verdik. Otomotiv alanında sanayinin lokomotif sektörü, dönüştüren bir sektör. O yüzden bu sektördeki hem tüketici davranışları olsun hem de üretim modellerindeki değişimleri ve sektörü ele alacak bir panel düzenlemek istedik. Bizleri en heyecanlandıran kısım Manisa'ya olan yatırım ve bunun gerisinin nasıl geleceğiydi? Hem tüketici tarafında hem üretim tarafında hem yan tedarikçiler tarafında hem de satış tarafında otomotiv sektörünü irdelemek istedik."

'Az risk, verimli üretim'

İzmir Valisi Süleyman Elban, "Herkesin kendi alanıyla ilgili gelişmeleri doğru takip ederek, daha az risk alarak, daha verimli üretimler yapılarak teknolojiyi takip ederek daha iyi sonuçlar alacağını düşünüyorum" dedi. Tugay ise, "İzmir'de yatırım yapmak isteyen, üretimini arttırmak isteyen, katma değerini yükseltmek isteyen herkesin yanında olduğumu tekrar ve ifade etmek isterim" ifadesinde bulundu. Özgener, "Yüksek enflasyon ortamından çıkılmasıyla birlikte hızla yerli ve yabancı üretken yatırımlara yönelmek zorundayız. Vergi ve teşvik politikaları; yatırımcıların kararlarını doğrudan etkileme gücüne sahip. Bu politikaların sık sık değişmemesi, vergi sisteminde yatırım dostu düzenlemelerin yapılması ve yatırım teşvik sisteminin de Türkiye'nin sanayileşme stratejisine uyumlu olarak planlanması gerektiği kanaatindeyiz" mesajı verdi.

TÜSİAD Aralık'ta erken faiz indirimi için uyardı

Merkez Bankası'nın Aralık'ta faizi düşürüp düşürmeyeceği hem iç piyasayı hem dış piyasayı ikiye böldü

Orhan Turan

BAZI iktisatçılar Merkez Bankası Aralık'ta faiz indiriminin sinyali verdiğini düşünürken, kimileri de faiz indiriminin 2025 ocağına sarkacağına dikkat çekiyor. Büyük patronlar kulübü TÜSİAD ise, Aralık'ta faiz düşürmenin enflasyonla mücadele için erken olduğunu belirterek Merkez Bankası'nı uyardı.

TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, "Erken göreceğimiz bir faiz indirimi yakaladığımız başarının zedelenmesine neden olabilir" dedi. Goldman Sachs, TCMB'den ilk faiz indiriminin çok ayda 100 baz puan olarak geleceği beklentisini korurken, UBS de aynı beklentiyi koruduğunu açıkladı. Deutsche Bank ise TCMB'nin Aralık ayında faiz indirmesi olasılığının yüksek olduğunu belirtti.

Ege Sanayici ve İş İnsanları Derneği'nin (ESİAD) 3. kez düzenlediği ESİAD Yatırım Zirvesi, iş dünyasını İzmir'de bir araya getirdi. Zirvede konuşan TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, ekonominin son dönemlerdeki istikrarlı politikaları sayesinde enflasyon ile mücadelede bir miktar başarı elde edildiğini söyleyerek, enflasyon beklentilerinde ve hizmet enflasyonundaki katılın yavaş yavaş kırılmaya başlaması ve enflasyonla mücadele konusunda toplumsal mutabakat oluşmasını olumlu gördüklerini kaydetti. Enflasyon rakamlarında hedeflenen seviyelere gelinmemiş olmasının bu süreçte hataya pay bırakmadığına dikkat çeken Turan, şunları söyledi: "Erken göreceğimiz bir faiz indirimi bu süreçte yakaladığımız başarının zedelenmesine ve sürecin uzamasına neden olabilir. Bunun maliyetini özellikle sanayi tarafından hem yüksek finansman giderleri, hem de talebin yavaşlaması açısından hissetmeye başlamışken sürecin doğru yönetiminde çok ama çok dikkatli olmalıyız. Enflasyonla mücadele şimdiye kadar temel olarak para politikası kanalı ile yapıldı. Bu alanda atılan doğru adımların olumlu etkisini görmüş olsak da önümüzdeki yıl hedeflenen yüzde 21'lik enflasyona ulaşmak için mevcut politikalarla fazlası gerçekleştirilebilir. Özellikle mali politikaların süreci daha iyi eşlik etmesini sağlamalıyız. Bu anlamda kamu harcamalarının daha sıkı kontrol edilmesi ve daha verimli alanlara aktarılması, kayıt dışı ekonomi ile mücadelenin çok daha güçlü yapılması önceliklendirilmelidir." Kırklareli Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sinan Akın, 2025 için sadece faize yapılacak harcamanın 1,9 trilyon lira olacağını kaydederek, "Bu da Hazine'nin borçlanma gereğinden kaynaklanıyor. Faiz bir anlamda cepteki delik anlamına gelir. Cebe sürekli para koysanız bile, delikten akıp gidecek. Yani bu bir 'ponzi finans' oluyor" diye konuştu.

Prof. Dr. Sinan Akın da bir yıl sonrasını ilişkin olarak kabaca hane halkında yüzde 73, piyasa katılımcılarında yüzde 22,5, reel sektörde de yüzde 51 civarında enflasyon beklentisi olduğunu belirterek, İngiliz ekonomist Timothy Ash ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın işaret ettiği enflasyon beklentisinin ise Orta Vadeli Program'da (OVP) Merkez Bankası'nın ve piyasa katılımcılarının beklentisiyle uyumlu olduğunu söyledi. ■ **Kadir Ok**

Patronlar cüzdan ile vicdan arasında sıkıştı

Türkiye'de patronların önemli bir bölümü Merkez Bankası'nın Mart 2024'ten bu yana yüzde 50'de sabit bıraktığı politika faizinin düşmesini istemiyor. Nedeni belli? Elleriindeki nakit parayı yatırım yerine yüksek faize yatırdılar. Buradan gelen parayla şirketlerini idame ettiriyorlar. Bu tatlı rüyanın bitmesini de istemiyorlar

RECEP BAHAR / DETAY HABER

Türkiye'de patronların önemli bir bölümü Merkez Bankası'nın Mart 2024'ten bu yana yüzde 50'de sabit bıraktığı politika faizinin düşmesini istemiyor. Nitekim Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Seyit Ardic, Eylül ayının son haftasında yaptığı değerlendirmede, erken faiz indiriminin bugüne kadar ödenen bedellerin boşa gideceği anlamına geleceğini savunmuştu. Ardic, "Şunu da biliyoruz ki erken bir faiz indirimi, bugüne kadar ödediğimiz bedellerin boşa gitmesi anlamına gelecektir. Bu konuda tek karar verici mercii olan Merkez Bankamızın alacağı kararlara güvenimizin tam olduğunu vurgulamak istiyorum" ifadelerini kullanmıştı. İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçıvan da iki hafta önce yaptığı açıklamada Merkez Bankasının faiz politikasını çok fazla zorlamamak gerektiğini savunarak, "Cephe-deki en büyük silahımız. Merkez Bankası, elindeki silahlarla Türkiye'nin itibarını yükseltmeye çalışıyor" şeklinde konuşmuştu. Son olarak kervana TÜSİAD Başkanı Orhan Turan katıldı. Turan, İzmir'de katıldığı bir toplantıda, "Erken göreceği-

miz bir faiz indirimi enflasyonla mücadelede yakaladığımız başarının zedelenmesine neden olabilir. "Erken göreceğimiz bir faiz indirimi yakaladığımız başarının zedelenmesine neden olabilir" dedi.

'Yüksek faiz yatırım düşmanı'

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) Başkanı Sibel Zorlu ise yüksek faiz oranlarının iş dünyasını olumsuz etkilediğini vurgulayarak, hayati sorunlarla uğraşan şirketlerin küresel rekabette kendilerini oyunda tutacak yatırımlardan uzak kaldıklarını aktardı. Zorlu, bu ortamda doğru strateji, zamanlama ve yöntem-

lerle yapılacak yatırımların son derece önemli olduğuna işaret etti.

İş dünyası neden yüksek faizi savunuyor?

Ardıç'ın bir taraftan faizlerin düşmesi, öte yandan ise Merkez Bankası'nın halen yüzde 50 olan politika faizinde indirim gitmemesi gerektiğini söylemesi çelişkili bulundu. Maalesef Türkiye'de çok sayıda işadamı son bir yıl içinde elindeki nakit parayı faize yatırarak, yatırımı kulak ardı etmeyi tercih etti. Dolayısıyla bu iş adamları kamuoyuna verdikleri mesajlarda 'faiz indirimi'ne soğuk baktıklarını dile getiriyor.

FAİZ VARSA YATIRIM YOK

ESİAD Başkanı **Sibel Zorlu**, Türkiye'deki yüksek faizlerin yatırım iklimini bozduğunu belirtti, "Yüksek faiz oranları iş dünyasını olumsuz etkiliyor. Yüzde 50'yi bulan faiz oranlarıyla yatırım yapmak neredeyse imkansız" dedi

ORHAN TURAN:

İLKELERDEN ÖDÜN VERİLMEMELİ

Orhan Turan

Fikri Ataoğlu

■ TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan "Hukukun üstünlüğü ilkesinden taviz vermeyen, adil, şeffaf, sade, öngörülebilir, mevzuat odaklı, uygulanabilir hedeflerle uyumlu teşvikler gerekli" diye konuştu. İzmir Valisi Süleyman Elban, "Yatırımcı olmak zor. Zamanını, sağlığını, sermayesini ortaya koyup, üretmeye çalışıyor" dedi. KKTC Başbakan Yardımcısı ve Turizm Kültür Gençlik ve Çevre Bakanı Fikri Ataoğlu, Türkiye'nin ileri gitmesi için yapılması gerekenlerin KKTC ile birlik ve beraberlik içinde yapılması gerektiğini söyledi.

Meri Yasin
ALPDÜNDAR

DOĞRU ZAMANDA DOĞRU YATIRIM

■ **EGE Sanayici** ve İş İnsanları Demeyi (**ESİAD**) tarafından düzenlenen 'ESİAD Yatırım Zirvesi' bu yıl üçüncü kez İzmir'de yapıldı. Türkiye ve KKTC'den katılımlarla yapılan zirvede konuşan **ESİAD** Başkanı **Sibel Zorlu**, yüksek enflasyonun devam ettiği ortamda semayeler ve şirket karlıklarının eridiğine dikkat çekti, "Doğru strateji, doğru zamanlama ve doğru yöntemler" ile yapılacak yatırımlar son derece önemli. İşte bugün **ESİAD** III. Yatırım Zirvesi'nde yapılacak değerlendirmelerin, finansmana erişimdeki farklı örneklerin, yeni açılımlara rehberlik edeceğine inanıyoruz" dedi.

YERLİ VE ÜRETKEN YATIRIM ÇAĞIRISI

■ **İZMİR** Ticaret Odası Başkanı Mahmut Özgener, jeopolitik risklerin arttığı, büyümenin hız kesdiği ve Amerika Birleşik Devletleri yeni yönetiminin dış ticarete korumacılık politikalarına yönelmesinin beklendiği bir dönemde, Türkiye ekonomisinin dayanıklılığını artıracak politikalara ihtiyacı olduğunu vurguladı, "Yüksek enflasyon ortamından çıkılmasıyla birlikte hızla yerli ve yabancı üretken yatırımlara yönelmek zorundayız" çağrısında bulundu. ■ 4'TE

Sibel Zorlu

Başkan Tugay'ın ağır sitemi: İzmir'i sevmiyorlar!

ESİAD'ın ev sahibi olduğu 3. Yatırım Zirvesi'nde gazetecilere açıklamalar yapan İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Cemil Tugay hükümeti eleştirdi, "İzmir'i sevmiyorlar. İzmir çağdaş, hukuk devleti olsun diyen insanların kenti olduğu için sevmiyorlar" dedi

■ **İZMİR** Büyükşehir Belediye Başkanı Cemil Tugay, merkezi hükümetin yatırımlar noktasında performans sergilemediğini belirterek şunları söyledi: "Yatırımı belediye yapсын deniliyor. Belediye yapсын ama adeta belediyenin sırtına binilmiş, nereden engelleriz, nereden kaynaklarını kısıtlıyorsunuz diye çalışıyorlar. İzmir'i sevmiyorlar. İzmir çağdaş, hukuk devleti olsun diyen insanların kenti olduğu için sevmiyorlar. Görkemli binaları kendilerine yapıp yaşarken ülkedeki insanların sefaleti görmek istemiyorlar" eleştirisinde bulundu.

Yatırım dünyasının kalbi İZMİR'DE ATTI

Ege Sanayici ve İş İnsanları Derneği (**ESİAD**) tarafından düzenlenen ve iş dünyasının en önemli buluşmalarından biri haline gelen '**ESİAD** Yatırım Zirvesi', bu yıl üçüncü kez kapılarını açtı. Zirve, iş dünyası, kamu ve sivil toplumun önde gelen isimlerini bir araya getirirken, Türkiye'nin yatırım ekosistemini güçlendirmeye yönelik kritik konuların masaya yatırıldığı etkinlikte, sürdürülebilir büyüme, finansmana erişim, dijital dönüşüm ve katma değerli üretim gibi başlıklar ele alındı.

[illegible]

uygulamaları her zamanın en fazla ihtiyaç duyulduğu disiplinler" ifadeleri kulandı. Örgenç şöyle konuştu:

"2025 yılı Cumhuriyetçilik Yılı Programı'nda açıklanan; karar yataklarının verilmesi sektörlerle çoğaltılmasını, katma değeri yüksek yatırımları teşvik edilmesi, enerji bağımsızlığı azaltacak politikaları ve yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesini öncelikli hedefler arasında yer almıştı gerekiyor. Bu alanlarda yoğun çalışmalar sürdürüldü, kritik dönüştür ve enerji ekonomisi alanında çok önemli başarılar elde edildi. Ancak küresel gelişmelerin hızla değiştiği bir dönemde, özellikle yabancı sermayenin ülkemize daha fazla çekilebilmesi için yatırımların sürdürülmesi, imkânların daha net ortaya konulması gerekmektedir kanatıyoruz. Yüksek enflasyon ortamında, kalkınmaya birliğe hızla yerli ve yabancı işletme yatırımları yönelmek zorundayız."

KİM NE İŞ YAPIYOR

TANIMLAMAKTA ZORLANIYORUZ

İzmir Valisi Süleyman Elban konuşmasında, "Bizde bir sorun var, o da kimin tam olarak ne iş yaptığını tanımlamakta zorlanıyoruz. Herkes her şeyi yapıyor bu da ciddi maddada yapılmı her çalışmayı akamete uğrattıyor ya da sonuç alamamıza sıkıntılara yol açıyor" dedi. Vali Elban, şöyle konuştu:

"Engellilere yönelik araçlı ilgili vergi teşvik ventilyor memleketim hepki engelli giki herkes bir şekilde dabil oluyor. Tanımda teşvik geliyor torpaga basıyormaz insanlar tanımla kredisi alıp gayrimenkula yatıyor. Kendi alarınımı belirsizip uzmanlaşmışız için her alandaki herkes her alanda doğa fışan deşendirebilir. O nedenle finansmanla erijim başta olmak üzere sıkıntı çıkıyor. Çünkü o finansman sadece o iş yapacak insanlar için hazırlanıyor. Teşvik sisteminin doğa olup olmadığın doğru zarsan deşendirmeye sansızdır da olamaz."

Elhan, yattırılmışlık bir anlarda riski deşmek oğduşu da kaydetdi. "Yattırımı olmaok zot Zanaatı, sağlığını, sermayesini koruma koşu, üretmeye çalışıyor. Son döneme ekonomi kanallarındaki herkes yattırımı diye değerdendirlikler. Ama yattırımı deşdiğini belli bir girdiyi kullanıran, riski alan, sonunda ürünü üreten kişı. Dolayısıyla bu kişilerin azınlığı ve tecrübesi oluyor. Yattırılan işlerde olanları sonuç bekliyoruz. Otun için her alanın tam olarak tanımlanması gerekiyor. Herkes kendi almasını ilgil gelmişler doğru takip ederek, daha az risk alarak, daha verimli ürünlerler yattırılan teknolojiyi takip ederek daha iyi sonuçlar alacaklarını düşünüyorum" dedi.

ATAOĞLU: BİRLİK VE BERABERLİK GEREKLİ

KKTC Başbakan Yardımcısı ve Turizm Kültür Gençlik ve Çevre Bakanı Flori Ataoğlu, Türkiye'nin ilk gimesini içi yapımını gerçekleştiren KKTC ile birlik ve beraberlik içinde yapımını gerektiğini söyledi. Ataoğlu, "KKTC olarak, küçük adada kendi yapımında kendi çijimizi kuruyoruz. En azından 10 yıl öncesinde açılan havaalanında, 5 yıl önce Türkiye'den gelen suyumuzu ölmüzelekle şu içinde var olduğunu, bundan sonra sadece değil kulluullu suyu olarak kullanacağımızı söyleyacağa kutma değeri bilecek hareket ediyoruz" diye konuştu.

YERLİ VE ÜRETKEN

YATIRIM ÇAĞRISI

İzmir Ticaret Odası Başkanı Mehmet Özgener, küresel olarak, siyasi ve ekonomik konjonktürün çok hızlı değiştiği bir dönemden geçildiğini söylerken, ülkelerin ekonomik, sosyal ve

FİNANSMANA ERİŞİM ÇEŞİTLENMELİ

Orta ve Doğu Asya, Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da 2004-2023 yılları arasında en çok yatırım çekti ikinci ülkeleri Türkiye olduğu bilgisi veren TUSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan ise, "Türkiye'nin sunduğu ortamın sümesinden kaynaklı yatırım ortamında ağırlama doğrudan dışı getirildi. Turan, "Hükümet istisnai fiskezin tüzeyi vermemek, adil, sefai, sade, ingürlü, nezakati, uyulanabilir hedepleri istiyormuş, niteklil isin kaynati yetenek akcamlar kapattim, AB teşkil dijital değeri politika yetenek dizenlemeler, kadir risklerin ve firsatların etkin değerdinlemeleri, finansmana kolay erisin geliyor. Finansmana erisin kaynatilamın çeşitlendirilme jirketerimizle ekonomik kalkinmamiz için son derece inenil" diye vurguladı.

Orhan, enflasyon hedeflerinin tutması için mevcut politikalardan faydalanarak gerekebileceğini aynı düşünürken, "Özellikle mali politika ile enflasyon süreci daha iyi şekillenmesi sağlanarak zorundadır. Bu anlamda kamu harcamalarını daha sık kontrol edilmesi ve daha verimli alanlara aktarılması, kayıtlı dış ticaretin maddeden çok daha güçlü yapılması önemeldir. Geriye bıraktığımız en önemli önceliğimiz denizleşmeyi ve makro ekonomik istikrar olmasın dengeyi sağlamaktır. Öde yandan uzun süredir incelediğimiz sorunları çözüme kavuşturarak, sunuy, yeni ve dijital dönüşüm gibi konularda da ivdelleştir ve sağlama içerisinde ilerletme kaydedilebilir" dedi.

**İSTİKRARLI VE GÜÇLÜ
BİR TÜRKİYE HEDEFİ**

ESİAD Yüksek İstisare Konseyi Başkanı **Bülent Akgerman** "Yeni yatırım alanının artması için çözüm yolları bulmayı hedeflediklerini" söyledi. Akgerman, yenilikçi teknolojilere ve kaliteye değerli üretme yönünde ülke ve firmaların ayrıştığını vurgularken, "Önemli birleşik düşünseniz iş dünyamızın ve yatırımcılarımızın dijital çağa uygun yatırımlara yönelmesini iki açıdan önemli. Birincisi, işletmeleri işyeri tımarının tek yolu ve

ikincisi ise uluslararası yatırım firmaları ve finans kaynakları yeni dönemde yeşil dönüşümün yanı sıra dijital dönüşüme yatırım yapan firmalara yöneliyor. İleri teknolojiye dayalı yüksek katma değer üreten, dijital çağda sürdürebilir gelismeye yakalayan, istikrarlı ve güçlü bir Türkiye hedefi için yatırımları stratejik bir yaklaşımla planlanamaz perrekiyor" diye ifade etti.

YATIRIMLAR TOPLUMUN GELECEĞİNİ BELİRLİYOR

ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Sibel Zorlu**, açılış konuşmasında, yatırımların toplanması ve ülkelerin gelecekte belirlendiği ifade etti. Yatırımları hayata geçireceğini anımsatırken finansman kaynaklarının erişimini kolaylaştırma yapacağını belirtti. "Finans kaynakları çok uluslu ve katmanlı bir yapıya dönüştü. İhtiyaç, güvenilir hukuk sistemleri ve sürdürülebilir gelişime ön şart haline geliyor. Bu bağlamda, hükümetlerin politika özgürlüğüne ve kredibilitesi ile makroekonomik istikrar giderek önem kazanıyor" diye belirtti. "Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünün ve kişi başına düşen milli

geçiriminin artmasının yolu teknoloji ve inovasyona dayalı katma değerli üretimden ve verimlilikten geçiyor" diyerek sözlerine devam eden Zorlu şöyle konuştu:

"Bu gerçeğe, bilim-teknoloji-üretim-yatırım ekosistemine olumsuzlarsın son derece inanis. Ne yanki ki finansmana erismek ve yuksal mak'yleler bu kodlele ulasmanin oninleli ve buyuk engeller arasinda. Sermaye ihtiyaci icinde olan firmalard gerce yaramasinda sikiklat yitayor. Yuksal fada onlarin 5 dnyasina olumsuz etkiler. Yuzde 50'yi bulan fada onlarilay yattirm yattirm nakdesine imkunsuz. Oo yandan yuksal enflasyonun devam etmii ortamda sermayeye ve sirket karlilarina yitayor. Bu kadar hayati sorunlara ugrasak saglayic, karsilil redakti. Oo nedenle onayda tmm yitayimlarin karsilil kalayor. Bu noktada konsantrasyon baginda fadi eritgen faderi. "Dogru strateji, dogru zamanlamaya ve dogru yitayimlere" ile yapilacak yatayimlar son derece inanis. Ipe buje bilm **ESAD** li Yatayim Zivres'nde yapilacak degisimlerden itibaren, finansmana erismelik fadi izleklerin, yitayim acilamlarina redakti edoceğine inanmayiz."

Başkan Tugay'ın ağır sitemi: İzmir'i sevmiyorlar!

İZMİR Büyükşehir Belediye Başkanı Cenil Tugay, merkezi hükümetin yatırımlar noktasında performansı sergilemediğini belirterek şunları söyledi:

"Yatırım belediye yapısı deniliyor. Belediye yapısı ama adeta belediyenin sırtına binilmiş, nereden engelleriz, nereden kaynaklarını kısıtlarız diye çalışıyorlar. İzmir'i sevmiyorlar. İzmir çağdaş, hukuk devleti olsun diyen insanlara kenti olduğu için sevmiyorlar."

Görkemli binarlar kendilerini yapıyor yaparken ülkedeki insanları safetaki görmek istiyorlar. Hikâmetim İzmir'de yaptığı bazı harakâatı doğu olarak olmasın. Bunlar en çok okei yaparım diyor. Ancak binar trafik sorununu var, önce çevre yolu projelendirilmeli. Bide bledile başkışınla başkışınla binar bir bunu tutkânı sşşşşşşşşşşşşşşşş. Haruza Da adıyla çevre yolunu ne kadar önemli olduğunu ve hikâmeti edile yapıldığını söylüyor. Bugün binarın ilmi sarımsı bir çalımsı görüyorum. İzmir Linanı... İzmir linanı ölmüyor. Her geçen yıl cıddi kapasite azalması yapıyor. Linanın ölmek için alıydı bunları düzeltilemi ve yenilemisi lazım. Önem ösüde nabızıyos karalı yapolsa lazım. Bunlarla ilgili hiçbir cıkı yok."

KENTE YAPILAN BÜYÜK BASKI

İzmir'e de baskı yapıldığını beliren Tugay, İzmir hakına çıyaret edildiğini de savundu. Tugay şöyle devam etti:

"İZBAN"ın belediyeyi sorumlu tutuyor insanlar ancak TCDD'de altyapı ve çalışması ile ilgili sorumluluk TCDD geçmişte buna kaynak ayırmadığı gibi bu yıl yüzde 300 hat kullanıma zaman vardı. Bununla ilgili belediyeden para alı-

yatırım kullanılmaya çalışıyor. Çandarlı Lirama İzmir'in en önemli projelerinden biri. Ancak köprü bir imalatla başladığı için şu an bir çalışma yok. Yatırım konusunda belediye yapsın deniliyor. Belediye yapсын ama adeta belediyenin sırtına binilmiş, nereden engellerin, nereden kaynakları kısıtlarız diye çalışıyorlar. İzmir'i seviyoruz.

İzmir çağdaş, aydın, hukuk devleti bsan diyen insanları kendi odakları için seveniyor. Gördükleri binanın kendilerine yapıyayarsak ülkedeki insanları sefale düşürmek istemiyorlar. Bu konuda en fazla özveri edilen kent İzmir. İzmir halkı onurlar. İZBB tüm çalışanları ile kentine sahip çıkarak için üzerine düşünme bizi düşünme yapacaktır. Bu düşünce olmalıdır ki biz bu düşünce yürütmekte tüm becerimizi ile sahada olacağız. Korkuzu de temizleyeceğiz. Trafik ile ilgili sorunları da çözeceğiz, sosyal konuları da yapacağız, yapımadıkları Karşıyaka stadını da, yolları da yapacağız. Onunla birlikte ne kadar engel çıkarsa çıkarsa sorunları bizi durduramayacaklar. Kimsede asla boşun önüne geçmesin."

YATIRIM YAPACAKLARIN YANINDAYIZ

Tugay İzmir'de yatırım yapmak isteyenlerin yanında olduklarını da vurguladı şöyle devam etti:

"Belçika'da baskıdan olanaklı değil. Yurtum yapmak, üretiminin artması, katma değerini yükseltmek isteyen herkesin yanında olduğumu ifade edeyim. Ne yazık ki yerel yönetimlere mevzuat çok fazla yetki tanımıyor. İstediklerimizi yapma konusunda mevzuat bakımından önemli sıkıntılar yaşıyoruz. Siyasi baskı altındayız. Her türlü şart altında buna götüremez devamlı edeceğiz."

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Cemil Tugay, **ESİAD** 3. Yatırım Zirvesi'nde iş dünyasıyla buluştu. Tugay, "İzmir'de yatırım yapmak isteyen, üretimini artırmak isteyen herkesin yanındayım" dedi. •9'DA

Tugay: “Yatırım yapmak isteyen herkesin yanındayım”

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Cemil Tugay, ESİAD 3. Yatırım Zirvesi'nde iş dünyasıyla buluştu. Tugay, “İzmir’de yatırım yapmak isteyen, üretimini artırmak isteyen herkesin yanındayım” dedi.

Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD), iş dünyasını 3. Yatırım Zirvesi’nde bir araya getirdi. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Cemil Tugay’ın da katıldığı zirvede; İzmir Valisi Dr. Süleyman Elban, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Başbakan Yardımcısı, Turizm, Kültür, Gençlik ve Çevre Bakanı Fikri Ataoğlu, T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağhoğlu, KKTC İzmir Başkonsolosu Aysen Volkan İnanıroğlu, İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, Türk İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez, Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Sibel Zorlu, ESİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Bülent Akgerman, sivil toplum kuruluşları, odalar ve derneklerin başkanları ile temsilcileri, yatırımcılar ve iş dünyası katıldı. T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağhoğlu, açılış sonunda sunum yaptı.

İş dünyasının desteklenmesi gerektiğini söyledi
İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Cemil Tugay, toplantıdaki konuşmasında Türkiye’nin ekonomik olarak büyümesi için çaba harcanırken, halkın da yoksullukla boğuştuğunu dile getirdi. Halkın adli olmayan bir sistemde ezildiğini ve buna göz yumulamayacağını söyleyen Tugay, iş dünyasının da desteklenmesi gerektiğini söyledi. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı olarak

İzmir’de yatırım yapmak isteyen, üretimini artırmak isteyen, katma değerini yükseltmek isteyen herkesin yanında olduğunu söyleyen Tugay, “Ama ne yazık ki mevzuatımız yerel yönetimlere çok fazla yetki tanımıyor. Onun dışında siyasi baskı altında olduğumuzu da söylemek isterim. Ama biz de her türlü şart altında çaba göstermeye devam edeceğiz” diye konuştu. Başkan Tugay, İzmir’in kendini hangi alanda geliştirmesi gerektiğini, İzmir’in dinamikleriyle planladıklarını söyledi.

“Bilim ve aklın yol göstericiliğine ihtiyaç var”

Azerbaycan’ın Bakü kentinde COP29 İklim Değişikliği Konferansı’na katıldığını söyleyen Başkan Tugay, birçok gelişmiş ve büyük ülkenin bir şeyi yapıyor gibi gördüğünü söyledi. Dr. Cemil Tugay, “Yaşadığımız ve yaşayacağımız felaketin boyutunun ne yazık ki kimse farkında değil. Yapıyormuş gibi görünmek olayı var. Dünyada şu anda iklim krizi ne neden olan ülkeler sıralaması yaptığınızda Amerika, Çin, Hindistan, Rusya öne çıkıyor. Onların hepsi iklim krizine karşı bizim gibi ül-

kelere teknoloji pazarlamaya çalışıyorlar. Bu gerçekleri en azından biz anlatmak zorundayız” dedi. Bu nedenle bilim ve aklın önemine dikkat çeken Tugay, “Biz ne zaman bilimin, bilginin, içimizdeki akıllı insanların sözlerine kulak vereceğiz? Bunu Türkiye ne zaman yapacak? Bizim bir sürü bilim insanımız, üniversitemiz var. Teknoloji transferi yapmak istiyoruz diyoruz, taklitçilikten bahsediyoruz. Nasıl yapıldığını bilmediğimiz bazı şeyleri alıp kullanıyoruz ama biz bunları burada yapmayı, yenilerini keşfetmeyi gerçekleştiremiyoruz. Buradaki en büyük suçlu devlettir, kamudur. Bunu bu milletin bilmesi lazım. Devlet ne zaman harcadığı paranın, bu ülkenin verimliliği ve sürdürülebilirliğini gözetten bir yatırım olmasını sağlarsa, o zaman bu ülkede bir şeyler değişir. Bu güzel ülkenin insanları adaletle, refah içinde, insanca, birbirine saygı duyulan bir ortamda yaşamayı

fazlasıyla hak ediyor” dedi.

Elban: “Gelişmeleri doğru takip ederek daha iyi sonuçlar alabiliriz”

İzmir Valisi Dr. Süleyman Elban, “Herkes kendi alanıyla ilgili dünyadaki gelişmeleri doğru takip ederse, tahmin ediyorum daha az risk alarak, daha verimli üretimler yapılarak, tabii teknolojiye de önemseyerek daha iyi sonuçlar alabiliriz” diye konuştu.

KKTC Başbakan Yardımcısı, Turizm, Kültür, Gençlik ve Çevre Bakanı Fikri Ataoğlu, “Bir yol haritasını çizerken, birlik ve beraberlik içerisinde, art niyet düşünmeden anavatan Türkiye’nin iletme gitmesi için ne gerekiyorsa birlikte yapmalıyız” dedi.

Özgener: “Ülkemizin geleceğine ve potansiyeline inanıyoruz”
İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, “Ülkemizin ekonomisi zorlu bir süreçten geçse de, ülkemizin geleceğine ve potansiyeline inanıyoruz” dedi. TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez, “İş insanlarımızla omuz omuza çalışmaya devam ediyoruz. Yapay zeka, 5G, nesnelerin interneti gibi teknolojiler ekonomik yapıların tamamını dönüştürme gücüne sahip” ifadelerini kullandı. Enflasyonla mü-

cadeyle değinen ve hedef için istikrarın önemine vurgu yapan TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, “Küresel çatışma alanları derinleşebilir. Makro ekonomik koşulların getirdiği belirsizlikler de görüş mesafemizi epey azalttı” dedi. ESİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Bülent Akgerman, “Bu yıl üçüncüsünü düzenlediğimiz ve uluslararası bir marka haline dönüşmesi için çalışacağımız ESİAD Yatırım Zirvesi’nin, sadece İzmir ve bölgesinde değil, Türkiye çapında iş dünyasına hizmet etmesini amaçlıyoruz” dedi. ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Sibel Zorlu, “Amacımız, sadece İzmir ve Bölge için değil, Türkiye’nin rekabet gücünün artırılması ve sürdürülebilir kalkınması için çalışmaktır. ESİAD Yatırım Zirvesi bugün artık önemli bir platform haline geldi” şeklinde konuştu. (DERYA SÜNER)

► **ESİAD 3. Yatırım Zirvesi İzmir'de başladı**

Orta sınıf yeniden güçlenecek

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) Yönetim Kurulu Başkanı **Sibel Zorlu**, “2025 yılının ikinci yarısından itibaren dezenflasyon sürecinin olumlu etkilerini daha net göreceğimizi umuyoruz. Bunun ülkemizde gelir dağılımındaki eşitsizliğin giderilmesine, erozyona uğrayan orta sınıfın yeniden güçlendirilmesine olumlu yansıması olacaktır” diye konuştu. ➡4

ESIAD zirvesinde sektörel yatırım fırsatları masaya yatırıldı

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESIAD) tarafından düzenlenen 3. Yatırım Zirvesi, İzmir'de bir otelde başladı. Zirvenin açılışında konuşan KKTC Başbakan Yardımcısı ve Turizm Bakanı Fikri Ataoglu, Türkiye'deki vatandaşları Kuzey Kıbrıs'a yatırım yapmaya teşvik etti. Ataoglu, Türkiye'den KKTC'ye içme suyu ve sulama suyu sağlanmaya başlanacağını altını çizerek, turizm, eğitim ve inşaat sektörlerinde önemli gelişmeler yaşandığını vurguladı.

İzmir Valisi Süleyman Elban ise Türkiye'de yatırım ortamını iyileştirmek için büyük çabaların sarf edildiğini belirterek, yatırımcıların

risk aldığını ifade etti. TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, enflasyonla mücadelenin başarısını ancak hedeflenen seviyelere düşürülmediğini aktararak, Türkiye'nin yatırım için cazip bir ülke olduğunu ancak iç sorunların güven ortamını zayıflattığını söyledi.

ESIAD Yönetim Kurulu Başkanı **Sibel Zorlu** da, iş dünyasında yaşanan frene basma ve yatırım kararlarının askıya alınma sürecine dikkat çekerek, 2025'ten itibaren dezenflasyon sürecinin etkileriyle gelir dağılımındaki eşitsizliğin giderilmesini ve orta sınıfın güçlendirilmesini umduklarını ifade etti. Yüksek faiz oranlarının iş dünyasını

olumsuz etkilediğine dikkat çeken Zorlu, doğru strateji ve zamanlama ile yapılacak yatırımların önemini vurguladı. Gün boyu sürecek zir-

vede, finansmana erişim, birleşme ve satın almalar, otomotiv sektörü yatırımları gibi farklı oturumlar düzenlenecek.

Fikri
Ataoglu

Yatırımlar Türkiye'ye dönüyor

2002'de Türkiye'nin dünyadaki yatırımlar arasındaki payının binde 2 olduğunu hatırlatan Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağlıoğlu, bugün bu oranın yüzde 1'e yaklaştığını söyledi.

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği'nin (ESİAD) İzmir'de düzenlediği 3. Yatırım Zirvesi'nde sunum yapan Dağlıoğlu, dünya genelinde uluslararası doğrudan yatırımların 2008'den sonra gelişmekte olan ülkelere doğru yoğunlaştığını söyledi. Dağlıoğlu, "Biz 2002'ye kadar dünyadaki yatırımların kabaca binde 2'sini alırken, artık yüzde 1'e yaklaşmış bir payımız var." dedi.

PASTA PAYI BEŞ KAT ARTTI

Dağlıoğlu, Orta Avrupa, Doğu Avrupa, Kuzey Afrika ve Orta Doğu'daki ülkelerle doğrudan yatırımlar konusunda rekabet eden Türkiye'nin, bu coğrafyada son 20 yılda yüzde 9,8'lik payla en fazla yatırımcı çeken ikinci ülke olduğunu anlattı.

Sanayi, gıda, tarım ve hizmetler sektöründeki yatırımlarda Türkiye'nin bu coğrafyada açık ara lider konumda olduğunu, hizmetler sektöründe daha çok yatırım çekme imkânının bulunduğunu dile getiren Dağlıoğlu, ülkemizin imalat sanayi yatırımlarını son on yılda önceki on yıla göre dört katın üzerinde artırdığına işaret etti.

Türkiye'nin 2003'ten bu yana yaklaşık 270 milyar dolar civarında yatırım aldığını belirten Dağlıoğlu, sözlerini

şöyle sürdürdü:

"Önceki döneme nominal olarak bakmak yanıltabilir bizi. Biz dünyadaki pastadan ne kadar aldığımıza bakalım.

Çünkü dünyada da o yıllarda nominal değerler daha düşüktü. Biz 2002'ye kadar dünyadaki yatırımların kabaca binde 2'sini alırken artık yüzde 1'e yaklaşmış bir payımız var. Yani performansımızı beş kat artırdığımızı söyleyebiliriz ve bu dönemde çektiğimiz yatırımlar bizim cari açığımızın yüzde 40'ını finanse etmiş."

YATIRIM PAYI TARİHİ ZİRVEDE

En fazla yatırım çeken sektörün finans olduğunu ve imalat, enerji, toptan ticaret ile perakendenin bu sektöre takip ettiğini anlatan Dağlıoğlu, uluslararası şirketlerin 2006-2021 döneminde istihdamın yüzde 8,8'ini, ihracatın yüzde 30'unu gerçekleştirdiğini söyledi.

Türkiye'ye gelmeyi planlayan uluslararası yatırımcılar için yer seçme hizmeti sunduklarını dile getiren Dağlıoğlu, şöyle konuştu:

"Yatırımcıyla beraber çalışıp onların önceliklerini, paradigmalarını, parametrelerini anlayıp kendilerine Türkiye ile ilgili sunum yapıyoruz. Yatırımcının talebi doğrultusunda, farklı şehirlerdeki çalışmalara

odaklıyoruz. İşte yakın zamanda, komşu şehirde BYD'nin bir yatırım kararı oldu. Bunun gibi süreçler neticesinde güzel yatırım projelerini duyuyoruz. İzmir ve Marmara'da özellikle Japonya, İtalya, Romanya, İspanya gibi ülkeler tarafından ciddi bir yoğunlaşma olduğunu da görüyoruz. Otomotiv sektörü, otomotiv yan sanayi, yenilenebilir enerji ekipmanları, makine, tarım teknolojileri, enerji ekipmanları gibi alanlarda da çok yoğun bir yatırımcı ilgisi olduğunu görüyoruz."

İzmir iş dünyasından hukuk uyarısı

ECE İÇMEZ

EGE Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (**ESİAD**) tarafından düzenlenen "Üçüncü Yatırım Zirvesi"nde iş insanları hukukun üstünlüğü ve şeffaflık vurgusu yaptı. **ESİAD** başkanı **Sibel Zorlu**, küresel ölçekte artan belirsizliklerin yatırım kararlarını zorlaştırdığını belirtti. Zorlu, "İstikrar, güvenilir hukuk sistemleri ve sürdürülebilir gelişme yatırım ortamı için kritik öneme sahip. Hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığının sağlanması, Türkiye'nin uluslararası yatırımlar açısından cazip hale gelmesinde belirleyici olacaktır" dedi.

İzmir Ticaret Odası Yönetim

Kurulu Başkanı Mahmut Özgener de "Ekonominin ve demokrasinin birbirini besleyen bir ilişki içinde olduğunu görüyoruz. Hukukun üstünlüğü, şeffaf yönetim ve toplumsal güven, bu ilişkinin işlerliği için hayati önem taşıyor" yorumunu yaparken **TÜRKONFED** Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez ise sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın hukukun üstünlüğü ve güçlü bir eğitim reformuyla olanaklı olabileceğini ifade etti. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Cemil Tugay, adaletsizliklerin ve ekonomik eşitsizliklerin yıllardır devam ettiğini belirtti ve çözüm için kapsamlı adımlar atılması gerektiğini vurguladı. • **İZMİR**

TÜSİAD YÖNETİM KURULU BAŞKANI ORHAN TURAN: Erken faiz indirimi yakalanan başarıyı zedeler

'ESİAD Yatırım Zirvesi' iş dünyasının önde gelen isimlerini İzmir'de buluşturdu. "Doğru Yatırım, Doğru Finansman ve Güçlü Yarınlar" ilkesiyle başlatılan zirvenin gündeminde yüksek faiz ortamı ve enflasyon vardı.

Özlem SARSIN - Recep ERÇİN
İZMİR

Enflasyon, faiz indirimi ve yatırım ortamının iyileştirilmesi konularının masaya yatırıldığı **ESİAD** Yatırım Zirvesi'nde konuşan TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, "Erken göreceğimiz bir faiz indirimi bu süreçte yakaladığımız başarının zedelenmesine ve sürecin uzamasına neden olabilir" dedi.

TÜSİAD Başkanı Orhan Turan, ekonomi yönetiminin son dönemlerdeki istikrarlı politikaları sayesinde enflasyon ile mücadelede bir miktar başarı elde edildiğini söyleyerek, enflasyon beklentilerinde ve hizmet enflasyonundaki katılığın yavaş yavaş kırılmaya başlaması ve enflasyonla mücadele konusunda toplumsal mutabakat oluşmasını olumlu gördüklerini belirtti.

Enflasyon rakamlarında hedeflenen seviyelere gelinememiş olmasının bu süreçte hataya pay bırakmadığına dikkat çeken Turan, "Erken göreceğimiz bir faiz indirimi bu süreçte yakaladığımız başarının zedelenmesine ve sürecin uzamasına neden olabilir. Bunun maliyetini özellikle sanayi tarafından hem yüksek finansman giderleri hem de talebin yavaşlaması açısından hissetmeye başlamışken sürecin doğru yönetiminde çok ama çok dikkatli olmalıyız. Enflasyonla mücadele şimdiye kadar temel olarak para politikası kanalı ile yapıldı. Bu alanda atı-

"Daha sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın sağlanabilmesi için de köklü ve yapısal reformları hayata geçirmemiz oldukça önemli

lan doğru adımların olumlu etkisini görmüş olsak da önümüzdeki yıl hedeflenen yüzde 21'lik enflasyona ulaşmak için mevcut politikalarından fazlası gerekebilir. Özellikle mali politikaların sürece daha iyi eşlik etmesini sağlamalıyız. Bu anlamda kamu harcamalarının daha sıkı kontrol edilmesi ve daha verimli alanlara aktarılması, kayıt dışı ekonomi ile mücadelenin çok daha güçlü yapılması önceliklendirilmelidir. Geride bıraktığımız dönemde önceliğimiz deniz enflasyon ve makroekonomideki istikrar olması son derece anlamlıdır" açıklamasını yaptı. **s11**

"Hedef volatilitiyi azaltmak olmalı"

TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez, Türkiye'nin bir ihracat makinesi olduğunu söyleyerek, "Ekonomi yönetiminin hedefi döviz kuru düzeyini örtük biçimde belirlemek değil volatilitiyi azaltmak olmalı" dedi. Aksi durumda ihracatçıların 3 yıl daha bu durumu yaşamasının ihracata ve yüksek teknoloji üretim hedefine zarar verebileceği uyarısında bulunan Sönmez, "Türkiye'nin önünde riskleri fırsata çevirmek için tarihi bir şans bulunuyor. Teknolojiye dayalı büyüme stratejisini benimsemek, yüksek katma değerli üretimi artırmak ve vergi adaletini sağlamak sürdürülebilir kalkınmasının anahtarıdır" şeklinde konuştu.

"Programın etkisi 2025'in ikinci yarısında görülür"

ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Sibel Zorlu**, enflasyonla mücadele programı ile iş dünyasının da frene bastığını, bazı yatırım kararlarını askıya aldığını belirterek, "2025 yılının ikinci yarısından itibaren deniz enflasyon sürecinin olumlu etkilerini daha net göreceğimizi umuyoruz" dedi. Yüksek faiz oranlarının iş dünyasını olumsuz etkilediğini, hayati sorunlarla uğraşan şirketlerin küresel rekabette kendilerini oyunda tutacak yatırımlardan uzak kaldıklarını aktaran Zorlu, bu ortamda doğru strateji, zamanlama ve yöntemlerle yapılacak yatırımların son derece önemli olduğuna işaret etti.

CUMHURBAŞKANLIĞI YATIRIM OFISI
BAŞKANI BURAK DAĞLIOĞLU

**Genişleme yatırımında
açık ara lideriz**

İZMİR TİCARET ODASI YÖNETİM
KURULU BAŞKANI MAHMUT ÖZGENER

**Yatırımcıya sağlanacak
imkânlar daha net
ortaya konulmalı**

İZMİR BB BAŞKANI DR. CEMİL TUGAY

**İzmir'de yatırım yapan
herkesin yanındayız**

TEB GENEL MÜDÜRLÜĞÜ BAŞKANI

**Bankalar olarak biz de
kredi vermek istiyoruz**

TÜSİAD YÖNETİM KURULU BAŞKANI ORHAN TURAN:

Erken faiz indirimi yakalanan başarıyı zedeler

ESİAD Yatırım Zirvesi, iş dünyası temsilcilerini İzmir'de buluşturdu. Enflasyon, faiz indirimi ve yatırım konularının masaya yatırıldığı toplantıda konuşan TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Turan, "Erken göreceğimiz bir faiz indirimi yakaladığımız başarının zedelenmesine neden olabilir" dedi.

Recep ERÇİN
Ödlem SARSIN - İZMİR

Erken faiz indirimi ve iş insanları Derneği'nin (ESİAD) 3. kez düzenlediği ESİAD Yatırım Zirvesi, iş dünyası İzmir'de bir araya geldi. Zirvede konuşan TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, ekonomi yönetiminin son dönemlerdeki istikrarlı politikaları sayesinde enflasyon ile mücadelede bir miktar başarı elde edildiğini söyleyerek, enflasyon beklentilerinde ve hizmet enflasyonundaki katkılına yaygın olarak başlanmasında enflasyonla mücadele konusunda toplumsal mutabakat olmasının olumlu göstergelerinden biri olduğunu belirtti.

Enflasyon rakamlarında hedeflenen seviyeye gelinmemiş olmasının bu süreçte hataya yaygın olarak başlanmasında enflasyonla mücadele konusunda toplumsal mutabakat olmasının olumlu göstergelerinden biri olduğunu belirtti. Turan, "Erken göreceğimiz bir faiz indirimi bu süreçte yakaladığımız başarının zedelenmesine ve sürecin uzamasına neden olabilir. Bunun maliyetini özellikle sanayi tarafından hem yüksek finansman giderileri hem de talebin yavaşlaması açısından hissetmeye başlamışken sürecin doğru yönetilmedi çok ama çok dikkatli olmalıyız. Enflasyonla mücadelede gündüze kadar temel olarak para politikası kanalı ile yapıldı. Bu alanda atılan doğru adımların olumlu etkisini görmüş olsak da önümüzdeki yıl hedeflenen %21'lik enflasyonu ulaşmak için mevcut politikaların fazlası gerekebilir. Özellikle mali politikaların süreç daha iyi eğik etmesini sağlamalıyız. Bu anlamda kamu harcamalarının daha sıkı kontrol edilmesi ve daha verimli alanlara aktarılması, kayıt dışı ekonomi ile mücadelede çok daha güçlü yapılması önemleklendirilmelidir" dedi.

"Hedef volatilitiyi azaltmak olmalı"

TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez de toplantıda yaptığı konuşmada, Türkiye'nin bir ihracat makinesi olduğunu söyleyerek, "Ekonomi yöne-

timinin hedefi döviz kurundaki 2024 yılı ortası başında belirlemek değil volatilitiyi azaltmak olmalı" dedi. Aksi durumda ihracatçıların 3 yıl daha bu durumu yaşamalarının ihracata ve yüksek teknoloji üretim hedefine zarar verebileceği uyarısında bulunan Sönmez, "Hedefimiz katma değerli üretim ve başta KOBİ'ler olmak üzere işletme verimliliğini artırmak olmalıdır. Cari açık ve yüksek enflasyon sorunlarının orta uzun vadede ancak bunlarla aşılabılır" diye konuştu.

"Enflasyonda kalıcı iyimserlik oluşmadı"

Bununla birlikte Türkiye'nin ekonomik yapısını güçlendirmek için çözmesi gereken önemli konular bulunduğuna da değinen Sönmez, "Enflasyon ülkemizin en önemli sorunlarından biri olmaya ne yakın ki devam ediyor. Yeni ekonomi yönetimi tarafından atılan doğru adımlar, olumlu etkileri olsa da reel sektör ve hane hallerinde enflasyona dair kalıcı bir iyimserlik henüz oluşmuş değil. Merkez Bankamızın uyguladığı sıkı para politikası elbette gözden geçirilmeyor. Ancak günü gününe yapıyoruz ki enflasyonla mücadelede para politikası tek başına yeterli değil. Kayıt dışı ekonomi ile mücadele, eğitim ve finansal alanlarda da kapsamlı yapısal reformlar esas olmalıdır. Türkiye'nin önünde bu riskleri fırsat çevirmek için tarihi bir şans buluyoruz. Teknolojiye dayalı büyüme stratejisini benimsenmiş, yüksek katma değerli üretimi artırmak ve vergi adaleti sağlamak sürdürülebilir kalkınmanın anahtarlarıdır" dedi.

"Yapısal reformlar, büyüme hedeflerimizi hızlandıracak"

sekte ve dirençli enflasyonun, iş dünyası olarak bu zorlu dönemde frene basmalarına ve yatırım kararlarını askıya almalarına yol açtığı söyleyerek, "Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek'in belirttiği gibi, 2025 yılının ikinci yarısından itibaren enflasyon sürecinin olumlu etkilerini

daha net göreceğimizi umuyoruz. Bunun ülkemizdeki gelir dağılımıdaki eşitsizliğin giderilmesi, erozyona uğrayan orta sınıfa yeniden güçlendirilmesine olumlu yansımaları olacaktır. Bu süreçte yapısal reformların devreye girmesi, büyüme hedeflerimize çok daha hızlı ulaşmamızı sağlayacaktır" ifadelerini kullandı.

Yatırım kararlarının hayata geçirilmesi için birincil unsurun finansmana erişim olduğuna da değinen Zorlu, "Artık konjonktüre bağlı olarak tüm dünyada alternatif ve yenilikçi finansman yöntemleri etkili oluyor. Finans kaynakları çok uluslu ve katmanlı bir yapıya dönüştü. İstikrar, güvenilir hukuk sistemleri ve sürdürülebilir gelişme ön şart haline geliyor. Bu bağlamda, hükümetlerin politika ön görülebilirliği ve kredibilitesi ile makroekonomik istikrar giderek önem kazanıyor. Dünyanın pek çok açından zor bir dönemden geçtiğini hepimiz biliyoruz. Bir yanda iklim değişikliği ile başa çıkarken, diğer yanda dijital dönüşümün hızına yetişmek zorundayız. Bu iki büyük dinamik, yatırım kararlarını ve ekonomi politikalarını yeniden şekillendiriyor. Küresel ölçekte karşılaştığımız bu zorluklara jeopolitik gerilimler ve ticaret savaşları da eklenince, tüm dünyada firmaların ve hükümetlerin daha stratejik adımlar atması kaçınılmaz hale geliyor" dedi.

"Yatırımcıya sağlanan imkânlar daha net ortaya koyulmalı"

İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, "2025 yılı Cumhurbaşkanlığı Programı'nda açıklanan yıllık kamu yatırımlarının verimli sektörlerde yoğunlaştırılması, katma değerli yüksek yatırımların teşvik edilmesi, enerji bağımlılığını azaltacak politikaların ve yenilenebilir

enerji kaynaklarının geliştirilmesinin öncelikli hedefler arasında yer alması gerektiğine dikkat çekti. Özgener, "Bu alanlarda yoğun çalışmalar sürdürülürken, dijital dönüşüm ve yeşil ekonomi alanındaki gelişmeleri de dikkate alarak küresel rekabet gücümüzün artırılmasına gerektiğini düşünüyoruz" dedi. Özellikle yatırımcılara sunulan imkânların daha net ortaya konulmasını gerektiğini söyledi. Özgener, "Vergi ve teşvik politikaları, yatırımcıların kararlarını doğru olarak etkileme gücüne sahip. Bu politikaların sık sık değişmesi, vergi sisteminde yatırım dostu düzenlemelerin yapılması ve yatırım teşvik sisteminin de Türkiye'nin Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile uyumlu olarak planlanması gerektiği kanatlatıyoruz" diye konuştu.

Tugay: Çaba göstermeye devam edeceğiz

İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanı Dr. Cemil Tugay, toplantıdaki konuşmasında Türkiye'nin ekonomik olarak büyümesi için çaba harcandığını, halkın da yok-sulluğa boğuştuğunu dile getirdi. Halkın adı olmanın bir sisteme edildiğini ve buna göz yumulmasının yanlış olduğunu söyleyen Tugay, iş dünyasının da desteklenmesi gerektiğini söyledi. İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanı olarak İzmir'de yatırım yapmak isteyen, üretimi artırmak isteyen, katma değeri yükseltmek isteyen herkesin yanında olduğunu söyleyen Tugay, "Ama ne yazık ki mevzuatımız yerel yönetimlere çok fazla yetki tanımıyor. Onun dışında siyasi baskı altında olduğumuzu da söylemek isterim. Ama biz de her türlü şart altında çaba göstermeye devam edeceğiz" diye konuştu. Başkan Tugay, İzmir'in kendini hangi alanda geliştirmesi gerektiğini, İzmir'in dinamikleriyle planlandıklarını söyledi.

Dağlioğlu: Yabancı şirketlerin tedarikinin %71'i yerelden

ESİAD'ın düzenlediği zirvede katılımcılara özel bir sunum yapan Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağlioğlu, Türkiye'de 80 binin üzerinde yabancı sermayeli şirketin faaliyette bulunduğunu bildirdi. Bu şirketlerin %71 oranında yerelden tedarik yaptıklarını belirten Dağlioğlu, yabancı yatırımcıların Türkiye'nin ihracatının %30'dan fazlasını sağladığına dikkat çekti. Doğrudan ihracat dışında küresel değer zincirinde dahil olan bu şirketlerin yerel tedarikçilerini de ihracatçı yaptığını %30'luk orana bunun dahil olmadığını ifade eden Dağlioğlu, yabancı yatırımcıların AR-GE merkez sayısında 720'ye ulaştığını dile getirdi. Pandemi sonrası gelişen ülkelere giden doğrudan yatırım artmaya başladığına dikkat çeken Dağlioğlu, "Türkiye bu yatırımları alırken çevre

ülkelerle kıyaslanıyor. 20 yıllık dönemde geniş coğrafyada %9,8'lik oranla en çok yatırım yapan ülke konumundayız. Son dönemde sanayi yatırımları hizmetlerin gerisinde kalmış. Türkiye açık ara sanayi, gıda ve tarıma lider, hizmetlerde de daha çok yatırım çekebiliriz. Sıfırdan yatırımlarda en çok yatırım çeken üçüncü, genişleme yatırım türünde açık ara lideriz. Bugüne kadar gelen doğrudan yatırımlar cari açığın %40'unu finanse etmiş" dedi.

TEB GENEL MÜDÜRÜ UMIT LEBLEBİCİ: Kamu borçlanmasına bakınca not artışıyla sürecektir

Türk Ekonomi Bankası Genel Müdürü Umit Leblebici, kamu borçlanmasında dikkate alındığında Türkiye'nin not artışlarını devam edeceğini söyledi. Enerji harici cari açığa pozitif seviyeye gelindiğini belirten Leblebici, "Bu kadar yavaş ve hızla pazar değillerden başka ülke görmüden. Hep yabancıya, uluslararası piyasalara 40 milyar dolar, Nvidia CEO'su Jensen Huang, 100 trilyon dolarlık bir ekonomi için milyar dolar, Tayvan'da bütün teknoloji şirketleri, O endüstriyel ele geçiren 100 trilyon dolarlık ekonomiyi ele geçiren olacak" mesajlarını verdi. "Enflasyon düşer. Bir 9 ay daha var" diyen Leblebici, "Kur atılmasıyla birlikte kötü haberim var. Orlar çok hareketlenmeyecek. Bankalar olarak biz de şüphe. Kredi vermek istiyoruz. Denonim tamamen yavaşlar. Şirketlerde akıntı olur mu? Kurumalada olamaz. Kamu teşvikle birleşmeleri önendirilebilir. Ama bazı sektörler çok kalabalık. Bir nasa bir ülke olmak istiyoruz. Ekonomik olarak ne yapacak istiyoruz. Ortak söylem olursanız düzenlemeler de böyle gelecek" dedi.

daha önce oyun bilgisayarı için ürettiği çiplerden para kazanırken artık veri merkezleri sayesinde para kazandığını anlatan Leblebici, "Nvidia Tayvan'a gitti. O da Hollanda'daki bir şirkete manik üretti. Bunların her birinin geliri yıllık 60 milyar dolar. Bütün İT sektörünün hepsinin yıllık kazancı 40 milyar dolar. Nvidia CEO'su Jensen Huang, 100 trilyon dolarlık bir ekonomi için milyar dolar, Tayvan'da bütün teknoloji şirketleri, O endüstriyel ele geçiren 100 trilyon dolarlık ekonomiyi ele geçiren olacak" mesajlarını verdi. "Enflasyon düşer. Bir 9 ay daha var" diyen Leblebici, "Kur atılmasıyla birlikte kötü haberim var. Orlar çok hareketlenmeyecek. Bankalar olarak biz de şüphe. Kredi vermek istiyoruz. Denonim tamamen yavaşlar. Şirketlerde akıntı olur mu? Kurumalada olamaz. Kamu teşvikle birleşmeleri önendirilebilir. Ama bazı sektörler çok kalabalık. Bir nasa bir ülke olmak istiyoruz. Ekonomik olarak ne yapacak istiyoruz. Ortak söylem olursanız düzenlemeler de böyle gelecek" dedi.

'BU FAİZLERLE YATIRIM YAPMANIN İMKANI YOK!'

EGE Sanayicileri ve İş insanları Derneği (ESİAD) tarafından düzenlenen Üçüncü Yatırım Zirvesi'nde kent ekonomisinin geleceği masaya yatırıldı. Vali Süleyman Elban ve Büyükşehir Belediye Başkanı Cemil Tugay'ın da katıldığı zirvede konuşan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Sibel Zorlu "Sermaye ihtiyacı içindeki firmaların değer yaratmasında sıkıntılar yaşıyor, yüksek faizler iş dünyasını olumsuz etkiliyor" dedi. **13'te**

İREM
KAYA

'YÜKSEK FAİZ ORANLARI ÜLKE EKONOMİSİNE BÜYÜK ZARAR'

Ege Sanayicileri ve İş insanları Derneği (ESİAD) tarafından İzmir'de Üçüncü Yatırım Zirvesi gerçekleşti. Zirveye İzmir Valisi Süleyman Elban, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Fikri Ataoğlu, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağlıoğlu, Büyükşehir Belediye Başkanı Cemil Tugay, İZTO Başkanı Mahmut Özgener, TURKONFED Başkanı Süleyman

Sönmez, TUSIAD Başkanı Orhan Turan, **ESİAD** Yüksek İstisare Konseyi Başkanı **Bülent Akgerman** ile YİK üyeleri ve iş dünyasının temsilcileri katıldı. Büyükşehir Belediye Başkanı Tugay, "Türkiye'de bilim insanlarının, üniversitelerin ve teknolojinin yeterince değer bulmadığını görüyor ve bilimsel ve teknolojik yenilikler konusunda kendi teknolojisini üreten bir ülke olmalıyız. Bilimi satın alan değil, bilimi üreten bir ülke olmak için çalışmalıyız" dedi. **ESİAD** Yönetim Kurulu Başkanı **Sibel Zorlu**, Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünün ve kişi başına düşen milli gelirin artmasının yolunun teknoloji ve inovasyona dayalı katma değerli üretimden ve

verimlilikten geçtiğini vurguladı. Zorlu, "Ne yazık ki finansmana erişim ve yüksek maliyetler bu hedeflere ulaşmanın önündeki en büyük engeller arasında yer alıyor.

Sermaye ihtiyacı içinde olan firmaların değer yaratmasında sıkıntılar yaşıyor ve yüksek faiz oranları iş dünyasını olumsuz etkiliyor" diye konuştu.

CUMHURBAŞKANLIĞI YATIRIM OFİSİ BAŞKANI DAĞLIOĞLU İZMİR'DE YATIRIM ZİRVESİ'NDE KONUŞTU

Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağlıoğlu, "Biz 2002'ye kadar dünyadaki yatırımların kabaca binde 2'sini alırken, artık yüzde 1'e yaklaşmış bir payımız var." dedi.

Dağlıoğlu, Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneğinin (ESİAD) İzmir'de düzenlediği 3. Yatırım Zirvesi'nde yaptığı sunumda, dünya genelinde uluslararası doğrudan yatırımların 2008'den sonra gelişmekte olan ülkelere doğru yoğunlaştığını söyledi.

Türkiye'nin doğrudan yatırımlar konusunda Orta Avrupa, Doğu Avrupa, Kuzey Afrika ve Orta Doğu'yu kapsayan coğrafyadaki ülkelerle rekabet ettiğini belirten Dağlıoğlu, Türkiye'nin bu coğrafyada son 20 yıllık dönemde yüzde 9,8'lik payla en fazla yatırımcı çeken ikinci ülke olduğunu anlattı.

Sanayi, gıda, tarım ve hizmetler sektöründeki yatırımlarda Türkiye'nin bu coğrafyada açık ara lider konumda olduğunu, hizmetler sektöründe daha çok yatırım çekme imkanının bulunduğunu dile getiren Dağlıoğlu, Türkiye'nin imalat sanayi yatırımlarını son on yılda önceki on yıla göre 4 katın üzerinde artırdığına işaret etti.

Türkiye'nin 2003'ten bu yana yaklaşık 270 milyar dolar civarında yatırım aldığını belirten Dağlıoğlu, sözlerini şöyle sürdürdü: "Önceki döneme nominal olarak bakmak yanıltabilir bizi. Biz dünyadaki pastadan ne kadar aldığımıza bakalım. Çünkü dünyada da o yıllarda nominal değerler daha düşüktü. Biz 2002'ye kadar dünyadaki yatırımların kabaca binde 2'sini alırken, artık yüzde 1'e yaklaşmış bir payımız var. Yani performansımızı 5 kat artırdığımızı söyleyebiliriz ve bu dönemde çektiğimiz yatırımlar bizim cari açığımızın yüzde 40'ını finanse etmiş."

- BYD'nin yatırım kararı

En fazla yatırım çeken sektörün finans olduğunu, imalat, enerji, toptan ticaret ve perakendenin bu sektörü takip ettiğini anlatan Dağlıoğlu, uluslararası şirketlerin 2006-2021 döneminde istihdamın yüzde 8,8'ini, ihracatın yüzde 30'unu gerçekleştirdiğini söyledi.

Türkiye'ye gelmeyi planlayan uluslararası yatırımcılar için yer seçme hizmeti sunduklarını dile getiren Dağlıoğlu, şöyle konuştu:

"Yatırımcıyla beraber çalışıp, onların önceliklerini, paradigmalarını, parametrelerini anlayıp, kendilerine Türkiye ile ilgili sunum yapıyoruz. Yatırımcının talebi doğrultusunda farklı şehirlerdeki çalışmalara odaklıyoruz. İşte yakın zamanda komşu şehirde BYD'nin bir yatırım kararı oldu. Bunun gibi süreçler neticesinde güzel yatırım projelerini duyuyoruz. İzmir ve Manisa'da özellikle Japonya, İtalya, Romanya, İspanya gibi ülkeler tarafından ciddi bir yoğunlaşma olduğunu da görüyoruz. Otomotiv sektörü, otomotiv yan sanayi, yenilenebilir enerji ekipmanları, makine, tarım teknolojileri, enerji ekipmanları gibi alanlarda da çok yoğun bir yatırımcı ilgisi olduğunu görüyoruz." AA

ESİAD ZİRVESİ İŞ DÜNYASINI BULUŞTURDU

Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (**ESİAD**), iş dünyasının üretim, yatırım, finansman ekosistemi ni güçlendirmek amacıyla hayata geçirdiği “Yatırım Zirvesi”nin üçüncüsünü düzenledi. İzmir İstinyepark Hyatt Regency’de gün boyu süren zirvede alanında uzman isimler oturumlarda sunum gerçekleştirdi. Zirvenin açılışında, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı, Turizm, Kültür, Gençlik ve Çevre Bakanı Fikri Ataoğlu, İzmir Valisi Dr. Süleyman Elban, İzmir

Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Cemil Tugay, İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, Türk İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez, Türk Sanayici ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, Ege Sanayici ve İş İnsanları Derneği (ESİAD) Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Bülent Akgerman ve ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Sibel Zorlu da birer konuşma yaptı. ● 4'TE

ESİAD YATIRIM ZİRVESİ'NİN ÜÇÜNCÜSÜNÜ İZMİR İSTİNYEPARK HYATT REGENCY'DE GERÇEKLEŞTİRDİ.

ESİAD ZİRVESİ iş dünyasını buluşturdu

Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD), iş dünyasının üretim, yatırım, finansman ekosistemini güçlendirmek amacıyla hayata geçirdiği "Yatırım Zirvesi"nin üçüncüsünü düzenledi. İzmir İstinyepark Hyatt Regency'de gün boyu süren zirvede alanında uzman isimler oturumlarda sunum gerçekleştirdi.

Zirvenin açılışında, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı, Turizm, Kültür, Gençlik ve Çevre Bakanı Fikri Ataoğlu, İzmir Valisi Dr. Süleyman Elban, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Cemil Tugay, İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, Türk İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez, Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, **Ege Sanayicileri** ve İş İnsanları Derneği (ESİAD) Yüksek İstişare Konseyi Başkanı **Bülent Akgerman** ve **ESİAD** Yönetim Kurulu Başkanı **Sibel Zorlu** da birer konuşma yaptı.

ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Sibel Zorlu**, yaptığı konuşmada faiz oranlarına

dikkat çekti. Yüzde 50 faiz oranlarının iş dünyasını olumsuz etkilediğini ifade eden Zorlu, yüksek enflasyonun ortamında şirketlerin sermaye ve karlılık oranlarını eritdiğini kaydetti.

Üçüncüsünü düzenledikleri **ESİAD** Yatırım Zirvesi çok önemli bir platform haline geldiğini kaydeden **Sibel Zorlu**, zirvenin ilham vermesi temennisinde bulunarak, "Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünün

ve kişi başına düşen milli gelirimizin artmasını yolu teknoloji ve inovasyona dayalı katma değerli üretimden ve verimlilikten geçiyor. Bu çerçevede, bilim-teknoloji-üretim-yatırım ekosisteminin oluşturulması son derece önemli. Ne yazık ki finansmana erişim ve yüksek maliyetler bu hedeflere ulaşmanın önündeki en büyük engeller arasında. Sermaye ihtiyacı içinde olan firmaların değer yaratmasında sıkıntılar yaşanıyor. Yüksek faiz oranları iş dünyasını olumsuz etkiliyor. Yüzde 50'yi bulan faiz oranlarıyla yatırım yapmak neredeyse imkansız. Yüksek enflasyonun devam ettiği ortamda sermayeler ve şirket karlılıkları eriyor. Bu kadar hayatı sorunlarla uğraşan şirketler, küresel rekabette kendilerini oyunda tutacak yatırımlardan uzak kalıyorlar" diye konuştu.

Akgerman: Geleceğimiz esas yatırım; eğitim

ESİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı **Bülent Akgerman**, ileri teknolojiye dayalı yüksek katma değer üreten, dijital

çığda sürdürülebilir gelişmeyi yakalayan, istikrarlı ve güçlü bir Türkiye hedefi için yatırımları stratejik bir yaklaşımla planlamak gerektiğini belirtti. "Geleceğimizde esas yatırım; Eğitim" diyen Akgerman, "Uluslararası rekabet edebilirlik yolunda finansman ihtiyacımızın yanı sıra eğitim sistemi için ortak akılla çözüm yolları geliştireceğimize inanıyorum" sözlerine yer verdi.

Akgerman, şunları söyledi: "Dijital dönüşüm, katma değerli üretim, nitelikli insan gücü formülünün en iyi şekilde uygulamamız gerekiyor. Ancak, bu formülün işlemleri için eğitim konusundaki sorunlarımızı ivedilikle ve kalıcı biçimde çözmemiz gerekiyor. Eğitim sisteminin 22 yılda 19 kez değişikliğe uğradığı, birbirinden kopuk sistemlerin uygulama sonuçları alınmadan bir başkasına geçildiği ve son 20 yılda dokuz kez Milli Eğitim Bakanının değiştiği ülkemizde eğitim konusu en büyük meselemiz olmalıdır. Dolayısıyla geleceğin Türkiye'si için eğitim ve bilgi alt yapısına yatırımın, öncelik sıralamasında en önde olması gerektiğini ifade etmek istiyorum."

Tugay: Siyasi baskı altındayız!

ESİAD'ın 3'üncü Yatırım Zirvesi'nde konuşan İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Cemil Tugay hükümete yönelik sert eleştirilerde bulundu. Tugay, siyasi baskı altında olduklarını belirterek, "Ne yazık ki yerel yönetimler mevzuatımız çok fazla yekil tanımıyor. Ne yazık ki yerel yönetimler mevzuatımız çok fazla yekil tanımıyor. Ne yazık ki istediklerimizi yapma konusunda mevzuatsal olarak önemli sıkıntılar yaşıyoruz. Ancak onun dışında bir siyasi baskı altındayız. Ancak biz her türlü olumsuz şart altında çaba göstermeye devam edeceğiz" dedi. Cemil Tugay, konuşmasında iş insanlarının desteklenmesi gerektiğine vurgu yaptı. Tugay, "İzmir'de yatırım yap-

mak isteyen, üretimini artırmak isteyen, katma değer yaratmak isteyen herkesin yanındayım. Ama yerel yönetimlere mevzuat çok fazla yekil tanımıyor. Siyasi baskı altında olduğumuzu söylemek isterim. Biz her türlü şart altında çaba göstermeye devam edeceğiz" dedi. "Bizim bir sürü bilim insanımız, üniversitemiz var. Hani bizim buluşlarımız?" diye soran Tugay su eleştirileri yaptı: "Teknoloji transferi yapmak diyorum taklitçilikten bahsediyoruz. Nasıl yapıldığını bilmediğimiz şeyleri alıp kullanyor yenilerini yapmayı başaramıyoruz. Buradaki en büyük suçlu devlettir." şeklinde konuştu.

Turan: Daha fazlası gerekebilir

Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, seçimlerle birlikte siyasi ve ekonomik anlamda yeni bir döneme girdiklerini belirterek, "Faiz indirimiyle başlayan sürecin Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerin lehine fırsatlar sunabileceğini söyledi. Turan, "Ekonomi yönetiminin son dönemlerdeki istikrarlı politikaları sayesinde enflasyonuyla mücadelede bir miktar başarı elde ettik. Bu dönemde enflasyon beklenilenden ve hizmet enflasyonundaki katırlığın yavaş yavaş kırılmasıyla finansmana ve enflasyonla mücadele konusunda toplu-

sal mutabakat oluşması olumlu görüyoruz. Erken göreceğimiz bir faiz indirimi bu süreçte yakaladığımız başarıların zedelenmesine ve sürecin uzamasına neden olabilir. Bu alanda atılan doğru adımların olumlu etkisini görmüş olsak da önümüzdeki yıl hedeflenen yüzde 21'lik enflasyona ulaşmak için mevcut politikaların fazlası gerekebilir. Mali politikaların süreçte daha iyi eşlik etmesini sağlamlalı, bu anlamda kamu harcamalarının daha sıkı kontrol edilmesi ve daha verimli alanına aktarılması, kayıtlı ekonomiyle mücadeleden çok daha güçlü yapılması öncelikli." dedi.

Sönmez: Hükümet ve iş dünyası birlikte hareket etmeli

Türk İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez, "Yüksek katma değerli üretimi artırmak ve kayıtlı dış ekonomiyi kontrol altına almak sürdürülebilir kalkınmanın anahtarıdır" dedi. Sönmez, "Gelecek, fırsatları görebilen ve riskleri yönetebilen ülkelerin olacak. Türkiye'nin bu gelecekteki yerini sağlamlaştırması, yenilikçi ve sürdürülebilir adımlarla mümkün. Bu anlamda önemli bir perspektif sunan orta vadeli programı çok önemsiyoruz. Makroekonomik politikaların ve hedeflerin gerçekleştirilmesi için hükümetin ve iş dünyasının birlikte hareket etmesi gerekiyor. İş dünyamızın başta enflasyon olmak üzere üretim maliyetleri, döviz kuru, finansmana erişim gibi temel sorunları

aşmak için desteğe ihtiyacı var" dedi. Yatırım ortamının iyileşmesi ve yatırımcının güveninin sağlanmasının büyük önem taşıdığını vurgulayan Sönmez, "Bunun da en temel yolu ülkemizde hukukun üstünlüğü ilkesi üzerinde şüphe uyandıran tüm unsur ve uygulamaları cumhuriyetimizin yüzyılı ile birlikte bırakmaktan geçiyor. Tüm toplumun yargıya ve adalete güven duymadığı bir sistemi tesis etmek. Ekonomideki yapsal dönüşüm ancak bağımsız yargı ve güçlü bir eğitim reformu ile mümkündür. Ekonomik kalkınma için hukuk ve demokrasiye sıkı sıkıya sarılmamız. Bunun için de hukuk devleti güçlendirilmeli, yargı bağımsızlığı güvence altına alınmalı uluslararası sözleşmelere uygun hareket edilmeli" dedi.

Özgener: Yüksek enflasyon ortamından çıkmalıyız

İzmir Ticaret Odası (İZTO) Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, dijital dönüşüm ve yeşil ekonomi alanındaki gelişmeleri de dikkate alarak küresel rekabet gücünün artırılması gerektiğini aktardı. Özgener, "Özellikle yabancı sermayenin ülkemize daha fazla çekilebilmesi için yatırımcılara sunduğumuz imkanların daha net ortaya konulması gerektiği kanaatindeyim. Yüksek enflasyon ortamından çıkılmasıyla birlikte huzla yerli ve yabancı üretken yatırımlara yönel-

mek zorundayız. Vergi sisteminin ve akıllı teşvik programlarının yatırımlar üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu biliyoruz. Vergi ve teşvik politikaları; yatırımcıların kararları doğrudan etkilemeye gücüne sahip. Bu politikaların sık sık değişmesi, vergi sisteminde yatırım dostu düzenlemelerin yapılması ve yatırım teşvik sisteminin de Türkiye'nin Sanayileşme Stratejisine uyumlu olarak planlanması gerektiği kanaatindeyiz" ifadelerine yer verdi.

Vali Elban'dan yatırım mesajları

İzmir Valisi Dr. Süleyman Elban, "Yatırım ortamının iyileştirilmesi ile ilgili belli çalışmalar yapıyoruz ama bizde bir sorun var o da kim tam olarak ne iş yapıyor, tanımlamakta zorlanıyoruz. Herkes her şeyi yapıyor. Bu da ciddi manada her çalışmayı akamete uğratıyor ya da sonuç almamızda sıkıntıya yol açıyor. Kendi alanımızı net belirleyip belli alanda uzmanlaşamadığımız için her alanda herkes doğan fırsatı değerlendirmek çabası içine giriyor. Hal böyle olunca finansmana erişim başta olmak üzere çok sıkıntı çekiliyor. Çünkü o finansman o şartları taşıyan insanlar için

hazırlanmış. Bu sistemin doğru yanlışını değerlendirmeye şansımız olmuyor. Çünkü etik sorunu var. Hakkımıza razı olamamak tavırmız var. Ciddi sorun yaşıyoruz. Yatırımcılar yıllardan beri risk alan insan, çılgın insan, maceracı bir insan olarak adlandırılıyor. Yatırımcı olmak zor. Zaman, sağlık, sermaye, beyin gücünü ortaya koyuyor, sistem üretiyor sonra üretim yapmaya ürün elde etmeye çalışıyor. Dolayısıyla son dönemde ekonomik kanallarda yatırımcı konusu çok geniş değerlendirildiği için herkes maalesef yatırımcı olarak addediliyor, değerlendiriliyor." dedi.

Ataoğlu: Beraberlik içinde olmalıyız

KKTC Başbakan Yardımcısı Fikri Ataoğlu, "Sorunlarımız ortak. Hedeflerimizin ve yolumuzun belli olduğu bu süreçte birlik ve beraberliğimizi muhafaza etmek gerekiyor. Dünyanın, teknolojinin değiştiği bu süreçte yaşadığımız tüm sıkıntıların neler olduğunu bilerseniz olarak, yol haritası çizenler birlikt beraberlik içinde art niyet düşünmeden Türkiye'nin daha ileriye gitmesi için çalışmamız gerekiyor"

diye konuştu. KKTC'nin 3 sektörde öne çıktığını belirten Ataoğlu, bunları "Turizm, eğitim ve inşaat" olarak sıraladı. Bütçe açığını yüzde 60 oranında kapatın turizm sektörünün, havalimanının açılması, uçak sefer sayılarının artması ile ülke ekonomisine sağladığı kazanımın artacağını bildirdi. Eğitim sektörünün de önem taşıdığını belirten Ataoğlu, inşaat sektöründe de ciddi bir yol alınağına vurgu yaptı.

ZİRVEYE KATILAN BAŞKANTUGAY, ADALET VE EKONOMİDEKİ SORUNLARA DİKKAT ÇEKTİ

Yatırım zirvesi İzmir'de buluştu

EGE Sanayici ve İş insanları
Derneği'nin (**ESİAD**) Üçüncü
Yatırım Zirvesi programında
konuşan İzmir Büyükşehir
Belediye Başkanı Cemil Tugay,
israfi devletin yaptığını
vurgulayarak Türkiye'nin adalet
ve ekonomi alanındaki
sorunlarına dikkat çekti. ■ 5'te

EGE'NİN KALBI İZMİR'DE 3. YATIRIM ZİRVESİ HEYECANI KAPILARINI AÇTI:

Yatırım zirvesi İzmir'de buluştu

Ege Sanayici ve İş insanları Demeci'nin (**ESİAD**) Üçüncü Yatırım Zirvesi programı İstinye Park Hyatt Regency'nin konferans salonunda düzenlendi. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Cemil Tugay, israfı devletin yaptığını vurgulayarak Türkiye'nin adalet ve ekonomi alanındaki sorunlarına dikkat çeken önemli açıklamalarda bulundu. **Sibel Zorlu** ise, **ESİAD**'ın üç yıl önce başlattığı bu etkinliğin, sadece İzmir ve bölge için değil, Türkiye'nin rekabet gücünün artırılması ve sürdürülebilir kalkınmasına katkı sağlama amacını taşıdığını belirtti.

Programın açılış konuşmasını yapan **Sibel Zorlu**, "Amacımız, sadece İzmir ve bölgemiz için değil, Türkiye'nin rekabet gücünün artırılması ve sürdürülebilir kalkınması için çalışmaktır. Bu misyonun bir ürünü olarak üç yıl önce hayata geçirdiğimiz **ESİAD** Yatırım Zirvesi bugün artık önemli bir platform haline geldi. Uluslararası siyasi ve ekonomik konjonktürün doğru değerlendirildiği bir stratejiye dayanan, doğru zamanlama ile doğru yöntemlerle yapılan yatırımlar, firmaların, ülkelerin, toplumların geleceğini belirliyor. Yatırım kararlarının hayata geçirilebilmesi için birincil unsur, tartışmasız finansmana erişim. Artık konjonktüre bağlı olarak tüm dünyada alternatif ve yenilikçi finansman yöntemleri etkili oluyor" dedi.

'İsrafı yapan devlettir'

Başkan Cemil Tugay ise, konuşmasında israfı devletin yaptığına dikkati çekerek "Ne zaman bilginin, bilimin ve içimizdeki akıllı insanlara kulak

vereceğiz. Bunu Türkiye'ye soruyorum. Hani bizim buluşlarımız? Teknoloji transferi yapmak istiyoruz diyoruz, taklitçilikten bahsediyoruz. Bilmediğimiz bazı şeyler alıp burada kullanıyoruz. Bunları burada buradaki en büyük suçlu da devlettir. En fazla verimsizlik içerisinde olan, en büyük parayı harcayan, buna karşılık bu kaynakları çarçur eden de devlettir" diye konuştu.

İzmir Valisi Elban, herkesin her işe giriştiğinin altını çizerek "Yatırımcı dediğimiz belirli bir girdiyi alıp kullanan ve belirli bir riski alan, belirli bir üretimi yaparken de uzmanlık ve tecrübesi olması gerekiyor. Bu konuda yapılan işlerle olumlu sonuç bekliyoruz. Herkesin hakkına razı olup alanını tam bilmesi gerekiyor. Sonrasında ise herkes kendi uzmanlığında ve dünyadaki gelişmeleri de takip ederse daha az riskle belirli üretimi de dikkate alarak iyi sonuçlar alabilecektir" dedi.

İzmir Ticaret Odası Başkanı Mahmut Özgener, ekonomi ve demokrasi birliğine vurgu yaparak "Küresel olarak siyasi ve ekonomik konjonktür çok hızlı değişiyor. Ülkelerin ekonomik, sosyal ve çevresel olarak yatırımları çok daha önemli. Demokrasi ve ekonomi arasındaki ilişki sivil toplum ve özel sektöre yatırım yapması görülüyor. Bizler ise sivil toplum ve ekonomi arasında önemli bir köprü görevindeyiz. Demokrasi ve ekonominin karşılıklı ilişkilerinin doğru işletilmesi, hukukun üstünlüğü ve toplumsal yönetimin de şart olduğunu görüyoruz" ifadelerine yer verdi.

TURCAY KILIÇ

Yatırımcılar buluştu

■ Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD), iş ve finans dünyasını üçüncü kez İzmir'de buluşturdu. ESİAD Başkanı Sibel Zorlu, finansmana erişimdeki farklı örneklerin inceleneceği zirvenin yeni açılımlara rehberlik edeceğine inandıklarını söyledi. » 2'de

YATIRIMI KONUŞTULAR

ESİAD Başkanı Zorlu, "2025'in ikinci yarısından itibaren dezenflasyon sürecinin olumlu etkilerini daha net göreceğimizi umuyoruz. Bunun ülkemizde gelir dağılımındaki eşitsizliğin giderilmesine, erozyona uğrayan orta sınıfın yeniden güçlendirilmesine olumlu yansıması olacak" dedi.

■ İZMİR, (AA)

EGE Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD), iş dünyasının üretim-yatırım-finance ekosistemini güçlendirmek amacıyla hayata geçirdiği 'Yatırım Zirvesi'nin üçüncüsünü yaptı. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağhoğlu'nun "Vizyon Konuşması" yaptığı zirvede, K.K.T.C. Başbakan Yardımcısı, Turizm, Kültür, Gençlik ve Çevre Bakanı Fikri Ataoğlu, İzmir Valisi Dr. Süleyman Elban, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Cemil Tugay, İZTO Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez, TUSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, **ESİAD** Yüksek İstişare Konseyi Başkanı **Bülent Akgerman** ve **ESİAD** Yönetim Kurulu Başkanı **Sibel Zorlu** da birer konuşma yaptı. Gün boyu devam eden zirvede; "Birleşme ve Satın Almalar ve Fon Yatırımları", "Sermaye Piyasası İşlemleri ve Halka Arz", "Otomotiv ve Elektrikli Araç Yatırımları" ile "Portföy ve Varlık Yönetimi" başlıklı oturumlar gerçekleştirildi.

ENFLASYON ETKİSİ

ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Sibel Zorlu**, dernek olarak Türkiye'nin önemli bir ihtiyacına katkıda bulunmak ve iş dünyasına farklı açılımlar sunmak amacıyla başlattıkları Yatırım Zirvesi'nin üçüncüsünü gerçekleştirmenin gururunu yaşadıklarını söyledi. Enflasyonla mücadele programıyla iş dünyasının da frene bastığını, bazı yatırım kararlarını askıya aldığını aktaran Zorlu, şöyle konuştu:

BÜYÜMEYİ HIZLANDIRIR

"Hazine ve Maliye Bakanımız Mehmet Şimşek'in belirttiği gibi 2025'in ikinci yarısından itibaren dezenflasyon sürecinin olumlu etkilerini daha net göreceğimizi umuyoruz. Bunun ülkemizdeki gelir

dağılımındaki eşitsizliğin giderilmesine, erozyona uğrayan orta sınıfın yeniden güçlendirilmesine olumlu yansıması olacak. Bu süreçte yapısal reformların devreye girmesi, büyüme hedeflerimize çok daha hızlı ulaşmamızı sağlayacak. Bu süreçte yapısal reformların devreye girmesi, büyüme hedeflerimize çok daha hızlı ulaşmamızı sağlayacak."

REHBERLİK EDECEK

Yüksek faiz oranlarının iş dünyasını olumsuz etkilediğini, hayati sorunlarla uğraşan şirketlerin küresel rekabette kendilerini oyunda tutacak yatırımlardan uzak kaldıklarını aktaran Zorlu, bu ortamda doğru strateji, zamanlama ve yöntemlerle yapılacak yatırımların son derece önemli olduğuna işaret etti. Yatırım Zirvesi'nde finansmana erişimdeki farklı örneklerin incelenmesine dikkati çeken Zorlu, zirvenin yeni açılımlara rehberlik edeceğine inandıklarını aktardı.

ÇILGIN İNSANLAR

■ İZMİR Valisi Süleyman Elban, Türkiye'de yatırım ortamının iyileştirilmesi yönünde çok ciddi çalışmalar yapıldığını söyledi. Elban, yatırımcıları risk alan, çılgın insanlar olarak adlandırdığını belirterek, "Evet doğrudur çünkü yatırımcı olmak zor. Hem zamanı hem sağlığını hem sermayesini hem iş gücünü ortaya koyuyor ve bir sistem üretmeye çalışıyor. O sistemle beraber belli bilgileri kullanarak belli üretimleri yapmaya çalışıyor. Bir ürün elde etmeye çalışıyor" dedi.

RAKİPLERİ GERİDE BIRAKTIK

■ TUSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, Türkiye'nin potansiyeliyle yatırımcılar için cazip bir ülke olduğunu belirtti. "Güçlü bir iç talep, nitelikli ve rekabetçi iş gücü, katma değerli bir sanayi gibi birçok alanda bölgedeki etkili rakiplerimizi geride bırakıyoruz. Nitekim Orta ve Doğu

Avrupa, Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgelerinde 2004-2023 yılları arasında en çok yatırım çeken ikinci ülke konumundayız. Ancak ortak kanaat Türkiye'nin kendine özgü sorunlarının sürdüğü yönünde ki bu da güven ortamını zayıflatıyor, finansman erişimi zorlaştırıyor." diye konuştu.

ESIAD 3. Yatırım Zirvesi İzmir'de başladı

EGE Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (**ESIAD**) tarafından üçüncüsü düzenlenen Yatırım Zirvesi İzmir'de bir otelde başladı.

Zirvenin açılış töreninde konuşan KKTC Başbakan Yardımcısı Fikri Ataoğlu, KKTC'de Türkiye'den gelen ve içme suyu olarak kullanılan suyu aynı zamanda sulama suyu olarak da kullanmaya başlayacaklarını, bunun tarım için çok önemli olduğunu söyledi.

KKTC'de turizm, eğitim ve inşaat sektörlerinin de ülkeye çok büyük katma değer kazandırdığını kaydeden Ataoğlu, "Küçük bir ülkeyiz belki ama o küçük ülkede elbette yapılabilecek olan ne varsa yapılan bu çalışmaları yapıyoruz." dedi.

Toplantıda konuşan İzmir Valisi Süleyman Elban ise Türkiye'de yatırım ortamının iyileştirilmesi yönünde çok ciddi çalışmaların yapıldığını söyledi.

TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan da konuşmasında ekonomi yönetimindeki istikrarlı yapı sayesinde enflasyon ile mücadelede bir miktar başarı elde edildiğini ancak enflasyonun hedeflenen seviyelere gerilemediğini söyledi.

ESIAD Yönetim Kurulu Başkanı **Sibel Zorlu** da dernek olarak Türkiye'nin önemli bir ihtiyacına katkıda bulunmak ve iş dünyasına farklı açılımlar sunmak amacıyla başlattıkları yatırım zirvesinin üçüncüsünü gerçekleştirmenin gururunu yaşadıklarını söyledi.

Yüksek faiz oranlarının iş dünyasını olumsuz etkilediğini, hayati sorunlarla uğraşan şirketlerin küresel rekabette kendilerini oyunda tutacak yatırımlardan uzak kaldıklarını aktaran Zorlu, bu ortamda doğru strateji, zamanlama ve yöntemlerle yapılacak yatırımların son derece önemli olduğuna işaret etti.

Zorlu, enflasyonla mücadele programı ile iş dünyasının da frene bastığını, bazı yatırım kararlarını askıya aldığını aktardı. (aa)

BAŞKAN CEMİL TUGAY'DAN HÜKÜMETE SERT YATIRIM TEPKİSİ

İZMİR'e yatırımlar konusunda merkezi hükümeti hedef alan Başkan Cemil Tugay, "Adeta belediyenin sırtına binilmiş, nereden engelleriz, nereden kaynaklarını kısıtlarız diye çalışıyorlar. İzmir'i sevmiyorlar" dedi.

>> Kemal ÖZKURT'un haberi 6. sayfada

Başkan Tugay'dan sert tepki: İZMİR'İ SEVMİYORLAR!

Başkan Tugay, "Yatırım konusunda belediye yapsın deniliyor. Belediye yapsın ama nereden engelleriz, nereden kaynaklarını kısıtlarız diye çalışıyorlar. İzmir'i sevmiyorlar" diye konuştu

KEMAL ÖZKURT

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Cemil Tugay, **ESİAD** 3'üncü Yatırım Zirvesi çıkışında gazetecilerin sorularını yanıtladı. İzmir'e yatırımlar konusunda merkezi hükümeti hedef alan Başkan Tugay, hükümetin daha çok eğitim alanına yatırım yaptığını fakat İzmir'in başta trafik ve İzmir Limanı'na yatırımların yetersiz olduğunu belirtti. İzmir'in hükümet tarafından baskı altında olduğunu sözlerine ekleyen Başkan Tugay, "Yatırım konusunda belediye yapsın deniliyor. Belediye yapsın ama adeta belediyenin sırtına binilmiş, nereden engelleriz, nereden kaynaklarını kısıtlarız diye çalışıyorlar. İzmir'i sevmiyorlar" dedi.

İZMİR LİMANI ÖLÜYOR

İzmir Limanı'nın her geçen gün daha kötüye gittiğini fakat herhangi bir çaba gösterilmediğini belirten Tugay, "Hükümet kanadından yapılan yatırımlar genellikle eğitim ağırlıklı. Hükümetin İzmir'de yaptığı bazı harcamalar doğal olarak olması lazım. Bunlar en çok okul yapımı ile ilgili. Ancak bizim trafik sorunumuz var, ikinci çevre yolu projelendirildi. Biz de belediye başkanlığına başladığımızdan beri bunu talep ettiğimiz söylüyoruz. Hamza Dağ adayken çevre yolunun ne kadar önemli olduğunu ve hükümeti böyle yapacağını söyledi. Bugün bununla ilgili samimi bir çalışma görmüyoruz. İzmir Limanı ölüyor. Her geçen yıl ciddi kapasite azalması yaşıyor. Limanın eskimesi

olan altyapısının düzeltilmesi ve yenilenmesi lazım. Önün ötesinde navigasyon kanalı yapılması lazım. Bunlarla ilgili hiçbir çaba yok" diye konuştu. İzmir'e baskı yapıldığını belirterek İZBAN konusuna da değinen Başkan Tugay, "İZBAN'da belediyeyi sorumlu tutuyor insanlar ancak TCDD'de alt yapı ve çalışması ile ilgili sorumluluk. TCDD geçmişte buna kaynak ayırmadığı gibi bu yıl yüzde 300 hat kullanımına zam yaptı. Bununla ilgili belediyeden para alıp yatırım kullanmaya çalışıyor. Çandarlı Limanı İzmir'in en önemli projelerinden biri.

Ancak kötü bir imalatla başladığı için şu an bir çalışma yok. Aliğa'da 17 özel liman hızla büyüyor. Türkiye'nin en büyük limanları olma yolunda ilerliyorlar. Ben gurur duyuyorum kentte böyle bir gelişme yaşandığı için. Yatırım konusunda belediye yapsın deniliyor. Belediye yapsın ama adeta belediyenin sırtına binilmiş, nereden engelleriz, nereden kaynaklarını kısıtlarız diye çalışıyorlar. İzmir'i sevmiyorlar. İzmir çağdaş, aydın, hukuk devleti olsun diyen insanların kenti olduğu için sevmiyorlar. Görkemli binaları kendilerine yapıp yaşarken ülkedeki insanla-

rın sefaleti görmek istemiyorlar. Bu konuda en fazla eziyet edilen kent İzmir. İzmir halkı onurludur. Büyükşehir'in tüm çalışanları ile kentine sahip çıkmak için üzerine düşenin fazlasını yapacaktır. Bu dönem arkadaşlarımız ile biz elimiz yüreğimizde tüm becerimiz ile sahada olacağız. Körfezi de temizleyeceğiz. Trafikle ilgili sorunları da çözeceğiz, sosyal konutları da yapacağız, yapmadıkları Karşıyaka stadını da, yolları da yapacağız. Önümüzde ne kadar engel çıkarırlarsa çıkarsınlar bizi durduramayacaklar. Kimse asla başını önüne eğmesin" dedi.

TEKNOLOJİ VE İNOVASYONA DAYALI ÜRETİM ÖNEMLİ

ESİAD tarafından 3'üncüsü düzenlenen Yatırım Zirvesi'nde konuşan **ESİAD** Başkanı **Sibel Zorlu**, teknoloji ve inovasyona dayalı katma değerli üretimin önemine dikkat çekti. >> **Kemal ÖZKURT'un 10. sayfa**

Türkiye'nin yatırım ortamı İzmir'de değerlendirildi

ESİAD tarafından 3.'sü düzenlenen Yatırım Zirvesi'nde iş dünyası temsilcileri, akademisyenler ve kamu yetkilileri bir araya gelerek İzmir'in üretim ve yatırım ekosistemini ele aldı

KEMAL ÖZKURT

Elvan Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD) tarafından, iş dünyasının üretim, yatırım-finansman ekosistemini güçlendirmek için düzenlenen 'ESİAD Yatırım Zirvesi' bu yıl üçüncü kez kapılarını açtı. Hyatt Regency İzmir İstinye-park'ta yapılan zirveye, KİTC Başkanı Yardımcısı, Turizm, Kültür, Gençlik ve Çevre Bakanı Fikri Atılgül, İzmir Valisi Dr. Süleyman Elban, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Cemil Tugay, İzmir Ticaret Odası (İZTO) Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez, Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Başkanı Orhan Turan, ESİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı **Bülent Akçam**, ESİAD Başkanı **Sibel Zorlu**, oda ve borsa temsilcileri ve iş dünyası katıldı.

HERKES HAKKINA RAZI OLMALI

Yatırımcıların güncel gelişmeleri takip ederek uzman oldukları alanlara ilerlemeleri gerektiğini vurgulayan Vali Elban, "Yatırımcı olduğunuz, belli bir risk alanı, belli bir

yatırım yarın ve sonunda da bir ürün üretin kişi olarak kabul ediliyor. Dolayısıyla bu kişilerin belli bir uzmanlığı, bu konuda belli bir tecrübesi ve birikimi oluyor. Her alanın tamamı olarak tanımlanması ve herkesin hakkına razı olması gerektiğini düşünüyoruz. Herkes, kendi uzmanlığında, kendi alanıyla ilgili tüm dünyadaki gelişmeleri doğru takip ederse, yatırım ortamını daha az risk olarak daha verimli ürünler yaparak ve tabii teknolojiyi, dünyadaki bilimsel gelişmeleri doğru takip ederek daha iyi sonuçlar alabileceğini düşünüyoruz" şeklinde konuştu.

YATIRIM YAPMAK İSTEYENLERE DESTEK

İzmir'de yatırım yapmak isteyen iş insanları ve sivil toplum kuruluşlarına her türlü desteği vereceğini belirten Başkan Tugay, "Şehrimizin çok değerli iş insanla-

ryla, onların sivil toplum kuruluşlarıyla bir araya geldiklerinde çok iyi niyetli olduklarını ve gerekten hem şehir için hem de ülkesi için çalışan insanlar topluluğu oldukları. Desteklenmeleri gerektiğini kesinlikle düşünüyorum. O yüzden İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı olarak, İzmir'de yatırım yapmak isteyen, üretimin

DAHA SIKI POLİTİKALARA İHTİYAÇ VAR

Ekonomik kalkınmanın sağlanması için köklü ve yapısal reformların ivedilikle hayata geçirilmesinin çok önemli olduğuna ifade eden Turan, "Ekonomi yönetiminizin son dönemlerdeki sıkı politikaları sayesinde enflasyon ile mücadelede bir miktar başarı elde ettik. Bu dönemde enflasyon beklentilerinde ve hizmet enflasyonunda yavaş yavaş kısımlar kontrol altına alındı ve enflasyonla mücadele konusunda toplumsal mutabakat oluşturulmuş olumlu görüyoruz. Ancak enflasyon rakamlarının hedeflenen seviyeye gerilemiş olması, bu süreçte hayata yer bırakmıyor. Erken gö-

recerimiz bir faz indiririz, bu süreçte yakalandığımız başarıları zedelememesine ve sürecin uzamasına neden olabilir. Bunun maliyetini, özellikle sanayi tarafında hem yüksek finansman giderleri hem de talebin yavaşlaması açısından hissetmeye başladıkça, sürecin doğru yönetilmesinde çok dikkatli olmalıyız. Özellikle mali politikaların süreci daha iyi eşik etmesini sağlıyoruz. Bu anlamda kamu harcamalarının daha sıkı kontrol edilmesi ve daha verimli alanlara aktarılması, kayıt dışı ekonomiyle mücadele için çok daha güçlü yapılmaya öncelikli olarak indirilmesi" dedi.

SANAYİLEŞMEYE UYGUN VERGİ SİSTEMİ

Türkiye ve İzmir'in yatırım ortamına ilişkin rakamları paylaşarak, yatırımları artıracak önerilerde bulunan Özgener, "Çikarımızda son dönemdeki yüksek enflasyon, finansman maliyetlerindeki artış ve dövizdeki dalgalanmalara rağmen son 12 yılda yatırımcı güveni önemli ölçüde arttı. Bu artışa paralel olarak İzmir'in büyüme potansiyelinin güçlendiğini düşünüyoruz. İzmir, gelişen sektörleri ve potansiyelyle stratejik anlamda öncelikli bir şehir olarak yatırım-

cılar tarafından tercih edilmektedir. İzmir, son dönemde özellikle otomotiv, makine ve metal sektörlerinde ciddi bir yatırım arışı göstermiştir. Ancak bu yatırımları artırabilmek için vergi düzenlemeleri, yatırım teşvikleri, yerel yönetimlerin desteği ve altyapı projeleri gibi unsurları daha verimli hale getirmesi gerekmektedir. Sanayileşmeye uygun vergi sistemi ve teşviklerin artması, İzmir'in yatırımcılar için daha cazip bir hale gelmesini sağlayacaktır" dedi.

ZİRVE YENİ AÇILIMLARA REHBERLİK EDECEK

Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünün ve kişi başına düşen milli gelirin artmasının yolunu teknoloji ve inovasyona dayalı katma değerli üretimden ve verimlilikten geçtiğini belirten Zorlu, "Bu çerçevede, bilim-teknoloji-üretim-yatırım ekosisteminin oluşturulması son derece önemli. Ne yazık ki finansmana erişim ve yüksek maliyetler bu hedeflere ulaşmanın önündeki en büyük engeller arasında. Sermaye ihtiyacı içinde olan firmaların değer yaratmasında sıkıntıları yaşıyoruz. Yüksek faiz oranları iş dünyasını olumsuz etkiliyor. Yüzde 50'yi bulan faiz

oranlarıyla yatırım yapmak neredeyse imkânsız. Öte yandan yüksek enflasyonun devam ettiği ortamda sermayeler ve şirket karlılıkları eriyor. Bu kadar hayati sorunlarla uğraşan şirketler, küresel rekabette kendilerini oysunda tutacak yatırımlarında zorluk yaşıyorlar. Bu noktada doğru strateji, doğru zamanlama ve doğru yöntemler ile yapılacak yatırımlar son derece önemli. İşte bugün ESİAD'ın Yatırım Zirvesi'nde yapılacak değerlendirmelerin, finansmana erişimdeki faktörlerin, yeni açılımlara rehberlik edeceğine inanıyoruz" diye konuştu.

sıkıntıları yaşıyoruz. Ama onun dışında bir siyasi baskı altında olduğumuzu tekrar burada söylemek isterim. Çünkü için doğru-su bu ama biz de her türlü şart altında çaba göstermeye devam edeceğiz. İzmir'in planlaması için katılımcı bir planla-

ma ajansı yapısını kuracağız ve bu ajans üzerinden İzmir'in her türlü potansiyelini daha doğru değerlendirmek için çaba göstereceğiz. Bu konuda bana inanım ve güvenin. Bu yönde çok önemli mesafeler aldık" ifadelerini kullandı.

Burak Dağlıoğlu: Dünyadaki yatırımların yüzde 1'e yakın bir payını alıyoruz

Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağlıoğlu, "Biz 2002'ye kadar dünyadaki yatırımların kabaca binde 2'sini alırken, artık yüzde 1'e yaklaşmış bir payımız var." dedi. Dağlıoğlu, Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneğinin (ESİAD) İzmir'de düzenlediği 3. Yatırım Zirvesi'nde yaptığı sunumda, dünya genelinde uluslararası doğrudan yatırımların 2008'den sonra gelişmekte olan ülkelere doğru yoğunlaştığını söyledi. Türkiye'nin doğrudan yatırımlar konusunda Orta Avrupa, Doğu Avrupa, Kuzey Afrika ve Orta Doğu'yu kapsayan coğrafyadaki ülkelerle rekabet ettiğini belirten Dağlıoğlu, Türkiye'nin bu coğrafyada son 20 yıllık dönemde yüzde 9,8'lik payla en fazla yatırımcı çeken ikinci ülke olduğunu anılatı. Sanayi, gıda, tarım ve hizmetler sektöründeki yatırımlarda Türkiye'nin bu coğ-

Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağlıoğlu, "Biz 2002'ye kadar dünyadaki yatırımların kabaca binde 2'sini alırken, artık yüzde 1'e yaklaşmış bir payımız var." dedi.

rafyada açık ara lider konumda olduğunu, hizmetler sektöründe daha çok yatırım çekme imkanının bulunduğunu dile getiren Dağlıoğlu, Türkiye'nin imalat sanayi yatırımlarını son on yılda önceki on yıla göre 4 katın üzerinde artırdığına işaret etti. Türkiye'nin 2003'ten bu yana yak-

laşık 270 milyar dolar civarında yatırım aldığını belirten Dağlıoğlu, sözlerini şöyle sürdürdü: "Önceki döneme nominal olarak bakmak yanıltabilir bizi. Biz dünyadaki pastadan ne kadar aldığımıza bakalım. Çünkü dünyada da o yıllarda nominal değerler daha düşüktü. Biz 2002'ye

kadar dünyadaki yatırımların kabaca binde 2'sini alırken, artık yüzde 1'e yaklaşmış bir payımız var. Yani performansımızı 5 kat artırdığımızı söyleyebiliriz ve bu dönemde çektiğimiz yatırımlar bizim cari açığımızın yüzde 40'ını finanse etmiş."

BYD'nin yatırım kararı

En fazla yatırım çeken sektörün finans olduğunu, imalat, enerji, toptan ticaret ve perakendenin bu sektörü takip ettiğini anlatan Dağlıoğlu, uluslararası şirketlerin 2006-2021 döneminde istihdamın yüzde 8,8'ini, ihracatın yüzde 30'unu gerçekleştirdiğini söyledi. Türkiye'ye gelmeyi planlayan uluslararası yatırımcılar için yer seçme hizmeti sunduklarını dile getiren Dağlıoğlu, şöyle

konuştu: "Yatırımcıyla beraber çalışıp, onların önceliklerini, paradigmalarını, parametrelerini anlayıp, kendilerine Türkiye ile ilgili sunum yapıyoruz. Yatırımcının talebi doğrultusunda farklı şehirlerdeki çalışmalara odaklıyoruz. İşte yakın zamanda komşu şehirde BYD'nin bir yatırım kararı oldu. Bunun gibi süreçler neticesinde güzel yatırım projelerini duyuyoruz. İzmir ve Manisa'da özellikle Japonya, İtalya, Romanya, İspanya gibi ülkeler tarafından ciddi bir yoğunlaşma olduğunu da görüyoruz. Otomotiv sektörü, otomotiv yan sanayi, yenilenebilir enerji ekipmanları, makine, tarım teknolojileri, enerji ekipmanları gibi alanlarda da çok yoğun bir yatırımcı ilgisi olduğunu görüyoruz." ●İSTANBUL-AA

Merkez indirim kapı araladı tahminler değişti

Merkez Bankası kasım ayında faizi 8'inci defa yüzde 50 seviyesinde sabit tutarken, karar metninde daha güvercin mesajlar verdi. TCMB'nin kararı sonrası yabancı kurumlar faiz indirim tahminlerini revize etti. **Morgan Stanley, Merkez Bankası'nın faiz kararının ardından tahmininde değişikliğe giderek, ilk faiz indirimi tahminini Ocak 2025'ten Aralık 2024'e çekti. Deutsche Bank da TCMB'nin aralık ayında faiz indirmesi olasılığının yüksek olduğunu belirtti.**

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) ekim ayı faiz kararını açıkladı. Ekim ayında açıkladığı son faiz kararında, faizi üst üste 8. kez yüzde 50 seviyesinde sabit bırakan TCMB Para Politikası Kurulu'nun, kasım ayında alacağı faiz kararı yabancı kurumlar tarafından da yakından takip ediliyordu. Merkez Bankası karar metninde oldukça güvercin mesajlar verdi. Yabancı kurumlar TCMB'nin

kararı sonrası indirim tahminlerini revize etti. TCMB Para Politikası Kurulu (PPK), önceki aya göre enflasyon görünümünde daha yumuşak bir ton benimsedi. ABD'li yatırım bankası Morgan Stanley, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın faiz indirim döngüsüne ilişkin tahminlerinde değişikliğe gitti. Morgan Stanley, raporda faiz indirim beklentisini öne çektiğini ifade etti.

Raporda, Kasım ayında beklenmedik bir enflasyon artışı yaşanmaması, kamu ücret ve fiyat politikalarında veya döviz kuru oynaklığında kayda değer bir değişiklik olmaması durumunda, Aralık ayında ölçütlü bir faiz indiriminin gerçekleştirilebileceği belirtilerek "Daha yumuşak bir ton ve örtülü reel faiz yönlendirmesi, Merkez Bankası'nın gerçekleşen ve beklenen enflasyondaki düşüşe paralel faiz indirimlerine başlamaya hazırlandığı sinyali veriyor. İlk faiz indirimi beklentimizi Ocak ayından Aralık aya çekti, ancak yine de sıkı bir para politikası duruşunun devam edeceğini öngörüyoruz" denildi. Deutsche Bank da Para Politikası Kurulu'nun güvercin bir duruşa doğru kayması sinyali vererek yakın gelecekte, muhtemelen aralık ayından itibaren, olası faiz indirimlerine işaret ettiğini savundu. "İzlenecek temel faktörler arasında başta hizmet enflasyonu olmak üzere gelecek enflasyon verileri ve yerel para biriminin istikrarı yer alıyor" diyen Deutsche Bank, "TCMB aralık ayında açıkça faiz indirimi sinyali vermemiş olsa aralık ayında faiz indirimlerine başlama ihtimalinin nispeten yüksek olduğunu düşünüyoruz" ifadelerini kullandı. -EKONOMİ SERVİSİ

ret ettiğini savundu. "İzlenecek temel faktörler arasında başta hizmet enflasyonu olmak üzere gelecek enflasyon verileri ve yerel para biriminin istikrarı yer alıyor" diyen Deutsche Bank, "TCMB aralık ayında açıkça faiz indirimi sinyali vermemiş olsa aralık ayında faiz indirimlerine başlama ihtimalinin nispeten yüksek olduğunu düşünüyoruz" ifadelerini kullandı. -EKONOMİ SERVİSİ

ret ettiğini savundu. "İzlenecek temel faktörler arasında başta hizmet enflasyonu olmak üzere gelecek enflasyon verileri ve yerel para biriminin istikrarı yer alıyor" diyen Deutsche Bank, "TCMB aralık ayında açıkça faiz indirimi sinyali vermemiş olsa aralık ayında faiz indirimlerine başlama ihtimalinin nispeten yüksek olduğunu düşünüyoruz" ifadelerini kullandı. -EKONOMİ SERVİSİ

CİTİ: ARALIKTA İNDİRİM MASADA KALMAYA DEVAM EDECEK

ABD'nin büyük bankalarından Citi tarafından Merkez'in faiz indirimi tahminine dair dün yayımlanan raporda da Aralık ayında faiz indirimi için zemin hazırlandığı belirtilmişti. Açıklamada "Para Politikası Kurulu'nun iç talebin dezenflasyon sürecini daha çok desteklediği, hizmet enflasyonunun daha net iyileşme işaretleri gösterdiği yönündeki değerlendirmesi, maliye ve para politikası arasındaki koordinasyonun arttığına ilişkin söylemler birleştiğinde Aralık ayında faiz indiriminin masada kalmaya devam ettiğine işaret ediyor" ifadesi yer aldı.

BOFA: ALAN VAR ACİLİYET YOK

Bank of America ekonomistleri, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın aralık ayında faiz indirim kararı için alan olduğunu belirtti. Zümrüt İmamoğlu liderliğindeki BofA Securities ekonomistleri, Türkiye'nin Aralık ayında politika faizlerini indirmesi için yer olduğunu, ancak düşük işsizlik seviyeleri ve enflasyondaki yukarı yönlü sürprizlerin göz önüne alındığında faiz indiriminde "aciliyet olmadığını" yazdı. BofA'nın temel senaryosunda Kasım enflasyonunun yüzde 2'nin altında kalması ve verilerin hizmet fiyatlarındaki artışın daha da yumuşadığını göstermesi durumunda, Aralık ayında 200 ile 250 baz puanlık indirim mümkün olduğu belirtildi. BofA, Aralık ayında bir faiz indirimi olması durumunda, özellikle aşırı ücret artışının daha yüksek olması halinde, Ocak ayında TCMB'nin pas geçme olasılığının da olduğunu söyledi. Banka ekonomistleri TCMB'nin her toplantıda faiz indirimine gitmesine gerek olmadığını, para politikası duruşunun sıkılaşmadan sıkı kalmasını sağlamak için faiz indirimleri ve makro ihtiyatı tedbirlerin bir karşımı olabileceğini söyledi. BofA'ya göre düşük cari açık ve düşük petrol fiyatları Türkiye'ye desteklemeye devam edecek ve TCMB'nin daha rahat gevşemesine olanak sağlayacak.

UBS: ENFLASYON İLİMLİLƏŞİRSƏ YÜZDE 47,5 DÜŞÜRME DEĞERLENDİRİLEBİLİR

UBS, TCMB'nin aralık ayında 250 baz puanlık bir gevşeme ile politika faizini yüzde 47,5'e kadar gevşetmeyi düşünebileceğini, ancak kendilerinin şimdilik faiz indirimlerinin Ocak ayında başlaması yönündeki beklentilerini koruduklarını bildirdi. Stratejist Georgy Kovacs Aralık ayında indirim ihtimaline dikkat çekerek Ocak ayı indirim senaryosunu değiştirmede. Açıklamada "Bankanın yeni yönlendirmesi faiz indirimlerinin yakında başlayabileceğini gösteriyor. Karar sonrası yapılan değerlendirme, enflasyon görünümü konusunda daha yapıcı görünüyor. Aralık ayında faiz indirimi bir olasılık ancak kesin görünmüyor. 4 kritik başlık olan Kasım enflasyon rakamı, yeni aşırı ücret, enflasyon beklenti anketi ve 2025 bütçesi takip edilecek. Eğer gelen veriler, enflasyonun ve enflasyon beklentilerinin ilimliliğini gösterirse Merkez Bankası Aralık ayında politika faizini 250 baz puanı indirime yüzde 47,5'e düşürmeyi değerlendirebilir" ifadelerine yer verdi.

TÜSİAD BAŞKANI: ERKEN BİR İNDİRİM SÜRECİN UZAMASINA NEDEN OLABİLİR

Ege Sanayicileri ve İş insanları Derneği (ESİAD) tarafından İzmir'de düzenlenen 3'üncü Yatırım Zirvesi'nde konuşan TÜSİAD Başkanı Orhan Turhan, "Ekonomi yönetiminin son dönemdeki istikrarlı politikaları sayesinde, enflasyon ile mücadelede bir miktar başarı elde ettik. Bu dönemde enflasyon beklentilerinde ve hizmet enflasyonundaki katılın, yavaş yavaş kırılmaya başlaması ve enflasyonla mücadele konusunda, toplumsal mutabakat oluşmasını, olumlu görüyoruz" dedi. Dünya Gazetesi'nde yer alan habere göre Turhan açıklamasına şöyle devam etti: "Ancak, enflasyon rakamlarının hedeflenen seviyelere gerilememiş olması, bu süreçte hataya pay bırakmıyor. Erken göreceğimiz bir faiz indirimi, bu süreçte yakaladığımız başarıların zedelenmesine ve sürecin uzamasına neden olabilir. Bunun maliyetini, özellikle sanayi tarafında, hem yüksek finansman giderleri, hem de talebin yavaşlaması açısından hissetmeye başlamışken, sürecin doğru yönetiminde çok dikkatli olmalıyız. Enflasyonla mücadele, şimdiye kadar temel olarak, para politikası kanalıyla yapıldı. Bu alanda atılan doğru adımların olumlu etkisini görmüş olsak da, önümüzdeki yıl hedeflenen yüzde 21'lik enflasyona ulaşmak için, mevcut politikalarla fazlası gerekebilir."

Orhan Turhan

GOLDMAN SACHS: DEĞİŞİKLİK ŞAŞIRTICI DEĞİL

Goldman Sachs bankasının beklendigi gibi faizleri değiştirmede anı ancak yönlendirmesinin daha güvercin olduğunu belirtti. Kurum analistleri Başak Edizli ve Clemens Graf TCMB'nin enflasyon beklentilerinin iyileştiği söylemini hatırlatarak "Bankanın enflasyon konusundaki değerlendirmeleri tahminlerimizle paralel. Sözü yönlendirmede değişiklik de şaşırtıcı değil. Ocak ayında 100 baz puanlık ufak bir indirim beklentimizi koruyoruz. Yıl sonu enflasyon tahminimiz TCMB'nin tahmininde olduğu gibi yüzde 44. Bu, Kasım ve Aralık'ta yüzde 1,5 aylık enflasyon demek, bunun gerçekleştiğini düşünüyoruz" ifadelerine yer verdi. Notta TCMB'nin indirimlere başlamadan önce enflasyonun tahminlerini indirdiğini görmek isteyeceği belirtildi. Bankanın gelecek çeyreklik dönemlerde de kısıtlayıcı para politikası duruşunu sürdürmesi gerekeceği ifade edildi.

JP MORGAN KARARIN ARDINDAN TL POZİSYONUNU SINIRLADI

JP Morgan yaklaşan parasal gevşeme döngüsü öncesinde Türk lirasında uzun pozisyonda kalmaya devam etse de pozisyonlarının büyüklüğünü yarıyor. Kurum, Türk tahvillerinde de piyasa üzeri getiri pozisyonunu koruyor. JP Morgan analistleri Anezka Hristova, Michael Harrison ve Cameron Smith 21 Kasım'da yayımladıkları notta, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın Aralık ayındaki toplantısında faiz indirim ihtimalinin arttığına ve gelişmekte olan piyasalar için artan risklere işaret ederek, "Döviz tarafında uzun pozisyonları daha küçük boyutlu alarak ve tahvillerde vadeyi kısaltarak alım yönü pozisyonlarımızı azaltmanın ihtiyacı olduğunu düşünüyoruz" dediler.

MERKEZ'DEN GÜVERCİN MESAJLAR SONRASI SADELEŞME ADIMI

TCMB'nin, Resmi Gazete'nin dünki sayısında "Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" ile ilgili duyurusuna göre, Merkez Bankası, artan TL mevduatı payını göz önünde bulundurarak bazı sadeleşme adımlarını atılmasına karar verdi. TL mevduatı hesaplarına uygulanan zorunlu karşılık oranları ile yabancı para (YP) mevduat için TL cinsinden tesis edilmesi gereken zorunlu karşılık oranı değiştirildi. Buna göre, kısa vadeli TL mevduatı yüzde 15 olan oran yüzde 17'ye çıkarılırken, YP mevduatı için TL tesis oranı da yüzde 5'ten yüzde 4'e indirildi. Zorunlu karşılıklar, 6 Aralık 2024'te tesis edilecek. Tüzel kişi TL mevduatı payı hedefi kaldırdı. Kurumun TL mevduatı (KGM) TL'ye geçişine ve yenilenmesine ilişkin toplam hedef de yüzde 75'ten yüzde 70'e indirildi.

İZMİR VE MANİSA'YA YABANCI YATIRIMCI İLGİSİ

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği'nce (ESİAD) üçüncüsü düzenlenen

Yatırım Zirvesi, iş dünyasını bir araya getirdi. Zirvede konuşan Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağlıoğlu, "İzmir ve Manisa'da özellikle Japonya, İtalya, Romanya, İspanya gibi ülkeler tarafından ciddi bir yoğunlaşma olduğunu görüyoruz. Otomotiv sektörü, otomotiv yan sanayi, yenilenebilir enerji ekipmanları, makine, tarım teknolojileri, enerji ekipmanları gibi alanlarda da çok yoğun bir yatırımcı ilgisi var" dedi.

Vali Süleyman Elban da şunları söyledi: "Türkiye'de yatırım ortamının iyileştirilmesi yönünde çok ciddi çalışmalar yapılıyor."

Büyükşehir Belediye Başkanı Cemil Tugay, "İzmir'de yatırım yapmak isteyen herkesin yanındayım" diye konuştu. İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, "Ülkemizin geleceğine ve potansiyeline inanıyoruz" ifadesini kullanırken ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı

Sibel Zorlu, Çinli şirketlerin özellikle İzmir-Manisa aksına yatırım yapmasını kendilerini heyecanlandırıldığını belirtti.

'Faizde erken indirim süreci uzatacaktır'

TÜSİAD
Başkanı
Orhan
Turan

MERKEZ Bankası'nın faiz kararına dair tartışmalar sürerken iş dünyası erken bir indirim kararının süreci zedeleyeceğinden endişe duyuyor. Türk Sanayici ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Başkanı Orhan Turan, Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) tarafından İzmir'de düzenlenen 3'üncü Yatırım Zirvesi'nde yaptığı konuşmada bu konuya değinerek "Enflasyon rakamlarının hedefle-

nen seviyelere gerilememiş olması, bu süreçte hataya pay bırakmıyor. Erken göreceğimiz bir faiz indirimi, bu süreçte yakaladığımız başarının zedelenmesine ve sürecin uzamasına neden olabilir. Bunun maliyetini, özellikle sanayi tarafında, hem yüksek finansman giderleri hem de talebin yavaşlaması açısından hissetmeye başlamışken, sürecin doğru yönetiminde çok dikkatli olmalıyız" dedi. (SÖZCÜ)

◆ **ESİAD** 3'üncü Yatırım Zirvesi'nde firmaların küresel rekabette kendilerini oyunda tutabilmek için 'Doğru strateji, doğru zamanlama ve doğru yöntemler' ile yapılacak

İş dünyasından '3 doğru' uyarısı

BERFİN YAKUT

Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD), iş dünyasının üretim, yatırım ve finansman ekosistemini güçlendirmek amacıyla 3'üncü Yatırım Zirvesi'ni İzmir'de gerçekleştirdi. Zirvede İzmir Valisi Sayın Dr. Süleyman Elban, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı (İzBB) Dr. Cemil Tugay, ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Siber Zorlu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Başbakan Yardımcısı ve Turizm Kültür Gençlik ve Çevre Bakanı Fikri Ataoğlu, ESİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı **Bülent Akgerman**, TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, İzmir Ticaret Odası (İZTO) Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, TÜR-KONFED Başkanı Süleyman Sönmez, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağhoğlu ve iş dünyası temsilcileri yer aldı. Zirvede iş dünyasının geleceği masaya yatırılarak, doğru yatırımların nasıl yapılması gerektiği, dijital dönüşümün önemine ve enflasyonla mücadele konularına değinildi.

Zorlu: Doğru stratejiyle yapılacak yatırımlar önemli

ESİAD 3'üncü Yatırım Zirvesi'nde yapılacak değerlendirmelerin, finansmana erişimdeki farklı örneklerin, yeni açılımlara rehberlik edeceğini belirten Zorlu, Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünün ve kişi başına düşen milli gelirin artmasının yolu teknoloji ve inovasyona dayalı katma değerli üretimden ve verimlilikten geçtiğini söyledi. Bu çerçevede, bilim-teknoloji-üretim-yatırım ekosisteminin oluşturulması son

✓ **ESİAD 3'üncü Yatırım Zirvesi'nde yapılacak değerlendirmelerin, finansmana erişimdeki farklı örneklerin, yeni açılımlara rehberlik edeceğini belirten Zorlu, Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünün ve kişi başına düşen milli gelirin artmasının yolu teknoloji ve inovasyona dayalı katma değerli üretimden ve verimlilikten geçtiğini söyledi**

derece önemli olduğunu vurgulayan Zorlu, "Finansmana erişim ve yüksek maliyetler bu hedeflere ulaşmanın önündeki en büyük engeller arasında. Sermaye ihtiyacı içinde olan firmaların değer yaratmasında sıkıntılar yaşıyor. Yüksek faiz oranları iş dünyasını olumsuz etkiliyor. Yüzde 50'yi bulan faiz oranlarıyla yatırım yapmak neredeyse imkansız. Öte yandan yüksek enflasyonun devam ettiği ortamda sermayeler ve şirket karlılıkları eriyor. Bu kadar hayati sorunlarla uğraşan şirketler, küresel rekabette kendilerini oyunda tutacak yatırımlardan uzak kalıyorlar. Bu noktada doğru strateji, doğru zamanlama ve doğru yöntemler ile yapılacak yatırımlar son derece önemli" diye konuştu.

Elban: Yatırımcı, bilimsel gelişmeleri iyi takip etmeli

Açılıştaki konuşan Dr. Elban, "Yatırımcılık risk alan, çılgın, maceracı insan olarak adlandırılır, doğru. Çünkü yatırımcı olmak zor. Zamanını, sağlığını, sermayesini ortaya koyup, üretmeye

çalışıyor. Son dönemde ekonomi kanallarında herkes yatırımcı diye değerlendiriliyor. Ama yatırımcı dediğimiz belli bir girdiyi kullanan, riski alan, sonunda ürün üreten kişi. Dolayısıyla bu kişilerin uzmanlığı ve tecrübesi oluyor. Yapılan işlerden olumlu sonuç bekliyoruz. Onun için her alanın tam olarak tanımlanması gerekiyor. Herkes kendi alanıyla ilgili gelişmeleri doğru takip ederek, daha az risk alarak, daha verimli üretimler yapılarak teknolojiyi takip ederek daha iyi sonuçlar alacağını düşünüyorum. Ucuz ve temiz enerji konusunda Çin otomotiv sanayiinde liderliği ele geçirdi, Avrupa yenildi. Avrupa daha ucuz ve temiz enerji kullanan otomotiv sektörüne yatırım yapmadıkça üstünlük Çin'de. O yüzden yatırımcı bilimsel gelişmeleri ve üstünlüğü iyi takip etmek durumunda" ifadelerinde bulundu.

Tugay: İzmir'e yatırım yapmak isteyen herkesin yanındayım

Tugay, "Türkiye büyüsün diye çok uğraşıyor, kamu eliyle çok

büyük yatırımlar yapıyor, büyük paralar harcıyor, hatırı sayılır bir yabancı sermaye de Türkiye'ye gelmiş durumda. Küçük bir ekonomimiz var diyemeyiz, ihracatımız iyi ama halkımız fakir, insanlarımız yoksul, yoğun şekilde adaletsizliklere maruz kalıyoruz. Buna gözümüzü kulağımızı kapatacak mıyız, yoksa geçenlerde Selçuk'ta hayatını kaybeden 5 çocukta olduğu gibi açlıkla sefaletle, insanlık onuruna yakışmayacak şekilde kaybına göz mü yumacağız. Sorumlu bakan yerel yönetimlere suç atmaya çalıştı, Sayın Cumhurbaşkanı bu durumu düzeltti. Bakanlıktan o kapıya 18 kere gidip, kurtarılmıyorsa bakanlık sorumludur dedi. Bu olayları vicdanımızla değerlendirmek, adaletsizliklere izin vermemek zorundayız" dedi. Tugay, şehirdeki iş insanlarının desteklenmesi gerektiğini belirterek, "Belediye başkanı olarak İzmir'de yatırım yapmak, üretimini artırmak, katma değerini yükseltmek isteyen herkesin yanındayım diye edeyim. Ne yazık ki yerel yöne-

timlere mevzuat çok fazla yetki tanımıyor. İstediklerimizi yapma konusunda mevzuat bakımından önemli sıkıntılar yaşıyoruz. Siyasi baskı altındayız. Her türlü şart altında çaba göstermeye devam edeceğiz" diye konuştu.

Sönmez: Para politikası tek başına yeterli değil

Enflasyonun, Türkiye'nin en önemli sorunlarından biri olmaya devam ettiğini dile getiren Sönmez, "Yeni ekonomi yönetimi tarafından atılan doğru adımların olumlu etkileri olsa da, reel sektör ile hane halkında enflasyona dair kalıcı bir iyimserlik henüz oluşmuş değil. Merkez Bankasının uyguladığı sıkı para politikası, elbette görmezden gelmiyoruz. Ancak şunu da biliyoruz ki, enflasyonla mücadelede para politikası tek başına yeterli değil. Kayıt dışı ekonomiyi mücadele, eğitim ve finansal istikrar alanlarında kapsamlı yapısal reformlar, bunun için esas olacak. Türkiye'nin önünde, bu riskleri fırsatlara dönüştürmek için, tarihi bir şans bulunuyor. Teknolojiye dayalı büyüme stratejisi benimsemek, yüksek katma değerli üretimi artırmak ve vergi adaletini sağlayarak kayıt dışı ekonomiyi kontrol altına almak, sürdürülebilir kalkınmanın anahtarı" dedi.

Turan: Mali politikaların sürece daha iyi eşlik etmesi sağlanmalı

Turan, seçimlerle birlikte siyasi ve ekonomik anlamda yeni bir döneme girildiğini belirterek, "Faiz indirimleriyle başlayan sürecin Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerin lehine fırsatlar sunabileceğini söyledi.

5 KAT ARTAN PERFORMANS

► Türkiye'nin 2003'ten bu yana yaladık 270 milyar dolar civarında yatırım aldığını belirten Dağlıoğlu, sözlerini şöyle sürdürdü: "Önceki döneme nominal olarak bakmak yanlıtır bizi. Biz dünyadaki pastadan ne kadar aldığımızı bakalım. Çünkü dünyada da o yıllarda nominal değerler daha düşüktü. Biz 2002'ye kadar dünyadaki yatırımların kabaca binde 2'sini alırken, artık yüzde 1'e yaklaşmış bir payımız var. Yani performansımız 5 kat artırdığımızı söyleyebiliriz ve bu dönemde gerçekleştirdiğimiz yatırımlar bizim cari açığımız yüzde 40'ını finanse etmiş."

Yatırımların yüzde 1'i Türkiye'ye yapılıyor

BURAK DAĞLIOĞLU

► Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağlıoğlu, "Biz 2002'ye kadar dünyadaki yatırımların kabaca binde 2'sini alırken, artık yüzde 1'e yaklaşmış bir payımız var" dedi. Dağlıoğlu, Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneğinin (ESİAD) İzmir'de düzenlediği 3. Yatırım Zirvesi'nde yaptığı sunumda, dünya genelinde uluslararası doğrudan yatırımların 2008'den sonra gelişmekte olan ülkelere doğru yoğunlaştığını söyledi. Türkiye'nin doğrudan yatırımlar konusunda Orta Avrupa, Doğu Avrupa, Kuzey Afrika ve

Orta Doğu'yu kapsayan coğrafyadaki ülkelerle rekabet ettiğini belirten Dağlıoğlu, Türkiye'nin bu coğrafyada son 20 yıllık dönemde yüzde 9,8'lik payla en fazla yatırımcı çeken ikinci ülke olduğunu anlattı. Sanayi, gıda, tarım ve hizmetler sektöründeki yatırımlarda Türkiye'nin bu coğrafyada açık ara lider konumunda olduğunu, hizmetler sektöründe daha çok yatırım çekme imkânının bulunduğunu dile getiren Dağlıoğlu, Türkiye'nin imalat sanayii yatırımlarını son on yılda önceki on yıla göre 4 katın üzerinde artırdığına işaret etti.

Zorlu: Bu faizle yatırım yapılmaz

EGE Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (**ESİAD**), iş dünyasının üretim, yatırım ve finansman ekosistemini güçlendirmek amacıyla 3'üncü Yatırım Zirvesi'ni İzmir'de gerçekleştirdi. Zirvenin açılış konuşmasını yapan **ESİAD** Başkanı **Sibel Zorlu**, "Sermaye ihtiyacı içinde olan firmaların değer yaratmasında sıkıntılar yaşıyor. Yüksek faiz oranları iş dünyasını olumsuz etkiliyor. Yüzde 50'yi bulan faiz oranlarıyla yatırım yapmak neredeyse imkansız" diye konuştu.

ESİAD: Bu faizle yatırım yapılmaz

Yüksek faiz oranlarına dikkat çeken ESİAD Başkanı Sibel Zorlu, "Yüzde 50'yi bulan faiz oranlarıyla yatırım yapılmaz" derken İzBB Başkanı Cemil Tugay da, "En büyük israfı yapan, ülkenin kaynaklarını çarçur eden devlet" dedi

Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD), iş dünyasının üretim, yatırım ve finansman ekosistemini güçlendirmek amacıyla 3'üncü Yatırım Zirvesi'ni İzmir'de gerçekleştirdi. Zirvede İzmir Valisi Dr. Süleyman Elban, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı (İzBB) Dr. Cemil Tugay, ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Sibel Zorlu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Başbakan Yardımcısı ve Turizm Kültür Gençlik ve Çevre Bakanı Fikri Ataoğlu, ESİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Bülent Akgerman, TÜSİAD Başkanı Orhan Turan, İzmir Ticaret Odası (İZTO) Başkanı Mahmut Özgener, TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağlıoğlu ve iş dünyası temsilcileri yer aldı.

'Yatırım olmaz'

Zirvenin açılış konuşmasını yapan ESİAD Başkanı Sibel Zorlu, Türkiye'nin rekabet ortamında yerini alabilmesi ve yatırımların önünün açılması için, öncelikle hukukun üstünlüğü ve yargının bağımsızlığına olan güvenin oluşması gerektiğini söyledi. Uzun süredir mücadele edilen yüksek ve dirençli enflasyonun iş dünyasının frene basıp yatırım kararını ertelediğini açıklayan Zorlu, "Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünün ve kişi başına düşen milli gelirin artmasının yolu teknoloji ve inovasyona dayalı katma değerli üretimden ve verimlilikten geçiyor. Bu çerçevede, bilim, teknoloji, üretim ve yatırım ekosisteminin oluşturulması son derece önemli. Ne yazık ki finansmana erişim ve yüksek maliyetler bu hedeflere ulaşmanın önündeki en büyük engeller arasında. Sermaye

Sibel Zorlu

ihtiyacı içinde olan firmaların değer yaratmasında sıkıntılar yaşanıyor. Yüksek faiz oranları iş dünyasını olumsuz etkiliyor. Yüzde 50'yi bulan faiz oranlarıyla yatırım yapmak neredeyse imkansız" diye konuştu.

'Yöneticiler patlatıyor'

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Cemil Tugay, şehirdeki iş insanlarının desteklenmesi gerektiğini belirterek, "Belediye başkanı olarak İzmir'de yatırım yapmak, üretimini artırmak, katma değerini yükseltmek isteyen herkesin yanındayım. Ama iş dünyasının isteklerini yapma konusunda mevzuattan kaynaklı sıkıntılar yaşıyoruz" diye konuştu. Devletin yatırım politikasını da eleştiren Başkan Tugay, "En büyük israfı yapan, en fazla verimsizlik içinde olan, en büyük yatırımı yapan, bu ülkenin kaynaklarını çarçur eden devlettir. Devlet ne zaman harcadığı paranın, bu ülkenin yararlığını gözetken yatırım olmasını sağlarsa bu ülkede

Cemil Tugay

bir şeyler değişir. Enflasyon patlamalarına yol açmayacak yöneticilere ihtiyacımız var."

'Kuru bırakın'

TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez ise teknolojiye dayalı büyüme stratejisi benimsemenin önemini vurgulayarak, "Vergi adaletini sağlayarak kayıt dışı ekonomiyi kontrol altına almak, sürdürülebilir kalkınmanın anahtarıdır. Ekonomi yönetiminin hedefi döviz kuru düzeyini belirlemek değil, volatilitiyi azaltmak olmalı. Aksi durumda ihracatçıların 3 yıl daha bu durumu yaşaması ihracatımıza ve yüksek teknolojlili üretim hedefimize zarar verebilir" sözlerine yer verdi. TÜSİAD Başkanı Orhan Turan ise erken faiz indiriminin ekonomide yakalanan başarıların zedelenmesine neden olabileceği uyarısında bulundu.

'Sık değiştirmeyin'

Dijital dönüşüm ve yeşil ekono-

Mahmut Özgener

mi alanındaki gelişmeleri de dikkate alarak küresel rekabet gücünün artırılması gerektiğini aktaran İzmir Ticaret Odası (İZTO) Başkanı Mahmut Özgener de şunları söyledi: "Özellikle yabancı sermayenin ülkemize daha fazla çekilebilmesi için yatırımcılara sunduğumuz imkanların daha net ortaya konulması gerek. Yüksek enflasyon ortamından çıkılmasıyla birlikte hızla yerli ve yabancı üretken yatırımlara yönelmek zorundayız. Vergi sisteminin ve akılcı teşvik programlarının yatırımlar üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu biliyoruz. Vergi ve teşvik politikaları; yatırımcıların kararlarını doğrudan etkileme gücüne sahip. Bu politikaların sık sık değişmemesi, vergi sisteminde yatırım dostu düzenlemelerin yapılması ve yatırım teşvik sisteminin de Türkiye'nin Sanayileşme Stratejisine uyumlu olarak planlanması gerektiği kanaatindeyiz."

İzBB Başkanı Tugay: İzmir'i sevmiyorlar

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Cemil Tugay, İzmir Limanı'nın öldüğünü belirterek, "İzmir'i sevmiyorlar ama biz Körfez'i de temizleyeceğiz, trafiği de çözeceğiz, sosyal konutları ve Karşıyaka Stadı'nı da yapacağız" dedi. 4'te

.....

Tugay'dan iktidara yatırım eleştirisi: İzmir'i sevmiyorlar

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Cemil Tugay, İzmir Limanı'nın öldüğünü belirterek, "İzmir'i sevmiyorlar ama biz Körfez'i de temizleyeceğiz, trafiği de çözeceğiz, sosyal konutları ve Karşıyaka Stadı'nı da yapacağız" dedi

HABER MERKEZİ

Gazeteyenigun.com.tr'den Kenan

Yeşil'in haberine göre İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Cemil Tugay, ESİAD Yatırımlar Zirvesi sonrasında açıklamalarda bulundu. Tugay, İZBAN'daki altyapı çalışmalarından İzmir Limanı'na kadar birçok konuda İzmir'de yapılması gereken projelere dikkat çekerek hükümet eleştirilere bulundu.

İzmir Limanı'nın yatırıma ihtiyacı olduğunu belirten Tugay, "İzmir'in trafik sorunu var. İkinci çevre yolu projelendirildi. Göreve başladığımızdan beri bunu talep ettiğimiz söylüyoruz. Hamza Dağ adayken çevre yolunun ne kadar önemli

olduğunu ve hükümet eliyle yapılacağını söyledi. Bugün bununla ilgili samimi bir çalışma görmüyoruz. İzmir Limanı ölüyor. Kapasite her geçen yıl ciddi şekilde azalıyor. Limanın eskimiş altyapısının düzeltilmesi ve yenilenmesi lazım, navigasyon kanalı yapılması lazım. Bunlarla ilgili hiçbir çaba yok" diye konuştu. İnsanların İZBAN'da belediye'yi mesul tuttuğunu belirten Tugay, altyapı ve işletmede sorumluluğun TCDD'de olduğunu hatırlattı. TCDD'nin geçmişte kaynak ayırmadığı gibi, bu yıl da hat kullanımına yüzde 300 zam yaptığını söyleyen Tugay, "Belediyeden para alıp yatırım için kullanmaya çalışıyorlar" dedi. "Belediye

yatırım yapsın ama adeta belediyenin sırtına binilmiş, 'Nereden engelleriz, nereden kaynaklarını kısıtlarız' diye çalışıyorlar. İzmir'i sevmiyorlar. İzmir; çağdaş, aydın, 'Türkiye hukuk devleti olsun' diyen insanların kenti olduğu için sevmiyorlar" diyen Tugay, İZBB'nin kentine sahip çıkma konusunda üzerine düşenin fazlasını yapacağını vurgulayarak, "İzmir halkı onurludur. Körfez'i de temizleyeceğiz, trafik ile ilgili sorunları da çözeceğiz, sosyal konutları da yapacağız, Karşıyaka Stadı'nı da yolları da yapacağız. Ne kadar engel çıkarılırsa çıkarsınlar bizi durduramayacaklar. Kimse asla başını önüne eğmesin" dedi.

Ege'ye yabancı yatırımcı akını

Türkiye'nin 2003'ten bu yana 270 milyar dolarlık yabancı yatırım aldığına ve dünyadaki payının binde 2'den yüzde 1'e çıktığına işaret eden Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağlıoğlu, "Son dönemde İzmir ve Manisa'da özellikle Japonya, İtalya, Romanya, İspanya gibi ülkeler tarafından ciddi bir yoğunlaşma olduğunu da görüyoruz" dedi.

■ Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Burak Dağlıoğlu, Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği'nin (ESİAD) İzmir'de düzenlediği 3. Yatırım Zirvesi'nde yaptığı sunumda, dünya genelinde uluslararası doğrudan yatırımların 2008'den sonra gelişmekte olan ülkelere doğru yoğunlaştığını söyledi. Türkiye'nin doğrudan yatırımlar konusunda Orta Avrupa, Doğu Avrupa, Kuzey Afrika ve Orta Doğu'yu kapsayan

coğrafyadaki ülkelerle rekabet ettiğini belirten Dağlıoğlu, Türkiye'nin bu coğrafyada son 20 yıllık dönemde yüzde 9,8'lik payla en fazla yatırımcı çeken ikinci ülke olduğunu anlattı.

DÜNYADAKİ YATIRIMIN YÜZDE 1'İNİ ÇEKİYORUZ

Türkiye'nin 2003'ten bu yana yaklaşık 270 milyar dolar civarında yatırım aldığını belirten Dağlıoğlu, "Biz 2002'ye kadar

dünyadaki yatırımların kabaca binde 2'sini alırken, artık yüzde 1'e yaklaşmış bir payımız var" diye konuştu. Çinli otomotiv markası BYD'nin Manisa yatırımına değinen Dağlıoğlu, "İzmir ve Manisa'da özellikle Japonya, İtalya, Romanya, İspanya gibi ülkeler tarafından ciddi bir yoğunlaşma olduğunu da görüyoruz. Otomotiv sektöründe yoğun bir yatırımcı ilgisi olduğunu görüyoruz" ifadelerini kullandı.

Erken faiz indirimi başarıyı tehdit ediyor

■ **EGE SANAYİCİ** ve İş İnsanları Derneği'nin (ESİAD) 3. kez düzenlediği ESİAD Yatırım Zirvesi, iş dünyasını İzmir'de bir araya getirdi. Zirvede konuşan TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, ekonomi yönetiminin son dönemlerdeki istikrarlı politikaları sayesinde enflasyon ile mücadelede bir miktar başan elde edildiğini söyleyerek, enflasyon beklentilerinde ve hizmet enflasyonundaki katılığın yavaş yavaş kırılmaya başlaması ve enflasyonla mücadele konusunda toplumsal mutabakat oluşmasını olumlu gördüklerini belirtti. ■ 9'da

Erken faiz indirimi yakalanan başarıyı zedeler

ESİAD Yatırım Zirvesi, iş dünyası temsilcilerini İzmir'de buluşturdu. Enflasyon, faiz indirimi ve yatırım konularının masaya yatırıldığı toplantıda konuşan TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Turan, "Erken göreceğimiz bir faiz indirimi yakaladığımız başarının zedelenmesine neden olabilir" dedi.

■ **EGE SANAYİCİ** ve iş insanları Derneği'nin (ESİAD) 3. kez düzenlediği ESİAD Yatırım Zirvesi, iş dünyasını İzmir'de bir araya getirdi. Zirvede konuşan TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, ekonomi yönetiminin son dönemlerdeki istikrarlı politikaları sayesinde enflasyon ile mücadelede bir miktar başarı elde edildiğini söyleyerek, enflasyon beklentilerinde ve hizmet enflasyonundaki katılığın yavaş yavaş kırılmaya başlaması ve enflasyonla mücadele konusunda toplumsal mutabakat oluşmasını olumlu gördüklerini belirtti.

Enflasyon rakamlarında hedeflenen seviyelere gelinememesinin bu süreçte hataya pay bırakmadığına dikkat çeken Turan, "Erken göreceğimiz bir faiz indirimi bu süreçte yakaladığımız başarının zedelenmesine ve sürecin uzamasına neden olabilir. Bunun maliyetini özellikle sanayi tarafından hem yüksek finansman giderleri hem de talebin yavaşlaması açısından hissetmeye başlamışken sürecin doğru yönetiminde çok ama çok dikkatli olmalıyız. Enflasyonla mücadele şimdiye kadar temel olarak para politikası kanalı ile yapıldı. Bu alanda atılan doğru adımların olumlu etkisini görmüş olsak da önümüzdeki yıl hedeflenen %21'lik enflasyona ulaşmak için mevcut politikalarla fazlası gerekebilir. Özellikle mali politikaların süreci daha iyi eşlik etmesini sağlamalıyız. Bu anlamda kamu harcamalarının daha sıkı kontrol edilmesi ve daha verimli alanlara aktarılması, kayıt dışı ekonomi ile mücadelenin çok daha güçlü yapılması önceliklendirilmelidir" dedi.

"Hedef volatilitiyi azaltmak olmalı"

TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez de toplantıda yaptığı konuşmada, Türkiye'nin bir ihracat makinesi olduğunu söyleyerek, "Ekonomi yönetiminin hedefi döviz kuru düzeyini örtük biçimde belirlemek değil volatilitiyi azaltmak olmalı" dedi. Aksi durumda ihracatçıların 3 yıl daha bu durumu yaşamasının ihracata ve yüksek teknoloji üretim hedefine zarar verebileceği uyarısında bulunan Sönmez, "Hedefimiz katma değerli

üretim ve başta KOBİ'ler olmak üzere işletme verimliliğini artırmak olmalıdır. Cari açık ve yüksek enflasyon sorunlarının orta uzun vadede ancak bunlarla aşılabılır" diye konuştu.

"Enflasyonda kalıcı iyimserlik oluşmadı"

Bununla birlikte Türkiye'nin ekonomik yapısını güçlendirmek için çözmesi gereken önemli konular bulunduğu da değinen Sönmez, "Enflasyon ülkemizin en önemli sorunlarından biri olmaya ne yazık ki devam ediyor. Yeni ekonomi yönetimi tarafından atılan doğru adımlar, olumlu etkileri olsa da reel sektör ve hane halkında enflasyona dair kalıcı bir iyimserlik henüz oluşmuş değil. Merkez Bankamızın uyguladığı sıkı para politikasını elbette görmezden gelmiyoruz. Ancak şunu da biliyoruz ki enflasyonla mücadelede para politikası tek başına yeterli değil. Kayıt dışı ekonomi ile mücadele, eğitim ve finansal alanlarında kapsamlı yapısal reformlar esas olacaktır. Türkiye'nin önünde bu riskleri fırsata çevirmek için tarihi bir şans bulunuyor. Teknolojiye dayalı büyüme stratejisini benimsemek, yüksek katma değerli üretimi artırmak ve vergi adaletini sağlamak sürdürülebilir kalkınmanın anahtarıdır" dedi.

"Yapısal reformlar, büyüme hedeflerimizi hızlandıracak"

ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Sibel Zorlu, zirvede yaptığı konuşmada uzun süredir mücadele edilen yüksek ve dirençli enflasyonun, iş dünyası olarak bu zorlu dönemde frene basmalarına ve yatırım kararlarını askıya almalarına yol açtığını söyleyerek, "Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek'in belirttiği gibi, 2025 yılının ikinci yarısından itibaren dezenflasyon sürecinin olumlu etkilerini daha net göreceğimizi umuyoruz. Bunun ülkemizdeki gelir dağılımındaki eşitsizliğin giderilmesine, erozyona uğrayan orta sınıftan yeniden güçlendirilmesine olumlu yansımaları olacaktır. Bu süreçte yapısal reformların devreye girmesi, büyüme hedeflerimize çok daha hızlı ulaşmamızı sağlayacaktır" ifadelerini kullandı.